

ਅੱਸੂ (ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੫)
ਸਤੰਬਰ 2023

2/- ਰੁਪਏ
RNI No. 88/57, Vol. 67, Issue 9, September 2023

ਮਾਸਿਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਦ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਲਈ ਹਾਥੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਚਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੁਕੂਰੀ ਰਾਹੀਂ ਜਥੇ, ਨਾਲ ਹਨ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ ਮੈਂਬਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਚੰਨੋਸਕੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਾਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸੰਚਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ ਤੇ ਹੋਰ। (4 ਸਤੰਬਰ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਦਸ਼ਰ ਵਿਖੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀ। (5 ਸਤੰਬਰ)

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਸਥਾਪਤ ੧੯੨੯

ਅੱਸੂ : ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੫
ਅੰਕ 9 : ਜਿਲਦ 67
ਸਤੰਬਰ : 2023

ਸੰਪਾਦਕ : ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ: ਡਾ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਗਾ

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ

ਦੇਸ਼	ਚੰਦਾ	ਵਿਦੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 20/-	:	ਸਾਲਾਨਾ 500/-
ਲਾਈਫ 200/-	:	(ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone : 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਸੂਚਨਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ਦੀ ਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ ੨੦੨੦ ਵਿਚ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਛਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ੧੯੫੭ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੫੨੪ ਮਿਤੀ ੫-੯-੨੦੨੦ ਰਾਹੀਂ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੦ ਦੇ ਅੰਕ ਤੋਂ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ੬੪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-68/10258 ਮਿਤੀ 20-6-67 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

ਲੇਖ

ਪੰਨਾ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,	
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ 4	
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	5
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	7
ਸੰਪਾਦਕੀ	8
ਥਾਪਿਆ ਲਹਿਣਾ ਜੀਵਦੇ ਗੁਰਿਆਈ	
ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ	10

-ਸ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਹਿਜ	
ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ	13

-ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖਬਰਨਾਮਾ	18
ਕਾਰਵਾਈ ਬਜਟ ਇਜਲਾਸ	51

English Section

Historical Events	141
SGPC News	143

ਪਾਠਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਜੀ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦੀ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ ਮਹੀਨਾ ਅੱਸੂ

- * ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੨-੪੫ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੨-੪੫ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੩-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੪-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੫-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ੫-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ੬-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੬-੪੫ ਤੋਂ ੭-੦੦ ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰੂ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ੯-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੧੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- * ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- * ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
- * ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੬

ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭,੫੮,੫੯

16 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

- ੧੬ ਸਤੰਬਰ (ੳ) ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
(੧੬-੯-੧੮੪੩)
- (ਅ) ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਭੀਮ ਚੰਦ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਸਮੇਂ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਗਏ। (੧੬-੯-੧੬੯੨)
- (ੲ) ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੰਦੋ ਕਲਾਂ (ਹਰਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ।
(੧੬-੯-੧੯੮੧)
- ੧੭ ਸਤੰਬਰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ। (ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ੨, ੧ ਅੱਸੂ)
- ੧੮ ਸਤੰਬਰ (ੳ) ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ। (ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ੩, ੨ ਅੱਸ)
- (ਅ) ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ੭-੮ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਫਤਹਿ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਸੰਗੋਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੇ ਭਾਈ ਜੀਤ ਮੱਲ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭਰਾ ਭਾਈ ਹਰੀ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਖੇਮਾ ਚੰਦਨੀਆ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਉਦਾ ਆਦਿ ਨੇ ਬੜੀ ਬੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। (੧੮-੯-੧੬੮੮)
- (ੲ) ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਆਖਰੀ ਰਾਜੇ ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਲਾਇਆ ਗਿਆ।
(੧੮-੯-੧੮੪੩)
- ੨੦ ਸਤੰਬਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ 'ਚੋਂ ਵਾਕ ਆਊਟ ਕੀਤਾ। (੨੦-੯-੧੯੬੧)
- ੨੧ ਸਤੰਬਰ ਇਕ ਮਾਸੂਮ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਕਾਕਾ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਕਰਨਾਲ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਇਕ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ।
(੨੧-੯-੧੯੬੦)
- ੨੨ ਸਤੰਬਰ ਵਿਆਹ ਪੁਰਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ। (ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ੭, ੬ ਅੱਸੂ)
- ੨੩ ਸਤੰਬਰ ਪੰਜਾਬ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਮਹਾਂਬੀਰ ਤਿਆਗੀ ਅਤੇ ਵਾਈ. ਬੀ. ਚਵਾਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ।
(੨੩-੯-੧੯੬੫)
- ੨੪ ਸਤੰਬਰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੋਢੀ, ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ।
(੨੪-੯-੧੮੯੮)
- ੨੫ ਸਤੰਬਰ (ੳ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ 'ਤੇ ਲਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵਾਪਸ ਲਈ।
(੨੫-੯-੧੯੩੫)

- (ਅ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। (੨੫-੯-੧੯੬੯)
- ੨੭ ਸਤੰਬਰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ। (ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ੧੩, ੧੧ ਅੱਸੂ)
- ੨੮ ਸਤੰਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ 'ਸਿੱਖ ਕਿਰਪਾਨ' ਸਬੰਧੀ ਆਖੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। (੨੮-੯-੧੯੮੦)
- ੨੯ ਸਤੰਬਰ (ੳ) ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ। (ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ) (੧੩ ਅੱਸੂ)
- (ਅ) ਬਜਬਜ ਘਾਟ (ਕਲਕੱਤਾ) ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ/ਫੌਜ ਦੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਨਾਲ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਈ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂ ਮਾਰੇ ਗਏ। (੨੯-੯-੧੯੧੪)
- (ੲ) ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ। (੨੯-੯-੧੯੮੪)
- ੩੦ ਸਤੰਬਰ (ੳ) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਵਾਈ ਉਡਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ 'ਕਿਰਪਾਨ' 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। (੩੦-੯-੧੯੮੧)
- (ਅ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਸਬੰਧੀ ਅਹਿਮ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। (੩੦-੯-੧੯੬੧)
- ੧ ਅਕਤੂਬਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਇਕ ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ। (੧-੧੦-੧੯੬੧)
- ੩ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ। (ਅੱਸੂ ਵਦੀ ੫, ੧੭ ਅੱਸੂ)
- (ਅ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਰਾਹੋਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। (੩-੧੦-੧੭੧੦)
- ੫ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੰਦੇੜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। (੫-੧੦-੧੭੦੮)
- (ਅ) ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁ: ਬਾਬੇ ਦੀ ਬੇਰ, ਸਿਆਲਕੋਟ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮਹੰਤ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ। (੫-੧੦-੧੯੨੦)
- ੭ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। (੭-੧੦-੧੫੩੯)
- (ਅ) ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ, ਠੱਠਾ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ। (੨੧-੨੨ ਅੱਸੂ)
- ੮ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਕਮੀਨੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ। (੮-੧੦-੧੮੩੯)
- ੯ ਅਕਤੂਬਰ (ੳ) ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ। (ਅੱਸੂ ਵਦੀ ੧੦, ੨੩ ਅੱਸੂ)
- (ਅ) ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੰਦਾ। (੯-੧੦-੧੯੬੨)
- ੧੦ ਅਕਤੂਬਰ ਜਨਮ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ। (੨੪ ਅੱਸੂ)
- ੧੨ ਅਕਤੂਬਰ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ 'ਭੁੱਚਰ' ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਹੇਠ ੨੫ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲੀ। (੧੨-੧੦-੧੯੨੦)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਅਸੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਉਮਾਹੜਾ...

ਅਸੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਉਮਾਹੜਾ ਕਿਉਂ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਜਾਇ॥
 ਮਨਿ ਤਨਿ ਪਿਆਸ ਦਰਸਨ ਘਣੀ ਕੋਈ ਆਇ ਮਿਲਾਵੈ ਮਾਇ॥
 ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਹਉ ਤਿਨ ਕੈ ਲਾਗਾ ਪਾਇ॥
 ਵਿਣੁ ਪ੍ਰਭ ਕਿਉਂ ਸੁਖ ਪਾਈਐ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ॥
 ਜਿੰਨੀ ਚਾਖਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸੁ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹੇ ਆਘਾਇ॥
 ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਲੜਿ ਲਾਇ॥
 ਜੇ ਹਰਿ ਕੰਤਿ ਮਿਲਾਈਆ ਸਿ ਵਿਛੁੜਿ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਇ॥
 ਪ੍ਰਭ ਵਿਣੁ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸਰਣਾਇ॥
 ਅਸੂ ਸੁਖੀ ਵਸੰਦੀਆ ਜਿਨਾ ਮਇਆ ਹਰਿ ਰਾਇ॥੮॥

ਹੇ ਮਾਂ! (ਭਾਦਰੋਂ ਦੇ ਘੁੰਮੇ ਤੇ ਤ੍ਰਾਟਕੇ ਲੰਘਣ ਪਿੱਛੋਂ) ਅੱਸੂ (ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਰੁੱਤ) ਵਿਚ (ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਦੇ) ਪਿਆਰ ਦਾ ਉਛਾਲਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਮਨ ਤੜਫਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਤਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਬੜੀ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ (ਚਿੱਤ ਲੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਕੋਈ (ਉਸ ਪਤੀ ਨੂੰ) ਲਿਆ ਕੇ ਮੇਲ ਕਰਾ ਦੇਵੇ। (ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿ) ਸੰਤ ਜਨ ਪ੍ਰੇਮ ਵਧਾਣ ਵਿਚ ਸਹੈਤਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗੀ ਹਾਂ। (ਹੇ ਮਾਂ!) ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ (ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਖ-ਆਨੰਦ ਦੀ) ਹੋਰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ (ਵਡ-ਭਾਗੀਆਂ) ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਿਆਰ ਦਾ ਸੁਆਦ (ਇਕ ਵਾਰੀ) ਚੱਖ ਲਿਆ ਹੈ (ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਦੇ ਸੁਆਦ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਮਾਇਆ ਵੱਲੋਂ) ਉਹ ਰੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਾ ਭਾਵ ਛੱਡ ਕੇ ਉਹ ਸਦਾ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ—ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲਾਈ ਰੱਖ।

ਜਿਸ ਜੀਵ-ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਖਸਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ (ਉਸ ਮਿਲਾਪ ਵਿਚੋਂ) ਵਿੱਛੁੜ ਕੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, (ਕਿਉਂਕਿ) ਹੇ ਨਾਨਕ (ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦੀਵੀ ਸੁਖ ਵਾਸਤੇ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਰਨ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਸੂ (ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਰੁੱਤ) ਵਿਚ ਉਹ ਜੀਵ-ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਸੁਖ ਵਿਚ ਵੱਸਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।੮।

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ

ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਧਰਮ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵੀ ਹਨ। ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਫ਼ਖ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰਾਂ, ਪੀਰਾਂ ਜਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਇਲਹਾਮੀ ਪੈਗ਼ਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਰਮ ਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇਰੇ ਸਮਿਆਂ ਲਈ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਰਸਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੈਂਕੜੇ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਗਵਾ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਨੁਯਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਅਦ 'ਚ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ, ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਅਜਿਹੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਤੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ਏਕਮ, ੧੬੦੪ ਈ. ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਅਨੰਨ ਸੇਵਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ੧੭੦੬ ਈ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲੈ ਕੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ) ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਬਖਸ਼ੀ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਾਣਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਨਾਂਦੇੜ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਬਖਸ਼ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸਦੀਵ ਕਾਲ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤਾਬਿਆ ਕੀਤਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਲੱਖਣ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਛਤਰ ਝੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਚਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ

ਇਸ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਕਈ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ- ਛੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਪੰਦਰਾਂ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗਿਆਰਾਂ ਭੱਟ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਦੀਆਂ, ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਗ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਰਤੀਬ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਸਰੋਕਾਰ ਬਹੁਪਰਤੀ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ, ਸਮਾਜ, ਧਰਮ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਪਹੁੰਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਰੱਬੀ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸੰਤਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮ-ਵਿਚਾਰ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ- 'ਲੋਗੁ ਜਾਨੈ ਇਹੁ ਗੀਤੁ ਹੈ ਇਹੁ ਤਉ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰ' ਭਾਵ ਜਗਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ (ਕੋਈ ਸਧਾਰਨ ਜਿਹਾ) ਗੀਤ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਡੂੰਘੀ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਉਚਾਰ, ਬੋਧ, ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਆਦਿ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਵਿਦਵਤਾ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਚਨਹਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਪੈਰਾਮ (ਬਾਣੀ) ਆਮ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਆਧਾਰ ਮੁਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਬੋਲ-ਚਾਲ, ਭਾਵ ਲੋਕ ਬੋਲੀ, ਲੋਕ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ, ਲੋਕ-ਗੀਤ ਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਤਾਂ, ਧੁਨੀਆਂ ਤੇ ਰੂਪਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਬਾਣੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬ-ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਹਰ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਦਰਸ਼ਨ, ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 'ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਐ' ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੀ ਕਾਲਖ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦਾ ਲੋਕ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਦੋਹੇ ਸਵਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੁਲ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸਾਂਝਾ ਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਰ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ।

ਥਾਪਿਆ ਲਹਿਣਾ ਜੀਵਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ

-ਸ. ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ*

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 'ਅੰਗ' ਲਗ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਬਣੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ, ਮਾਤਾ ਸਭਰਾਈ ਜੀਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ੫ ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ ੧੫੬੧ (੩੧ ਮਾਰਚ ੧੫੦੪) ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਮੱਤੇ ਦੀ ਸਰਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਤਖਤ ਮੱਲ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਭਰਾਈ ਜੀ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਨੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ (ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ) ਦਾ ਵਿਆਹ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਸੰਘਰ ਦੇ ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਜੀ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਖਜਾਨਚੀ ਅਤੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਭਾਈ ਫੇਰੂ ਮੱਲ ਜੀ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉੱਥਲ-ਪੁੱਥਲ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਦੇਵੀ ਦਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਭਾਈ ਜੋਧ ਜੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਮਨ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਾਕਾਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਮਨਦਾ ਗੁਰੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੱਤ ਕਰਕੇ ਮੰਨਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨਿਨ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਣਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿੱਕਰ ਤੋਂ ਮਠਿਆਈ ਝਾੜਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਵੇ, ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਸਤਰ ਧੋ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਦੀਨ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਥੇ ਕੇਵਲ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਅਤੇ ਨਿਰਛਲ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀ, ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਚਲਾਏ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਲਈ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਜੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਵਾਰਿਸ ਜਾਣਦਿਆਂ ੧੫੩੯ ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰਿਆਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅੰਗ ਹੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭਾਈ ਲਹਿਣੇ ਤੋਂ (ਗੁਰੂ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਹਿੱਤ ਆਰੰਭੇ ਸੰਸਥਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਲੰਗਰ, ਸੰਗਤ-ਪੰਗਤ ਅਤੇ ਧਰਮਸਾਲ ਆਦਿਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ

*ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ. ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ। ਮੋ: ੮੭੨੮੯-੭੦੨੮੦

ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਇਆ, ਉਥੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਜਾਂ ਮੱਲ ਅਖਾੜਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਜਨਮਸਾਖੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਆਦਿ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਵੀ ਰੱਖੀ, ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨੀ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਦਿ ਹਰੇਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸਨ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਥਡਵਾਦ, ਜਾਤ, ਰੰਗ, ਵਰਣ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰਤਾ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਚਾਰ ਮਾਰਗ ਲੰਗਰ, ਸੰਗਤ, ਮੱਲ ਅਖਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਜੀਵਨ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਚਾਰ ਅਹਿਮ ਜੀਵਨ-ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਰੂਪ ਸਨ। ਇਹ ਚਾਰ ਸਿੱਧਾਂਤ ਸਨ: ਜੀਵਨ ਲਈ ਆਹਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ (ਲੰਗਰ), ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਭ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਹੱਕ (ਸੰਗਤ), ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਵੈ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵ (ਮੱਲ ਅਖਾੜਾ) ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ)। ਤਤਕਾਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਹਾਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਫਾਕੇ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਤੀ-ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵੰਡ ਵੀ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਨਿਮਨ ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਆਹਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਤਮਕ ਉਨਤੀ ਭਾਂਜਵਾਦ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਉਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿੰਨਾਂ ਅਧਿਆਤਮਕ ਚਿੰਤਨ।

ਗੁਰਮੁਖੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤਿਆ ਅਤੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੁਦ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣ ਕੇ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਿੱਖ ਅਕਾਦਮਿਕਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੁਚੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਦਰ ਬਿਬੇਕ, ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਆਪਾ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਗੁਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੂਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਤਾ ਸੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਮਨਚਾਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲੇ ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਇਹੀ ਸਾਧਨ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਸ ਯੋਗ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨ-ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਕੇਵਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮਾੜਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ-ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਾਰਗ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਥਾਹ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਥੇ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਪੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਲਿਪੀ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੱਖੋਂ ਮਹੱਤਤਾ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਹੀ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਇਕ ਅੱਖਰ 'ੳ' ਨੂੰ ਮਾਤ੍ਰਾਬੱਧ ਕਰਕੇ ਅਥਾਹ ਬ੍ਰਹਮ-ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਰੂਪ ੴ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਮਹੱਤਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਕੇਵਲ ਲਿਪੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਕ ਸਮੁੱਚਾ ਗਿਆਨ-ਸਰੂਪ ਸੰਕਲਪਿਕ ਘੇਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਰੇਕ ਅੱਖਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ 'ਪਟੀ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਰਚਿਤ ਬਾਣੀਆਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 'ਸਸੈ ਸੋਇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਜਿਨਿ ਸਾਜੀ ਸਭਨਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਭਇਆ॥' ਦਾ ਉਚਾਰ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ 'ਸਸੈ' ਦੇ ਅੱਖਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਾਜਣ ਵਾਲੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੀ ਸੰਕਲਪਨਾ ਸਿਰਜ ਰਹੇ ਹਨ।

੨੦੨੨ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਨੂੰ 'ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਿਵਸ' ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਦਿ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਿਆਈ ਦਿਵਸ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੋ-ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ) ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਕੋਰਸ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੀਡੀਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- * ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਘਰ ਬੈਠੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 100/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 30 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜਾਂ 20 ਪੌਂਡ (ਯੂ.ਕੇ.) ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ 1500/- ਸੌ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਸਕੱਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੁਰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5100/-, 4100/- ਤੇ 3100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵੀ 1100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਲਈ ਪਤਾ,

ਇੰਚਾਰਜ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਫੋਨ: 0183-2553962, 2553956-59, ਐਕਸ: 322, ਫੈਕਸ: 0183-2553919

E-mail: sikhstudiescc@gmail.com Web: www.pvcsGPC.org

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ

-ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ*

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ੧੬੦੪ ਈ: ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਬਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰੰਭ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ ਵੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲਿਖਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਲਿਖਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਰਹੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨਸੁੱਖ, ਸੈਦੋ, ਸੀਹਾ, ਹਸੂ ਅਤੇ ਝਾਤੂ ਆਦਿਕ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ "ਮਨਸੁਖ ਤੀਨ ਬਰਸ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਰਿਹਾ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਹੁਤ ਲਿਖਿਆ ਸੂ। ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖ ਲੀਤੀਆਂ"^੧ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਭਾਈ ਮਨਸੁਖ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਸਿੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ।"^੨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦੱਖਣ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਸਮੇਂ ਸਰੇਵੜੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੋ ਬਾਣੀ (ਮਾਝ ਦੀ ਵਾਰ) ਰਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਈ ਸੈਦੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ "ਤਿਤੁ ਮਹਲਿ ਬਿਸਮਾਦਿ ਵਿਚਿ ਧਨਾਸਰੀ ਦੇਸ ਏਹ ਵਾਰੁ ਹੋਈ ਸਾਪੂਰਨ ਮਾਝ ਕੀ ਤਦਹੁ ਸੈਦੋ ਘੇਹੋ ਲਿਖੀ ਸੰਪੂਰਨੁ ਪੜਈ।"^੩ ਸਿੱਧਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੋਸ਼ਟਿ ਸਮੇਂ ਜੋ ਬਾਣੀ (ਸਿਧ ਗੋਸ਼ਟਿ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਚਾਰੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਈ ਸੈਦੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ "ਬਾਣੀ ਸੈਦੋ ਜਟ ਜਾਤ ਘੇਹੋ ਲਿਖੀ।"^੪ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ^੫ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਵਿਚਲੇ "ਪੁਛਨਿ ਫੋਲਿ ਕਿਤਾਬ ਨੋ ਹਿੰਦੂ ਵਡਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨੋਈ"^੬ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਆਪ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਜਿਸ ਵੱਲ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਤਾਂ-ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮੌਲਿਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੀ। ਮੱਕੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ ਪੁਸਤਕ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਆਸਾ ਹਥਿ ਕਿਤਾਬ ਕਛਿ ਕੂਜਾ ਬਾਂਗ ਮੁਸੱਲਾ ਧਾਰੀ। (ਵਾਰ ੧:੩੨)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਯਾਤਰਾ (ਉਦਾਸੀਆਂ) ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸੰਤਾਂ, ਭਗਤਾਂ, ਸੂਫੀ-ਫਕੀਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਜਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮਤਿ ਆਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤੁਕਾਂ ਦੀ

*ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ ਮਾਨੰਪੁਰ, ਤਹਿ: ਸਮਰਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ - ੧੪੧੪੦੧, ਮੋ: ੮੧੪੬੫-੮੬੬੮੦

ਅੰਦਰਲੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਦੇ ਇਸ ਵਾਕ "ਤਿਤੁ ਮਹਲਿ ਹੋ ਸ਼ਬਦ ਹੋਆ, ਸੋ ਪੋਥੀ ਜੁਬਾਨਿ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੋਗ ਮਿਲੀ।" ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੋਥੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੀ। ਬਾਣੀ ਸਿਰਜਣ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਾਸ "ਪੀਊ ਦਾਦੇ ਕਾ ਖੋਲਿ ਡਿਠਾ ਖਜਾਨਾ॥ ਤਾ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਇਆ ਨਿਧਾਨਾ॥" ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਊ ਦਾਦੇ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਸਮੇਤ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਰਾਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬ-ਬਧ (ਸੰਪਾਦਿਤ) ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਬਾਣੀ ਜਾਂ ਸੱਚੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਨਾਮ-ਸਾਧਨਾ ਜਾਂ ਸਹਿਜ-ਸਾਧਨਾ:- ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰ ਕੇ ਨਾੜੀ ਸੁੱਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰ ਕਾਇਆ ਜਾਂ ਅਮਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ 'ਸਹਿਜ-ਸਮਾਧੀ' ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਮਨ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਦਾ ਸੰਜਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਮ-ਸਾਧਨਾ ਕਰ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤਦੇ ਸਨ।

ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨ ਦਾ ਉਲਟਨਾ ਅਰਥਾਤ ਮਨ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਵਿਸ਼ੈ-ਪੂਰਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਗੰਗਾ-ਜਮਨਾ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਇੜਾ ਪਿੰਗਲਾ ਦਾ ਸੰਗਮ ਹੈ। ਮਨ ਦਾ ਉਲਟਨਾ ਹੀ ਛੇ ਚਕ੍ਰ ਭੇਦਨ ਹੈ। ਮਨ ਦਾ ਉਲਟਨਾ ਹੀ ਸੁੰਨ ਅਨੁਰਾਗੀ ਹੋਣਾ ਅਰਥਾਤ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ (ਅਫਰ ਅਵਸਥਾ) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:

-ਉਲਟਿ ਭਈ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸਮਾਧਿ॥ ਆਪੁ ਪਛਾਨੈ ਆਪੈ ਆਪ॥

ਰੋਗੁ ਨ ਬਿਆਪੈ ਤੀਨੋਂ ਤਾਪ॥੨॥ ਅਬ ਮਨੁ ਉਲਟਿ ਸਨਾਤਨੁ ਹੂਆ॥

ਤਬ ਜਾਨਿਆ ਜਬ ਜੀਵਤ ਮੂਆ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਉ॥

ਆਪਿ ਨ ਡਰਉ ਨ ਅਵਰ ਡਰਾਵਉ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੭)

-ਐਸੇ ਮਰਹੁ ਜਿ ਬਹੁਰਿ ਨ ਮਰਨਾ॥੨॥ ਉਲਟੀ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨ ਮਿਲਾਵਉ॥

ਬਿਨੁ ਜਲ ਸੰਗਮ ਮਨ ਮਹਿ ਨਾਵਉ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੭)

ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਹਿਜ-ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਨਾਥ ਜੋਗੀਆਂ ਦੀ ਹਠ-ਸਾਧਨਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਉਪਾਧਿਆਇ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਨਾਥ ਮੁਖਤਯਾ ਜੋਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤ ਮੁਖਤਯਾ ਭਗਤ ਹਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੋਂ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਥਾਂ ਜੋਗੀਆਂ ਦਾ ਰਹੱਸਵਾਦ ਯੋਗਪਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਰਹੱਸਵਾਦ ਭਗਤੀਪਰਕ।" ਸੋ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਗੁਣ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਦਾ ਨਾਥ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹਠ ਯੋਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਭਾਵੁਕ ਜਾਂ ਬੌਧਿਕ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਹਿਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਹਜ, ਸਹਜੁ, ਸਹਜਿ, ਸਹਜ-ਸੁਭਾਇ, ਸਹਜ-ਧੁਨਿ, ਸਹਜ-ਸੁੰਨ, ਸੁੰਨ-ਸਹਜ, ਸਹਜ-ਅਨੰਦ, ਸਹਜ-ਸਮਾਧਿ ਆਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ

ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਹਜ-ਸੁੰਦਰੀ, ਸਹਜ-ਸਿੱਧੀ, ਸਹਜ-ਨੈਰਾਤਮਾ ਆਦਿਕ ਦਾ ਵਰਣਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਦੀ ਵਿਉਂਤਪਤੀ ਮੂਲਕ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨੈਸਰਗਿਕ (ਸੁਭਾਵਿਕ) ਰੂਪ ਹੈ। ਰਿਗਵੇਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਸਹਜ ਅਨੇਕਾਂ ਧਰਮਾਂ, ਸਾਧਨਾ-ਪੱਧਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੈਸਰਗਿਕ, ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕ ਆਦਿ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੰਕੇਤਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਕਈ ਸਥਲਾਂ ਉੱਤੇ ਸਹਿਜ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਨੈਸਰਗਿਕ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਰਥਾਤ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਹਠ ਯੋਗੀ ਸਾਧਨਾ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ ਹੈ। ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਸਹਿਜਤਾ, ਸੁਭਾਵਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਰਲਤਾ ਹੀ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਜ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਹਜੇ ਹੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਕਸ਼ਟ ਤੋਂ, ਨਿਰਯਤਨ ਸਹਿਜ-ਸੁਭਾਵਿਕ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ: 'ਸਹਿਜ' ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੀ ਸਹਿਜ-ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦਤਾ ਅਤੇ ਲਿਵਲੀਨਤਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਤਮਿਕ-ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਅਛੁਰ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਲਾਲਿਨ ਨਾਲ ਉਪਮਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਇਕ ਕਲਾਲਿਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਧਕ ਨੂੰ ਨਾਮ-ਅਨੰਦ ਦੇ ਕੇ ਅਨੰਦਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਕਲਾਲਿਨ ਦਾ ਦਾਰੂ-ਨਸ਼ਾ ਖੰਡਿਤ, ਦ੍ਰਿੜਵਾਦੀ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਭੰਗਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਹਿਜ ਕਲਾਲਿਨ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਅਖੰਡ, ਦ੍ਰਿੜ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਹੈ:

ਗਗਨਿ ਰਸਾਲ ਚੁਐ ਮੇਰੀ ਭਾਠੀ॥ ਸੰਚਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਤਨੁ ਭਇਆ ਕਾਠੀ॥੧॥

ਉਆ ਕਉ ਕਹੀਐ ਸਹਜ ਮਤਵਾਰਾ॥

ਪੀਵਤ ਰਾਮ ਰਸੁ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸਹਜ ਕਲਾਲਨਿ ਜਉ ਮਿਲਿ ਆਈ॥ ਆਨੰਦਿ ਮਾਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਈ॥੨॥

ਚੀਨਤ ਚੀਤੁ ਨਿਰੰਜਨ ਲਾਇਆ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤੋ ਅਨਭਉ ਪਾਇਆ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੮)

ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੁਰਤ ਪ੍ਰਭੂ-ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਜੁੜਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਜਿਸ ਦੀ ਹਰੀ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ-ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਸਹਿਜ ਸਮਾਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ ਉਪਾਧਿ ਰਹਤ ਹੋਇ ਬਡੇ ਭਾਗਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੦੬)

ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਅਨੰਦ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ 'ਸਹਿਜ' ਹੈ। ਸਹਿਜ-ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਹਿਜ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੁਤੇਸਿਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਇਆ ਦਾ ਭੁਲੇਵਾਂ ਜਾਂ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਸਹਿਜ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

-ਭਰਮੁ ਭੁਲਾਵਾ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ॥ ਉਪਜੈ ਸਹਜੁ ਗਿਆਨ ਮਤਿ ਜਾਗੈ॥

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅੰਤਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗੈ॥ (ਪੰਨਾ ੯੨)

-ਸਹਜ ਸਮਾਨੋ ਤ ਭਰਮ ਭਾਜ॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੯੫)

ਮੱਤ ਜਾਗਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕੋਈ ਦੁਨਿਆਵੀ, ਬੌਧਿਕ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਹਿਜ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਨਿਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬੁੱਧੀਵਾਦ ਹੈ।

ਡਾ. ਬੜਥਵਾਲ ਨੇ 'ਸਹਿਜ' ਦਾ ਅਰਥ "ਪ੍ਰਾਤਿਭ ਗਿਆਨ" ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਹਿਜ-ਅਵਸਥਾ ਵਿਚਲਾ

ਗਿਆਨ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਬੁੱਧੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਾਤਿਭ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਸਹਿਜ ਗਿਆਨ ਸੀਮਾ-ਰਹਿਤ ਅਨੰਤ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਸਹਜ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਖਰੇਵੇਂ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਧੀ ਸਾਰੇ ਦਵੰਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਯੋਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰ ਕੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪੀ ਪੈਰਾਂ (ਬੁੱਧੀ) ਨੂੰ ਸਹਜ-ਅਵਸਥਾ ਰੂਪੀ ਰਕਾਬ ਵਿਚ ਧਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਅਪਨੈ ਬੀਚਾਰਿ ਅਸਵਾਰੀ ਕੀਜੈ॥ ਸਹਜ ਕੈ ਪਾਵਤੈ ਪਗੁ ਧਰਿ ਲੀਜੈ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੯)

ਸਹਿਜ-ਅਵਸਥਾ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਹਿਜ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਅਕੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਥਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ 'ਸਹਜ-ਮਤਵਾਰਾ' ਤੇ 'ਮੂਰਤਿ-ਭਗਵਾਨ' ਕਿਹਾ ਹੈ। 'ਸਹਜ-ਮਤਵਾਰਾ' ਉਸਤਤ-ਨਿੰਦਾ, ਮਾਨ-ਅਭਿਮਾਨ ਆਦਿਕ ਸੰਸਾਰਕ ਦਵੰਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਦੁੱਖ, ਸੁਖ, ਕੰਚਨ ਤੇ ਲੋਹਾ ਇਕ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਰਾਹੀਂ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ 'ਸਹਜ ਮਤਵਾਰੇ' ਅਤੇ 'ਮੂਰਤਿ-ਭਗਵਾਨ' ਦੇ ਇਹ ਗੁਣ-ਲੱਛਣ ਉਲੀਕੇ ਹਨ:

-ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਦੋਊ ਬਿਬਰਜਿਤ ਤਜਹੁ ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨਾ॥

ਲੋਹਾ ਕੰਚਨੁ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਨਹਿ ਤੇ ਮੂਰਤਿ ਭਗਵਾਨਾ॥ (ਪੰਨਾ ੧੧੨੩)

-ਗਗਨਿ ਰਸਾਲ ਚੁਐ ਮੇਰੀ ਭਾਠੀ॥

ਸੰਚਿ ਮਹਾ ਰਸੁ ਤਨੁ ਭਇਆ ਕਾਠੀ॥੧॥

ਉਆ ਕਉ ਕਹੀਐ ਸਹਜ ਮਤਵਾਰਾ॥

ਪੀਵਤ ਰਾਮ ਰਸੁ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰਾ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੮)

ਪਰ ਅਜਿਹਾ 'ਸਹਜ-ਮਤਵਾਰਾ' ਜਾਂ 'ਜੀਵਨ-ਮੁਕਤ' ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ-ਮਾਰਗ ਬੜਾ ਬਿਖੜਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਰਮ-ਲੋਚਾ ਸਵੈ-ਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇਸ ਪਰਮ ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸਹਿਜ-ਅਨੰਦ ਅਨੁਭੂਤੀ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਰਮ ਆਦਰਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਅਨੰਦ ਦੇ ਪਰਸਪਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅਨਿੱਖੜੂ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਨਿਖੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਹਿਜ ਅਨੰਦ ਤੇ ਅਨੰਦ ਸਹਿਜ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ 'ਸਹਿਜ ਅਨੁਭਵ' ਨੂੰ 'ਅਨੰਦ ਅਨੁਭਵ' ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ:

ਮਰਨੇ ਮਰਨੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ॥ ਸਹਜੇ ਮਰੈ ਅਮਰੁ ਹੋਇ ਸੋਈ॥੨॥

ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਮਨਿ ਭਇਆ ਅਨੰਦਾ॥ ਗਇਆ ਭਰਮੁ ਰਹਿਆ ਪਰਮਾਨੰਦਾ॥ (ਪੰਨਾ ੩੨੭)

ਸ਼੍ਰੋਤ ਸੂਚੀ:

੧. ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਜੱਗੀ) (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਸਫਾ.੨੦) ਨੇ ਇਸ ਟੁਕ ਦਾ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: "ਤੀਨ ਬਰਸ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਰਹਿਆ, ਫੇਰ ਬਾਬੇ ਵਿਦਿਆ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਬਹੁਤ ਲਿਖਿਆਸੁ, ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖ ਲੀਤੀਓਸੁ" (ਸਾਖੀ ੪੧)

੨. ਗੁਰਮਤ ਲੈਕਚਰ; ਸਫਾ. ੭੭

੩. ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਭਾਈ) ਸੰਪਾ. ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ, ਸਫਾ ੧੫੪.

੪. ਉਹੀ, ਸਫਾ ੧੬੨

੫. ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ, ਸਫਾ ੨੦

੬. ਵਾਰ ੧:੩੩.

੭. ੧. ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ॥ ਪੰਨਾ ੬.

੨. ਮਨੁ ਜੀਤੇ ਜਗੁ ਜੀਤਿਆ॥ ਪੰਨਾ ੧੧੦੩

੧. ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡਿ ਖੰਡਿ ਸੋ ਜਾਣਹੁ॥ ਪੰਨਾ ੧੦੪੧

੨. ਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ਸੋਈ ਪਿੰਡੇ ਜੋ ਖੋਜੈ ਸੋ ਪਾਵੈ। ਪੰਨਾ ੬੯੫

੮. ਵੀਰ ਸਿੰਘ (ਭਾਈ), ਸੰਪਾ.: ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ, ਸਫਾ ੨੦੭.

੯. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ ੧੮੫.

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਅਗਨ-ਭੇਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖਦਾਈ, ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਤੇ ਹਿਰਦੇਵੇਧਕ ਹਨ। ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੂਫ਼, ਲਾਈਟਾਂ, ਪੱਖੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਸਜਾਵਟੀ ਲੜੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਜਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਜਦ ਤੀਕ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਧੂਫ਼/ਅਗਰਬੱਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮੇਨ-ਸਵਿੱਚ ਆਦਿ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਟਿੰਗ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਰ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਬਝਾਊ ਜੰਤਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਟੀਮਾਂ ਹਰੇਕ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਕਾਰਪੀਉ ਐਨ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਗੱਡੀ ਭੇਟ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕਾਰਪੀਉ ਐਨ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਗੱਡੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਈਓ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਸ਼ਵਨ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਐਂਡ ਮਹਿੰਦਰਾ ਵਲਰਡ ਵਾਈਡ ਦੇ ਐਮਡੀ ਸ. ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਨੇ ਗੱਡੀ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੀਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਸਕਾਰਪੀਉ ਐਨ ਲੈਗਜ਼ਰੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਗੱਡੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਗੱਡੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਰਪਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਮਹਿੰਦਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਏਗੀਆ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਕਲਾਲ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿਤਵਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੭ ਅਗਸਤ

ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ ੨੭ 'ਤੇ)

ਭਾਈ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਮਾਝੀ ਕੰਥੋਕੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮੀਰਾਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਮਸੇ ਰੰਘੜ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਥਾਵ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਹੀਦ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਬਾਮਲ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੇ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਬਖ਼ਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਛਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਫਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੀ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਛਾਨ ਸਿੰਘ ਜੰਢਰਵਾਰ ਤੇ ਹੋਰ। (11 ਅਗਸਤ)

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਭੁਰਪੁਤਾ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਹਰੀਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਫੁੱਖ ਪ੍ਰਫਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਛਰੇਵਾਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪੁਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਗੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਡਾ. ਫਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (15 ਅਗਸਤ)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੇਵਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰਸਟ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਰਤਨ ਕਾਊਂਸਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਤ 'ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ' ਦੇ ਜੰਮੂ ਖੇਤਰੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਾਥੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਬੰਧਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਵਰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸਿੱਖ ਯਾਜੂ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਤਾ, ਮਹੰਤ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਚਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਪਲਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੇਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੇਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਜ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਰਾਜੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਤਸਾ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰੰਗਿਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਜ ਭਾਈ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਵਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (12 ਅਗਸਤ)

ਸੰਨ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਜਾਨਾਂ ਛਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ। (16 ਅਗਸਤ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਰਹੇ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਤੇ ਹੋਰ। (15 ਅਗਸਤ)

ਭਾਰਤੀ ਸਬ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਕੈਂਪ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਬ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਹਾਕੀ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਾਕੀ ਕੋਚ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ। (16 ਅਕਤੂਬਰ)

ਬ੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 'ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਚੰਡ' ਪ੍ਰਬੋਧਨੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਵਿਦਿਅਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਇੰਦਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ। (17 ਅਕਤੂਬਰ)

ਕ੍ਰੋਮਟੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। (18 ਅਗਸਤ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਡਾਂਗਮਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਕਮ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਲਈ ਸਿੱਕਮ ਪੁੱਜੇ ਕ੍ਰੋਮਟੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਏਪੀਐਸ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ। (21 ਅਗਸਤ)

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ. ਤਰਨਸੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿਟਵੰਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਾਦਾਸ, ਸ. ਬਿਜੇ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ, ਭੀਸੀਪੀ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਤੇ ਹੋਰ। (25 ਅਗਸਤ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੇਤੇ ਦੇ ਮੇਰੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਠਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਕਿਤ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੋਲੂਵਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਪਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ। (26 ਅਗਸਤ)

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਸ. ਫਾਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਦ੍ਰਿੰ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਬੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੋਲੂਵਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ। (26 ਅਗਸਤ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਮਿੰਤ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਬਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ। (28 ਅਗਸਤ)

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ। (28 ਅਗਸਤ)

ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਡਾਇਸਕ੍ਰੀ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂਰੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਨਾਲ ਹਨ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਪਾਰਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਪਲਾਵਾਂ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਫਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੇਤਾ ਤੇ ਹੋਰ। (4 ਸਤੰਬਰ)

ਦੀ ਧਰਮ ਸੁਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪ੍ਰ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੰਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੀਬੀ ਨਿਰਮਲ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ। ੮ ਅਗਸਤ

ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀ ਕੰਬੋਕੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮੀਰਾਂਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਜਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੱਸੇ ਰੰਘੜ ਨੂੰ ਸੋਧ ਕੇ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਦ ਮਨਾਉਣਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿਤਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੧ ਅਗਸਤ

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਤ 'ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ' ਦੇ ਜੇਤੂ ਬੱਚੇ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ
ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ- ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੇਵਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੀਰਤਨ ਕਾਊਂਸਲ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੀਤੇ

ਸਮੇਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ' ਵਿਚ ਅੱਵਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ੮ ਸੂਬਿਆਂ ਸਮੇਤ ਯੂਕੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ੭੦ ਹਜ਼ਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਿਹਤਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਾਲੇ ੫੦ ਬੱਚੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਯੂਕੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ੨ ਜੇਤੂ ਲੜਕੀਆਂ ਗੁਰਸਿਮਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਹਿਕਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ੮ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅੱਵਲ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਨਮਾਨਿਤ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਵਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲਈ ੧੦ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਨਮਾਨ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸ਼ਾਲਘਾਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬੱਚੇ ਕੌਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇਰੇ ਸਮਿਆਂ ਅੰਦਰ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੌਮ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਬੇਹੱਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲਾਹਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਕੌਣ ਬਣੇਗਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਕ ਚੰਗੀ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਵਰਜ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾੜਾ, ਮਹੰਤ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰੰਗੀਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਭਾਈ ਹਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੨ ਅਗਸਤ

ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ- ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ੭੭ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ 'ਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ੫੫੦ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਐਲਾਨ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਫਸੀਲ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਕਰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ

ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਮੋਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ੧੦ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਸੰਬੋਧਨ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਗੁਲਾਮ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਵਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਟੱਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ੯੦ ਫੀਸਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ੭੭ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਾ, ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ, ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਇਹ ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ੭੭ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਜਿਉਂ ਦੇ ਤਿਉਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੧੫ ਅਗਸਤ

ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਦੇ ਮਾਤਾ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਟਿੱਕਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਪੀੜਾਮਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੫ ਅਗਸਤ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਰਹੇ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

ਨੇ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦਮਸ਼ੀ ਸਵਰਗੀ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪੰਥ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਰਾਗੀਆਂ ਵਿਚ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਰਪਿਤ ਰਾਗੀ ਦਾ ਚਲਾਣਾ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਘਾਟ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਰੜਕਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੧੫ ਅਗਸਤ

ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੰਨ ੧੯੪੭ 'ਚ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਉਪਰੰਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ।

ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਨ ੧੯੪੭ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਈਆਂ, ਉਥੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਛੱਡਣੇ ਪਏ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਾਵਨ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨਾ ਪਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹਰ ਸਿੱਖ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਜ਼ਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦਿਆਂ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੌਣੀ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਹੁਕਮਰਾਨਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿਤਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂ ਸ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੧੬ ਅਗਸਤ

ਭਾਰਤੀ ਸਬ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਕੈਂਪ ਲਈ ਚੁਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਹਾਕੀ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਰੋੜਕਿਲੂ ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਕੈਂਪ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਕੀ ਕਿੱਟ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕੀ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਕੈਂਪ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਖਿਡਾਰਣਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਬੱਚੇ ਨਾਮਵਰ ਕੋਚਾਂ ਤੋਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕੈਂਪ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹਾਕੀ ਅਕੈਡਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਹਾਕੀ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਾਕੀ ਕੋਚ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੧੬ ਅਗਸਤ

ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਸ਼ੋਨਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 'ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਚੰਡ' ਪ੍ਰਸ਼ੋਨਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੈੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਵਿਦਿਆ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ 'ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਚੰਡ' ਪ੍ਰਸ਼ੋਨਤਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ੪੮ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ੧ ਲੱਖ ਰੁਪਏ, ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਈ ਟੀਮ ਨੂੰ ੭੫ ਹਜ਼ਾਰ ਤੇ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ੫੧ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਵਜੋਂ ੨੧ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ

ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਵਿਦਿਅਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਇੰਦਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੧੭ ਅਗਸਤ

ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਮੁੜ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਜਿਹੀ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਾ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਨਵਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਏ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲਈ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੜ੍ਹ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਰਨਾ ਸਾਹਿਬ ਬੋਦਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ੧੭ ਅਗਸਤ

ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਖਿਡੌਣੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮਨਮਤਿ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੇ ਸੰਗਤ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖਿਡੌਣੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਰੁੱਧ ਖਿਡੌਣੇ ਆਦਿ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮਨਮਤਿ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖਿਡੌਣੇ (ਜਹਾਜ਼) ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਨਮਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਖਿਡੌਣੇ (ਜਹਾਜ਼) ਆਦਿ ਨਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ। ੧੮ ਅਗਸਤ

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਜ਼- ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਆਮਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿਥੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧਦੀ ਆਮਦ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਚੇਤਨਤਾ ਵਿਚ ਪੁਖਤਗੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਪੈਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਬੇਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ

ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਤਜਰਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਈ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

੧੮ ਅਗਸਤ

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

**ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਧੱਕਾ-
ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਾਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਖਦਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ਉਪਰੰਤ ਕਿਸਾਨ ਜਖ਼ਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੜ੍ਹ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਗੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲਵੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅੰਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨੀ ਅਧਾਰਤ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿੱਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰੇ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਭੱਜਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗੀ। ੨੨ ਅਗਸਤ

ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਜਨਕਪੁਰੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸਪੁਰੀ ਕੇਸ 'ਚ ਧਾਰਾ 302 ਹਟਾਉਣਾ ਮੰਦਭਾਗਾ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਦਿੱਲੀ 'ਚ ੧੯੮੪ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੁੱਧ

ਜਨਕਪੁਰੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸਪੁਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ 'ਚੋਂ ਧਾਰਾ 302 ਹਟਾਉਣੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 3੮ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ੧੯੮੪ ਦਾ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਵ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰੂਰ ਕਾਰੇ ਦੀ ਸਿਖਰ ਵਜੋਂ ਅੰਕਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੀੜਤ ਕਰੀਬ ੪ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਨਕਪੁਰੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸਪੁਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 302 ਹਟਾਉਣੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੀ ਇਹ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਨਕਪੁਰੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸਪੁਰੀ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰਾਊਜ਼ ਐਵੇਨਿਊ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹਟਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। 2੩ ਅਗਸਤ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸਡਰ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸਡਰ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਿਤ ਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇਹ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਉੱਚ ਦੁਮਾਲਤੇ ਆਗੂ ਸਨ। ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮਾਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ

ਲਈ ਇਹ ਵੱਡਾ ਫ਼ਖ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਸ. ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਵਜੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥੇਰਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸ. ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਡਾ. ਏਪੀ ਸਿੰਘ, ਡੀਸੀਪੀ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੫ ਅਗਸਤ

ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਲੈਕਚਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ। ੨੫ ਅਗਸਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਰਾਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ, ਦਰਜਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਪਹੁੰਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਚਰਨਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਬੰਗਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬਜੀਦਪੁਰ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਪਾਣੀ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਲੰਗਰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਚਾਰੇ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਟੀਮਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਗਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੱਕੀ ਦੇ ਅਚਾਰ ਅਤੇ ਹਰੇ ਚਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨਗਰ ਮੰਡੀ ਹਰੀਕੇ, ਵੈਰੇਵਾਲ ਬੰਨ੍ਹ, ਰਾਜੇਵਾਲ, ਪੁੰਦਾ ਕਾਵੇ, ਹੁਸੈਨਪੁਰ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਟੇਂਡੀ ਵਾਲਾ, ਕਾਲੂ ਵਾਲਾ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਗੱਟੀ ਰਾਜੋਕੇ, ਗਜ਼ਨੀ ਵਾਲਾ, ਚੱਕ ਹਜ਼ਾਰੇ ਵਾਲਾ, ਹੁਮੇਨੀਵਾਲਾ, ਮੁੱਠਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਬੰਡਾਲਾ, ਆਸ਼ੀ ਕੇ, ਰੋਡੇ ਵਾਲਾ, ਗੱਟਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਆਲੇ ਵਾਲਾ, ਫੱਤੇਵਾਲਾ, ਮਾਸ਼ੀ ਕੇ, ਸੁਲਤਾਨ ਵਾਲਾ, ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਾਲਾ, ਚਾਂਦੀ ਵਾਲਾ, ਭਾਨੇਕੇ, ਭੱਖੜਾ, ਝੰਡੀਆਂ ਵਾਲਾ, ਖੁੰਦਰ ਗੱਟੀ, ਜਲੋਕੇ, ਕਾਲੂ ਵਾਲਾ, ਕੀਲਚੇ, ਕਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪੱਤਣ, ਹਸਤਾ ਕਲਾਂ, ਬੱਗੇ ਵਾਲਾ, ਭੰਗੇ ਵਾਲਾ, ਬਸਤੀ ਰਾਮ ਲਾਲ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਨਵਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੋੜਵੰਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਨੇੜਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਖੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। 24 ਅਗਸਤ

ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ 100 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੋਲੂਵਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ 29 ਫ਼ਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 100 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 29 ਫ਼ਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ 100 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੈਤੋ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੈਤੋ ਵਿਖੇ 12 ਸਤੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 14 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ, ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ।

ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਰਾਹੀਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਐਲਬਮ (ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਖੂਨੀ ਗਾਥਾ) ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸ.

ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ੧੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਚਿਤਰਕਲਾ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਢਾਂਡੀ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸਬੰਧੀ ਸੰਗਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੨੬ ਅਗਸਤ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਵਾਲਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੋਲੂਵਾਲਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਮੁਬਾਰਕ ਪਲ ਹਨ। ਉਹ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਇਥੇ ਹੀ ਬੀਤਿਆ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਦਕਾ ਉਹ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਕਈ ਇਹਿਤਾਸਕ ਅਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਗਵਰਨਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਗੋਦਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕੇਸ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗਵਰਨਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੬ ਅਗਸਤ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਦੁਖਦਾਈ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਕਥਾਵਾਚਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਉਥੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਰਸਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੁਰਸ਼ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੰਜੀਦਾ ਪਹੁੰਚ ਅਪਨਾਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਚਲਾਣਾ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਪੁਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰੀਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗਹਿਰਾ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। 22 ਅਗਸਤ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ

**ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਈ, ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸਨਮਾਨ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਗਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿਖਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਵਿਦਾਇਗੀ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਪੁੱਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਲੋਈ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ

ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੋਹਨਾ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਸ. ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ, ਸ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੰਡਾਲਾ, ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲਾਂ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਤਰਨਾ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ, ਡੀਸੀਪੀ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ, ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਤਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਰਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਤੇ ਗੁਰ ਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਕੇ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨਮਿਤ ਅਰਦਾਸ ਹੋਈ। ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਲਈ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸ਼ੋਕ ਸਭਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾਲਾ, ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਪ੍ਰੋ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ੨੮ ਅਗਸਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਯਾਰੀਆਂ-2 ਫਿਲਮ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭੀ

ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ 'ਯਾਰੀਆਂ-2' ਫਿਲਮ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈਟੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਫਿਲਮ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਪਾਸੋਂ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ੨੭ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ

'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇਕ ਗੀਤ ਵਿਚ ਸਿਰੋਂ ਮੋਨੇ ਅਤੇ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵ ਅਦਾਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰ (ਗਾਤਰਾ ਕਿਰਪਾਨ) ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵਸਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਰੜਾ ਰੁਖ਼ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਕਾਰ ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਗਾਤਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅਵਗਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਰਹਿਣੀ ਬਾਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਿੜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੀ-ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਦੂਬੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਗੀਤ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੂਬੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 2੯ ਅਗਸਤ

ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਰਦਾਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ- ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ 'ਚ ਸਿੱਖ
ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਮੰਗ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ 'ਯਾਰੀਆਂ-੨' ਫਿਲਮ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਇਕ ਗੀਤ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਕਸਰ ਫਿਲਮਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਰਹਿਣੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਜੀਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਦੇ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਪ ਹੁਦਰੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰੰਤੂ ਸਭ ਜਾਣਦਿਆਂ ਵੀ ਇਹ ਚਲਣ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਰੀਆਂ-੨ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰਕਤ ਖਿਲਾਫ ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹਰਕਤ 'ਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ। ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਜਨਤਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 'ਯਾਰੀਆਂ-੨' ਫਿਲਮ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦਬਾਅ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਆਰਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਯਾਰੀਆਂ-੨' ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਬਿਆਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਨਾ ਕਰਨ। ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਸੰਜੀਦਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ੩੦ ਅਗਸਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਯਾਰੀਆਂ-2 ਫਿਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 295-ਏ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 'ਯਾਰੀਆਂ ੨' ਫਿਲਮ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਖਿਲਾਫ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਥੇ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਈ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ੨੯੫-ਏ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਨਿਜ਼ਾਨ ਜ਼ਾਫ਼ਰੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਿਨੈ ਸਪਰੂ, ਰਾਧਿਕਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਭੂਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਯਾਰੀਆਂ ੨' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਅਦਾਕਾਰ ਨੂੰ ਗਾਤਰਾ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਰਹਿਣੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੇਜ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਥਾਣਾ ਈ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ ੨੯੫ ਏ ਤਹਿਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ, ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਤੋਹੀਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਇਸ ਹਰਕਤ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਗੀਤ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸੀਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਗੀਤ ਯੂਟਿਊਬ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਕਿਰਪਾਨ ਨੂੰ ਪੁੰਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਗਾਤਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ। ੧ ਸਤੰਬਰ

ਸਿੱਖ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤੇ ਨਿਰਾਲੀ ਕੌਮ, ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੌਲਕ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਰਐਸਐਸ ਮੁਖੀ ਦੇ 'ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂ'
ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਉਂਕੇ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਿਰਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਰਐਸਐਸ ਮੁਖੀ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਉਂਕੇ, ਜਗਰਾਓਂ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਏ ਦਿਨ ਆਰਐਸਐਸ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਖਾਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਰਲਗੱਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੜਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਕੇ

ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਰਐਸਐਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਤ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਉਂਕੇ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਦਰ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਉਂਕੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਦਰਬਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਬਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਿਆਰ ਹੋਏ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਨੇ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸ਼ਸੋਭਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ।

ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਬਾਬਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੱਟੋਵੇਂ ਕਰੋੜੀ ਵਲੋਂ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੱਲੂ, ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਆਰ ਕਲੇਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਸ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਸ. ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ, ਬਾਬਾ ਘਾਲਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਥਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਗ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਸਰ, ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਢੁੱਡੀਕੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਅਨੰਤਕਾਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। 3 ਸਤੰਬਰ

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਗੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਸਵੰਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਹੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖੁਦ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਹਤ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੋੜਾ, ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕਾਂ, ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜਕਾ, ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। 8 ਸਤੰਬਰ

**ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਛਾਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ 'ਚ ਸਥਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ**

ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਤੇ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ
ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚਲਾਵੇਗੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬਘਰ 'ਚ ਲੱਗਣਗੀਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ
ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵੜ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਥਾਪਤ

ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਟ੍ਰੇਸੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਵੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅੱਜ ਹੋਈ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਗਰੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਸ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ੧੪.੫ ਏਕੜ ਜਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾ ਕੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਰੰਭੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਸ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਟ੍ਰੇਸੀ ਵਿਖੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੈੱਸ ਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਸ ਵਿਚ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕਰਕੇ ੨੨੦ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸੁਮੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਭਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਤਤਕਰੇ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਪਏ ਸਾਹਿਤਕ ਖਜਾਨੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੰਨ ੧੯੨੭ 'ਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਹਿਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢਣ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਾਫ਼-ਸਫਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹਰਿਆਵਲ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਰਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤੇ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਚੂਸਲੇਵਤ੍ਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ

ਦੇਵਾਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਮਰਾਨਗਲ ਦੇ 29 ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ੮੬ ਡੰਡ ਮਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ੫੧,੦੦੦ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਭਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ੧੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ੯ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੩ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਟਰੱਥ ਅਬਾਊਟ ਨਾਭਾ' ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਅਹਿਮ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵੱਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਨੂੰ ੪ ਫਸਿਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੰਗੀ, ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ, ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੋਲੂਵਾਲਾ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਤੇ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਗਾਲ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥੇਰਵਾਲ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾਲਾ, ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿੰਦਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ (ਐਡਹਾਕ) ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਦੀ ਵੀ ਕਰੜੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜੋਖਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਭਰ 'ਚ ਵਸਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਮੁਆਫੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਵੇਟਰ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਅੰਦਰ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਹਰਿਆਣਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਫਾਰਮ ਛਾਪਣੇ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿਤਕਰੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਫਾਰਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਛਾਪੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ੫ ਸਤੰਬਰ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਸਮੇਂ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਗਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਗਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ੯੬ਵੇਂ ਕਰੌੜੀ, ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਭੈਅ-ਭਾਵਨੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ੯੬ਵੇਂ ਕਰੌੜੀ, ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਧਾ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ

ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੁਮਾਨਪੁਰਾ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੋਵੰਡ, ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਵਾਲ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਸੁਖਵਰਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਣਵਾਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ. ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਸ. ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ, ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ, ਸ. ਤਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਬਾਬਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀਰੇਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਲ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕੰਵਲਚੜਤ ਸਿੰਘ, ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਬਾਬਾ ਅਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜਵੱਦੀ ਟਕਸਾਲ, ਬਾਬਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਬਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਿਲੂਾ ਅਨੰਦਗੜ੍ਹ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਭਾਈ ਗੁਰਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਬੀਬੀ ਕੌਲਾਂ ਜੀ ਭਲਾਈ ਕੇਂਦਰ, ਡੀਸੀਪੀ. ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਡਾਲ, ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੈੱਡ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੋਟੀਆਂ, ਬਾਬਾ ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੫ ਸਤੰਬਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਾਸਤੇ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਮੰਜਿਲ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਅੱਜ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਰਦਾਸ ਅਰਦਾਸ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਰਦਾਸੀਏ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬਲਾਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਉਥੇ ਹੀ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਫਤਰੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਰਸਤੇ ਦਾ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਹ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮਲਸੀਆਂ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਣਵਾਲਾ, ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਿੱਕਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਸ. ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ੫ ਸਤੰਬਰ

ਬੈਚੁਲਰ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਕੋਰਸ

ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ/ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥ ਰਤਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਅਡਵਾਂਸਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ, ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ (ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਬੈਚੁਲਰ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ (ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਕੋਰਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

- * ਉਮਰ ਹੱਦ 25 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਰਵੀਂ ਪਾਸ ਗੁਰਸਿੱਖ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ 15000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗੀ।
- * ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਹੋਣਹਾਰ ਤੇ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਵੇਗਾ।
- * ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 75270-56756

ਈ-ਮੇਲ : tohrainstitute@gmail.com

ਸਕੱਤਰ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਦੇਖੋ ਮਹੀਨਾ ਅਗਸਤ 2023 ਦਾ ਅੰਕ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਲੋਨੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਫੀਸਾਂ	੪੧੩੪੨੦੩
੨ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੦
੩ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਵਿਆਜ (PSB & SBI)	੯੩੮੮
੪ ਆਮਦਨ ਸਕੂਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਾਪੀ	੨੭੨੭੦੪
੫ ਆਮਦਨ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	੩੭੦੪
ਜੋੜ	੪੪੨੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੩੭੧੫੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੨੩੫੦੨੨
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੭੯੯੭੮
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੮੧੩੫੦੦੦

ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ	੭੧੮੩੬੪੪
੨ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਘਸਾਈ ਆਦਿ	੧੧੬੩੭੭
੩ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦
੪ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਸ	੩੧੦੧
੫ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੧੨੮੬੯੧
੬ ਜਨਰਲ ਖਰਚ	੮੩੯੮੦
੭ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਖਰਚ	੯੫੨੨
੮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ	੧੧੧੬੪
੯ ਪੰਖੜੀਆਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ	੨੧੦੧
੧੦ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਖਰਚ	੫੧੦੨੯
੧੧ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟ	੧੭੪੨੨
੧੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੮੪੦੨
੧੩ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਖਰਚ	੧੦੫੬੭
੧੪ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ	੫੦੦੦੦
੧੫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੨੫੦੦੦੦
੧੬ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੧੪੦੦੦

੧੭ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੮੧੩੫੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੮੧੩੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀ.ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ,
ਫੋਰਟਾ ਸਾਹਿਬ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੨੩੦੪੪੦੫
੨ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਡਾਇਰੀ/ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ	੨੦੦੦੦੦
੪ ਠੇਕਾ ਕੰਟੀਨ	੩੭੦੦੦
੫ ਸੂਦ ਬੈਕ	੫੫੦੦੦
੬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਫੀਸ	੭੭੦੦੦
੭ ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ	੨੧੫੦੦
੮ ਮੈਡੀਕਲੇਮ ਬੀਮਾ	੦
੯ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੧੪੦੦੦
੧੦ ਜੁਰਮਾਨਾ	੮੦੦੦
੧੧ ਕਾਪੀਆਂ ਆਦਿ	੦
੧੨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੦
੧੩ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ	
ਜੋੜ	੩੨੧੬੯੦੫
ਘਾਟਾ	੩੬੩੭੯੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੧੬੭੮੮੩
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੭੦੦੧੭
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੮੫੪੮੦੫

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੬੩੩੭੮੦੫
੨ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੩ ਬਿਲਡਿੰਗ ਖਰਚ (ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ)	੬੩੦੦੦
੪ ਸਮਾਨ(ਫਰਨੀਚਰ ਸਬੰਧੀ) ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ	੫੧੦੦੦
੫ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦

੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੭ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚ/ ਸਪੋਰਟਸ	੧੦੦੦
੮ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਸੈਂਟਰ ਫੀਸ, ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਪੇਪਰ ਬਿਲ, ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ, ਕਾਪੀਆਂ	੬੫੦੦੦
੧੦ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ	੫੦੦੦੦
੧੧ ਸਪੋਰਟਸ	੧੫੦੦੦
੧੨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੧੩ ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੮੦੦੦੦
੧੫ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਖਰਚ	੨੮੦੦੦
੧੬ ਬਾਗਬਾਨੀ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੧੭ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	
੧੮ ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਨ (ਪੱਖੇ, ਤਾਰ)	੪੦੦੦
੧੯ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੮੫੪੮੦੫
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੮੫੪੮੦੫

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਪਬਲਿਕ ਸੀ.ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ,

ਰਮਦਾਸ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੩੩੧੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ	੨੨੦੦੦੦੦
੩ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੯੪੦੦੦੦੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੫੦੦੦੦
੫ ਹੋਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੩੮੦੫੦੦
ਜੋੜ	੧੨੫੬੧੫੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੫੬੧੫੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੯੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੮੦੦੦੦
੩ ਫਰਨੀਚਰ	੨੫੦੦੦੦
੪ ਬਿਲਡਿੰਗ	੨੦੨੦੦੦
੫ ਬੱਸ ਖਰਚ	੨੧੦੦੦੦੦
੬ ਪੇਪਰ ਫੰਡ	੩੫੦੦੦
੭ ਮੈਡੀਕਲ	੪੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ	੧੫੦੦੦੦
੯ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੧੦ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ	੨੦੦੦੦
੧੧ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੮੦੦੦
੧੨ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ	੫੦੦੦
੧੩ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੧੦੦੦੦
੧੫ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੦
੧੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦
੧੭ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ	੨੫੦੦੦
੧੮ ਗਾਰਡਨਿੰਗ	੨੦੦੦੦
੧੯ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੨੦ ਫੁਟਕਲ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੨੧ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਿਸ	੧੫੦੦
੨੨ ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ	੨੦੦੦੦
੨੩ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੨੪ ਜਨਰੇਟਰ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਬੱਸ ਖਰੀਦ	੦
੨੬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੮੦੦੦
੨੭ ਜਨਰਲ ਖਾਤਾ	੧੦੦੦੦੦
੨੮ ਸੰਪਤੀ ਅਲਾਓਂਸ	੧੨੦੦੦
੨੯ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੩੦ ਸੀ.ਸੀ. ਰਿਪੋਅਰ	੩੦੦੦੦
੩੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੨੫੬੧੫੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੫੬੧੫੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਰੱਤੋਕੇ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧	ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੮੦੦੦੦੦
੨	ਫਰਨੀਚਰ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੩	ਅਮਲਗਾ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦
੪	ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੫	ਇਮਤਿਹਾਨ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦
੬	ਵਿਆਜ	੧੦੦੦੦
੭	ਸਹਾਇਤਾ ਬਿਲਡਿੰਗ	
੮	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੯੦੦੦੦
੯	ਕਮਿਸ਼ਨ ਬੁਕਸ	੯੦੦੦੦
੧੦	ਠੇਕਾ ਕੰਟੀਨ	੧੦੦੦੦
੧੧	ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ	੪੦੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੩੦੦੦੦੦੦
	ਘਾਟਾ	੧੯੭੦੦੦੦
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੭੧੫੪੭੬
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੫੪੫੨੪
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੯੭੦੦੦੦

ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ	੪੨੦੦੦੦੦
੨	ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ	੧੦੦੦੦
੩	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੪	ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦
੫	ਇਮਤਿਹਾਨ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦
੬	ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੭	ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੪੫੦੦੦
੮	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦
੯	ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੧੦	ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੧੧	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੧੨	ਫਰਨੀਚਰ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦

੧੩ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ ਖਰਚੇ	੩੫੦੦੦
੧੪ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦
੧੬ ਸਾਇੰਸ ਸਾਮਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੭ ਬੱਸ ਖਰਚਾ	੨੪੦੦੦੦
੧੮ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੯ ਸਕੂਲ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੨੦ ਬੂਲੇ	੦
੨੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੪੯੭੦੦੦੦
ਬੱਚਤਾਂ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੯੭੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦਿਆਲਪੁਰ ਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਦਾਖਲਾ, ਰਜਿ. ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ	੨੧੮੦੯੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੧੬੯੮੮੦੦
੩ ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੰਡ	
੪ ਬਿਜਲੀ ਫੰਡ	
੫ ਫਰਨੀਚਰ ਫੰਡ	
੬ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ	
੭ ਇਮਤਿਹਾਨ ਫੰਡ	
੮ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	
੯ ਵਿਆਜ ਬੈਂਕ	੫੦੦੦੦
੧੦ ਕਮਿ. ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ	੧੭੦੦੦੦
੧੧ ਕਿਰਾਇਆ ਸਕੂਲ ਵੈਨ	੮੦੦੦੦੦
੧੨ ਨਵੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ (ਸ਼ੋ.ਗੁ.ਪ੍ਰ.ਕਮੇਟੀ)	੦
੧੩ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੫੧੪੯੭੦੦
ਘਾਟਾ	੧੨੫੦੩੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੦੮੮੭੬੧
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੬੧੫੩੯

ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੪੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ	੫੧੦੦੦੦੦
੨ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੪ ਬਿਜਲੀ	੯੦੦੦੦
੫ ਇਮਤਿਹਾਨ	੨੫੦੦੦
੬ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ	੩੦੦੦੦
੭ ਫਰਨੀਚਰ	੫੦੦੦੦
੮ ਸਪੋਰਟਸ	੪੦੦੦੦
੯ ਸਕੂਲ ਵੈਨ	੪੦੦੦੦੦
੧੦ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ ਤੇ ਆਡਿਟ	੩੦੦੦੦
੧੧ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੨ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ	੦
੧੩ ਜਰਨੇਟਰ	੨੫੦੦੦
੧੪ ਗ੍ਰੈਚਇਟੀ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੧੫ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੧੬ ਕੰਪਿ: ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਬੋਰ	੦
੧੮ ਇਸ਼ੋਰੈਂਸ ਟੈਕਸ ਬੱਸਾ	੩੦੦੦੦੦
੧੯ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੨੫੦੦੦
੨੦ ਰਿਪੇਅਰ ਐਂਡ ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ	੨੫੦੦੦
੨੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੪੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੪੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਪਬਲਿਕ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ, ਬੀੜ ਸਾਹਿਬ, ਠੱਠਾ, (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਫੀਸਾਂ	੧੫੫੦੦੦੦੦
੨ ਸਾਲਾਨਾ ਫੰਡ	੦
੩ ਬੱਸਾਂ	੩੬੦੦੦੦੦

੪ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੮੦੦੦੦
੫ ਵਿਆਜ	੩੦੦੦੦
੬ ਸਕੂਲ ਕੰਟੀਨ	੧੦੦੦੦੦
੭ ਰੱਦੀ, ਰੁੱਖ, ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੮ ਰਜਿ./ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ	੫੭੦੦੦੦
੯ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ	੭੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੦੧੮੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੩੩੪੬੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੯੧੩੬੯੭
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੩੨੩੦੩
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੩੫੨੬੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੭੫੦੦੦੦੦
੨ ਸਕੂਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰਿਪੇਅਰ	੧੨੧੦੦੦
੩ ਸਕੂਲ ਗੱਡੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਟੈਕਸ, ਪਰਮਿਟ	੨੨੫੦੦੦
੪ ਸਕੂਲ ਗੱਡੀਆਂ ਇੰਸ਼ੁਰੈਂਸ, ਪਾਸਿੰਗ	੩੫੦੦੦੦
੫ ਸਕੂਲ ਗੱਡੀਆਂ ਡੀਜਲ	੧੫੦੦੦੦੦
੬ ਕੰਟਨੈਂਸੈਂਸੀ	੩੦੦੦੦
੭ ਇਮਾਰਤ ਖਰਚਾ, ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ	੫੦੦੦੦੦
੮ ਨਵੀਂ ਬੱਸ	੦
੯ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ	੧੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਇੰਸ਼ੁਰੈਂਸ	੧੭੦੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੪ ਜਨਰੇਟਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੫ ਸਪੋਰਟਸ	੮੦੦੦੦
੧੬ ਨਵੇਂ ਕੰਪਿਊਟਰ	
੧੭ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੧੮ ਰਜਿ./ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ (ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ.)	੫੫੦੦੦੦
੧੯ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ/ ਬਾਇਓ ਮੈਟ੍ਰਿਕ	੨੫੦੦੦੦
੨੦ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੨੧ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿੱਲ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਬਿੱਲ	੨੦੦੦੦੦
੨੨ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਬਿੱਲ	੧੦੦੦੦

੨੩ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ	੫੦੦੦੦
੨੪ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੨੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦
੨੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੨੭ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੨੩੫੨੬੦੦੦
ਬੱਚਤਾਂ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੩੫੨੬੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਬੀਬੀ ਰਜਨੀ ਸੀਨੀ. ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਟੀ (ਤਰਨ ਤਾਰਨ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਫੀਸਾਂ ਤੇ ਦਾਖਲਾ	੨੮੪੦੦੦੦
੨ ਇਮਾਰਤ ਵਾਸਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
੩ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੪ ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਵਿਆਜ	੧੦੦੦੦
੫ ਕਿਤਾਬਾਂ/ਕਾਪੀਆ ਦਾ ਕਮੀਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੬ ਸਕਿਊਰਟੀ/ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੦
੭ ਫੰਡ (ਪੇਪਰ ਫੰਡ + ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ)	੦
੮ ਸਕਰੈਪ / ਬਕਾਇਆ ਕਮੀਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ	੦
੯ ਬਕਾਇਆ ਫੀਸ	੦
੧੦ ਸਹਾਇਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ	੦
੧੧ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ	੦
੧੨ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਮਦਨ+ ਬਕਾਇਆ	੩੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੩੮੦੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੪੨੨੦੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੬੭੪੭੭੬
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੫੪੫੨੨੪
ਕੁਲ ਜੋੜ	੮੦੨੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੬੦੦੦੦੦
੨ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੩੦੦੦੦
੩ ਸਫਰ ਖਰਚ / ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦

੪ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੫ ਡਾਕ ਖਰਚ/ਕਿਤਾਬਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	੦
੬ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦੦੦
੭ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	੫੦੦੦੦
੯ ਕੰਪਿਊਟਰ / ਇੰਟਰਨੈਟ ਚਾਰਜ	੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ ਕੈਂਡੀ	੬੦੦੦੦
੧੧ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਯੰਤਰ/ ਬਾਇਓ ਮੈਟ੍ਰਿਕ	੬੦੦੦੦
੧੨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੦੦੦੦
੧੩ ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ.	੫੦੦੦੦
੧੪ ਪੇਪਰ ਬੋਰਡ/ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ .ਡੀ	੮੦੦੦੦
੧੬ ਫਰਨੀਚਰ / ਕੰਪਿਊਟਰਜ਼	੬੦੦੦੦
੧੭ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ/ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ	੨੫੦੦੦
੧੯ ਅਖਬਾਰ	੫੦੦੦
੨੦ ਆਡਿਟ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੨੧ ਇਮਾਰਤੀ/ਜਨਰੇਟਰ	੮੦੦੦੦
੨੨ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੯੦੦੦੦
੨੩ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੦
੨੪ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ	੦
੨੫ ਬੱਸ ਖਰਚ	
੨੬ ਬੱਸ ਡੀਜਲ	੩੦੦੦੦੦
੨੭ ਬੱਸ ਟੈਕਸ	੧੦੦੦੦੦
੨੮ ਬੱਸ ਰਿਪੇਅਰ	੬੦੦੦੦
੨੯ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ	
ਜੋੜ	੮੦੨੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੮੦੨੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬਾਰਨ ਸਾਹਿਬ, ਪਠਾਨਕੋਟ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸਾਂ	੩੫੩੧੪੦੦
੨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੪੦੦੦੦੦
੩ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ	੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕ	੦
ਜੋੜ	੩੯੩੧੪੦੦
ਘਾਟਾ	੧੬੬੦੬੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੪੪੬੦੫੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੧੪੫੫੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੫੫੯੨੦੦੦

ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ	੫੨੦੦੦੦੦
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੪੦੦੦੦
੩ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੪ ਬਿਜਲੀ	੪੫੦੦੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦
੬ ਫੁਟਕਲ	੪੦੦੦੦
੭ ਜਨਰੇਟਰ	੧੮੦੦੦
੮ ਪੰਜਾਬ ਬੋਰਡ ਫੀਸ ਸਲਾਨਾ	੧੦੦੦੦
੯ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	੧੬੦੦੦
੧੦ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੧੦੦੦
੧੧ ਕੰਪਿਊਟਰ	੦
੧੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦
੧੩ ਸਪੋਰਟਸ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਲੈਬਾਰਟਰੀ	੦
੧੬ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਆਦਿ ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ/ਗਾਰਡਨਿੰਗ	੨੫੦੦
੧੮ ਮੁਰਮਤ ਸਮਾਨ (ਰਿਪੇਅਰ)	੨੦੦੦੦
੧੯ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੧੦੦੦੦੦
੨੦ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੦
੨੧ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੧੫੦੦
੨੨ ਫੰਕਸ਼ਨ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੨੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੫੫੯੨੦੦੦

ਬੱਚਤਾਂ

ਕੁਲ ਜੋੜ

4442000

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਬਟਾਲਾ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਦਾਖਲੇ, ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਫੰਡ	੧੧੩੭੦੭੫੨
੨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ, ਫੰਡ	੦
੩ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਜਾ ਹੋਰ ਸੇਮਿਆ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੩੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੧੬੭੦੭੫੨
ਘਾਟਾ	੭੯੦੩੨੪੮
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੬੮੮੨੧੪੮
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੦੨੧੧੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੯੫੭੪੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ	੧੭੩੫੦੦੦੦
੨ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੨੫੦੦੦
੩ ਰਿਪੋਅਰ (ਬਿਲਡਿੰਗ, ਫਰਨੀਚਰ)	੨੦੦੦੦੦
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ (ਬਿੱਲ)	੨੦੦੦੦
੬ ਬਿਜਲੀ (ਬਿੱਲ)	੨੦੦੦੦੦
੭ ਐਟਰਨੈਨਸਿਟੀ	੦
੮ ਅਖਬਾਰਾਂ	੬੦੦੦
੯ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਮਸ਼ੀਨ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੧੩ ਸਮਾਰੋਹ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਜਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ	੮੦੦੦੦੦
੧੫ ਸਪੋਰਟਸ	੩੦੦੦੦
੧੬ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਲੈਬਾਰਟਰੀ	੦
੧੮ ਈ.ਐਸ.ਆਈ.ਸੀ.	੦

੧੯ ਟਾਈਆਂ ਬੈਲਟਾਂ	੦
੨੦ ਨਵੀਆਂ ਵਸਤਾਂ	੫੦੦੦੦
੨੧ ਕਿਰਾਇਆ ਗੱਡੀਆਂ	੩੦੦੦੦
੨੨ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦
੨੩ ਵਕੀਲ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੨੪ ਜਰਨੇਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੧੫੦੦੦
੨੫ ਡੀਜਲ	੪੦੦੦੦
੨੬ ਬੈਂਕ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦
੨੭ ਡਾਇਰੀਆਂ	੦
੨੮ ਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਜੁਰਮਾਨਾ	੦
੨੯ ਈ.ਪੀ.ਐਫ. ਜੁਰਮਾਨਾ	੦
੩੦ ਸਟਾਫ ਬੀਮਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੩੧ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੩੨ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੦
੩੩ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੫੬੦੦੦
੩੪ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੯੫੭੪੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੯੫੭੪੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਸਰਸਾ ਨੰਗਲ (ਰੋਪੜ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਐਡਮੀਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੧੫੫੦੦੦
੨ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੩੧੫੦੦੦੦
੩ ਜੁਰਮਾਨਾ/ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੦
੪ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ	੫੯੦੦੦
੫ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਾਪੀਆਂ	੩੦੦੦੦੦
੬ ਫੁਟਕਲ	੧੧੦੦੦੦
੭ ਆਮਦਨ ਬੱਸਾਂ	੧੫੦੦੦੦੦
੮ ਤਨਖਾਹ ਅਮਾਨਤ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੮੪੦੦੦
੯ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੪੨੦੦੦
੧੦ ਅਮਾਨਤ ਜਮ੍ਹਾਂ (ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤੋਂ ਲੈਣ ਯੋਗ)	੦

੧੧ ਵਜੀਫਾ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੬੫੦੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੫੦੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ	੪੭੭੨੦੦੦
੨ ਫਰਨੀਚਰ	੭੫੦੦੦
੩ ਮੈਡੀਕਲ	੪੦੦੦
੪ ਜਨਰਲ ਫੁਟਕਲ ਸਮਾਨ	੫੦੦੦
੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ	੨੫੦੦੦
੬ ਰਿਫਰੈਸਮੈਂਟ	੧੫੦੦੦
੭ ਸਪੋਰਟਸ ਤੇ ਮਿਊਜ਼ਕ	੩੫੦੦੦
੮ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੯ ਫੰਕਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦
੧੦ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਲਾਇਬਰੇਰੀ+ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦
੧੪ ਜਨਰੇਟਰ ਰਿਪੇਅਰ/ ਬੈਕ ਚਾਰਜ	੧੫੦੦੦
੧੫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੧੭੭੫੦
੧੬ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੭੦੦੦੦
੧੭ ਬਾਗਬਾਨੀ	੧੫੦੦੦
੧੮ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦
੧੯ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ	੨੫੦੦੦
੨੦ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ	੯੧੦੦੦੦
੨੧ ਇਮਾਰਤ ਮੁਰੰਮਤ/ਦੇਖਰੇਖ	੨੦੦੦੦
੨੨ ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੨੩ ਡੀਜ਼ਲ ਜਨਰੇਟਰ	੨੧੫੦੦
੨੪ ਲੀਗਲ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦
੨੫ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੪੫੦੦੦
੨੬ ਲੀਜ ਡੀਡ	੪੭੫੦
੨੭ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੮੫੦੦੦

2੮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦
2੯ ਫੁਟਕਲ (ਵਜੀਫੇ ਆਦਿ)	੧੦੦੦੦੦
੩੦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਬਿੱਲ	੦
੩੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੫੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੫੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀ.ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੯੭੦੦੦੦
੨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	
੩ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ	
੪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	
੫ ਜਨਰੇਟਰ ਫੀਸ	
੬ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	
੭ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦
੮ ਬੱਸ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦੦
੯ ਸਹਾਇਤਾ(ਸ਼੍ਰੋ.ਕਮੇਟੀ ਸਪੈਸ਼ਲ)	੦
੧੦ ਕਾਪੀਆਂ/ਕਿਤਾਬਾਂ/ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦
੧੧ ਦਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੨ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ ਵਿਆਜ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਜੁਰਮਾਨਾ	੦
ਜੋੜ	੧੩੧੨੦੦੦
ਘਾਟਾ	੨੯੪੬੬੫੬
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੫੬੫੯੪੮
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੮੦੭੦੮
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੨੫੮੬੫੬
ਖਰਚ ਭਾਗ	
੧ ਸਟਾਫ ਦੀ ਤਨਖਾਹ	੩੩੮੪੨੧੬
੨ ਬੱਸ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦੦
੩ ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ	੫੦੦੦

੪ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੫ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ	੩੫੦੦੦
੬ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਬਿਲ	੦
੭ ਪੇਪਰ ਫੰਡ/ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੮ ਐਫੀਲਿਏਸ਼ਨ ਫੀਸ / ਬੋਰਡ	੧੦੦੦੦
੯ ਲੀਜ਼	੧੨੦੦
੧੦ ਫਿਕਸਡ ਐਸਟਸ/ ਜਰਨੇਟਰ ਖਰਚ	੨੬੦੦੦੦
੧੧ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੫੦੦੦੦
੧੨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੩੬੨੪੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦
੧੪ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੬੦੦੦
੧੭ ਫਿਕਸਚਰ ਰਿਪੇਅਰ ਖਰਚ ਮੁਰਮੰਤ	੧੦੦੦੦
੧੮ ਗਾਰਡਨਿੰਗ	੧੦੦੦
੧੯ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ/ਮੈਡੀਕਲ ਆਦਿ	੦
੨੦ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ	੦
੨੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੪੨੫੮੬੫੬
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੨੫੮੬੫੬

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਜੰਡ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸਾਂ	੭੭੦੫੦੦
੨ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ	੨੦੬੬੬੦੦
੩ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦
੪ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ	੬੨੪੦੦
੫ ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟਿਫਿਕੇਟ	੨੦੦੦
੬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ	੦
੭ ਕਿਰਾਇਆ ਬੱਸਾਂ	੭੫੦੦੦੦
੮ ਸੂਦ ਬੈਂਕ	੧੦੦੦੦

੯ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ	੧੮੩੦੦੦
੧੦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ	੬੦੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ	੨੫੦੦੦
੧੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੦
ਜੋੜ	੩੯੫੯੫੦੦
ਘਾਟਾ	੫੮੫੮੪੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੫੧੦੧੪੯੫
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੭੫੬੯੦੫
ਜੋੜ	੯੮੧੭੯੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਮਾਨ ਸਕੂਲ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ	੧੫੦੦੦੦
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੩ ਤਨਖਾਹਾਂ	੬੯੦੦੦੦੦
੪ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਖਰਚ	੧੮੯੦੦੦੦
੫ ਡਾਕ ਖਰਚ	੪੯੦੦
੬ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੦੦੦੦
੭ ਦਫਤਰ	੧੫੦੦੦
੮ ਫੁਟਕਲ	੪੦੦੦੦
੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੧੦ ਮਾਨਤਾ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	੮੦੦੦੦
੧੨ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਫੰਕਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੧੪ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੪੦੦੦੦
੧੫ ਜਨਰੇਟਰ	੩੦੦੦੦
੧੬ ਸਪੋਰਟਸ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਆਡਿਟ ਫੀਸਾਂ	੫੨੦੦੦
੧੮ ਲੀਜ ਡੀਡ	੧੦੦੦
੧੯ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜ	੭੦੦੦
੨੦ ਸੰਪ੍ਰਦੂਰੀ ਅਲਾਊਂਸ	੧੦੦੦੦
੨੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਬਾਜੀ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ	੬੩੦੦੦
੨੩ ਕੰਪਿਊਟਰ	੨੫੦੦੦
੨੪ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ	੧੦੦੦੦

੨੫ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੨੬ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੯੮੧੭੯੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੯੮੧੭੯੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿਤਾ ਜੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਜਿੰਦਵੜੀ, ਰੋਪੜ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਭਾਗ	ਆਮਦਨ	ਬਜਟ ਸਾਲ	੨੦੨੩-੨੪
੧ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ				੧੨੦੦੦੦੦
੨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ				੪੦੦੦੦
੩ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ, ਸਪੋਟਸ ਫੀਸ				੨੭੪੯੧੦੦
੪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ				੦
੫ ਬੱਸ ਫੀਸ				੧੮੦੦੦੦੦
੬ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾ				੩੫੦੦੦੦
੭ ਡਾਇਰੀ / ਆਈ ਕਾਰਡ / ਕਿਤਾਬਾ				੬੧੫੯੨੦
੮ ਫਾਇਨ				੦
੯ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ				੯੪੦੮੦
੧੦ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ				੦
੧੧ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਸਟ				੦
੧੨ ਰੱਦੀ				੫੦੦੦
੧੩ ਸਕਿਊਰਟੀ				੦
੧੪ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਫੀਸ				੧੪੦੦੦੦
੧੫ ਬੈਂਡ ਭੇਟਾਂ				੨੪੦੦੦
੧੬ ਦਾਨ				੦
ਜੋੜ				੭੦੧੮੧੦੦
ਘਾਟਾ				੨੧੫੦੯੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ				੧੮੭੩੦੦੪
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ				੨੭੭੮੯੬
ਕੁਲ ਜੋੜ				੯੧੬੯੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੬੫੦੦੦੦੦
੨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੭੦੦੦੦
੩ ਫਰਨੀਚਰ	੦

੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੫ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੧੦੦੦੦
੬ ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਰਿਪੋਅਰ	੨੦੦੦੦੦
੭ ਡੀਜਲ	੧੨੫੦੦੦੦
੮ ਟੈਕਸ, ਪਰਮਿਟ, ਪਾਸਿੰਗ	੧੭੦੦੦੦
੯ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	੧੮੦੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ	੮੨੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ(ਵਜੀਫਾਂ ਆਦਿ)	੩੦੦੦੦
੧੨ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ	੧੮੦੦੦
੧੪ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ	੦
੧੫ ਬਾਗਬਾਨੀ	੨੦੦੦੦
੧੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੧੭ ਮੈਡੀਕਲ	੫੦੦੦
੧੮ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੫੦੦੦
੧੯ ਸਪੋਰਟਸ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੨੦ ਸਿਲੇਬਸ / ਡਾਇਰੀ / ਆਈ ਕਾਰਡ	੧੦੦੦੦
੨੧ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ	੪੦੦੦੦
੨੨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ	੦
੨੩ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਬੈਂਡ	੭੦੦੦
੨੪ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੧੦੦੦੦
੨੫ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੦੦੦੦
੨੬ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦
੨੭ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ	੨੫੦੦੦
੨੮ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੫੦੦੦
੨੯ ਗਰਾਂਊਂਡ	੧੦੦੦੦
੩੦ ਪੱਖੇ	੦
੩੧ ਅਖਬਾਰ	੧੦੦੦੦
੩੨ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	੨੦੦੦੦
੩੩ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੬੦੦੦੦
੩੪ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦
੩੫ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜ	੫੦੦੦

੩੬ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੪੦੦੦੦
੩੭ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੩੮ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਬਿੱਲ, ਡਾਇਰੀ, ਆਈ ਕਾਰਡ, ਸਿਲੇਬਸ	੦
੩੯ ਜਨਰੇਟਰ	੩੫੦੦੦
੪੦ ਸਕਿਊਰਟੀ	੦
੪੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੯੧੬੯੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੯੧੬੯੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਟਾਹਲੀਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਰਾਏਕੋਟ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੬੫੨੮੨੨੦
੨ ਸਮਾਰਟ ਫੀਸ / ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੦
੩ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਫੰਡ	੨੦੭੦੦੦੦
੪ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਫੰਡ	੦
੫ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ / ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੫੮੮੦
੬ ਬੈਂਕ ਸੂਦ	੩੦੦੦੦
੭ ਇਮਤਿਹਾਨ ਫੀਸ (ਲਵਲੀ)	੧੫੦੦੦੦
੮ ਡਾਇਰੀ ਫੰਡ	੩੫੦੦੦
੯ ਕੰਪਿ: ਫੀਸ	੦
੧੦ ਲੇਟ ਜੁਰਮਾਨਾ ਫੀਸ	੪੦੦੦
੧੧ ਸਪੋਰਟਸ	੦
੧੨ ਹੜ ਪੀੜਤ	੦
੧੩ ਕੰਟੀਨ ਰੀਬੇਟ	੧੭੦੦੦
੧੪ ਅਮਾਨਤ	੧੦੦੦੦
੧੫ ਪੇ-ਨੋਟਿਸ	੦
੧੬ ਟਾਈ ਬੈਲਟ	੧੦੦੦੦
੧੭ ਫੁਟਕਲ (ਗੱਡੀ)	੧੨੦੦੦
੧੮ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟ ਕਾਪੀਆਂ	੦
੧੯ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੨੫੫੦੦
੨੦ ਕਾਪੀਆਂ	੧੭੫੦੦

21 ਹਾਊਸ ਭੱਤਾ	੧੧੪੦੦
22 ਦਾਨੀ ਸੱਜਣ	੦
ਜੋੜ	੯੧੨੬੫੦੦
ਘਾਟਾ	੨੦੦੦੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੭੪੧੬੦੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੫੮੪੦੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੧੧੨੬੫੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਟੀਚਿੰਗ/ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼	੮੩੦੭੦੦੦
੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੫੦੦੦
੩ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ/ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੩੦੦੦
੪ ਸਾਇੰਸ ਮਟੀਰੀਅਲ	੧੦੦੦੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੬੦੦੦
੬ ਐਫਿਲੀਏਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੭ ਅਖਬਾਰ/ਮੈਗਜ਼ੀਨ (ਪੰਖੜੀਆਂ)	੪੫੦੦
੮ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦
੯ ਫੈਸਟੀਵਲ ਫੰਕਸ਼ਨ	੨੦੦੦੦
੧੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਸਪੋਰਟਸ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਫੀਸ ਭਰੀ	੩੬੦੦੦
੧੨ ਦਵਾਈਆਂ	੧੫੦੦
੧੩ ਗੱਡੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤ ਰੋਡ ਟੈਕਸ, ਡੀਜਲ ਆਦਿ	੧੧੯੦੦੦੦
੧੪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ	੭੦੦੦੦
੧੫ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ ਸਮਾਨ (ਸੇਫਟੀ)	੩੦੦੦੦
੧੬ ਡਾਕ ਖਰਚ	੦
੧੭ ਮੁਰੰਮਤ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦
੧੮ ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤ, ਨਲਕਾ, ਮੋਟਰ, ਰੰਗ-ਰੋਗਨ	੩੦੦੦੦
੧੯ ਆਈ ਕਾਰਡ ਟਾਈ ਕਾਲਰ ਸਮਾਨ	੦
੨੦ ਇਮਾਰਤ ਸਮਾਨ	੦
੨੧ ਗਰਾਊਂਡ ਪਾਰਕ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ	੧੬੦੦੦
੨੨ ਬਿਜਲੀ	੧੮੦੦੦੦
੨੩ ਸਕੂਲ ਡਾਇਰੀਆਂ	੩੦੦੦੦
੨੪ ਇਮਤਿਹਾਨ (ਪੇਪਰ)	੩੦੦੦੦
੨੫ ਕਾਪੀਆਂ	੫੦੦੦੦
੨੬ ਜਰਨੇਟਰ ਤੇਲ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦

27 ਸਾਇਕਲ	੧੦੦੦
2੮ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
2੯ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮੁਰੰਮਤ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੩੦ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਖਰਚਾ	੨੫੦੦੦
੩੧ ਗੱਡੀਆਂ ਬੀਮਾ	੨੧੦੦੦੦
੩੨ ਟਾਈ ਬੈਲਟ	੧੦੦੦੦
੩੩ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ	੧੫੦੦੦
੩੪ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ	੦
੩੫ ਸੇਵਾਫਲ	੫੦੦੦੦
੩੬ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੩੭ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਬੀਮਾਂ ਕਲੇਮ	੨੦੦੦੦੦
੩੮ ਅਮਾਨਤ / ਅਣਦਿਤੀ ਤਨਖਾਹ	੦
੩੯ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੯੨੦੦੦
੪੦ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੯੦੦੦੦
੪੧ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੭੫੦੦
੪੨ FAB Membership	੩੦੦੦੦
੪੩ Play Station	੦
੪੪ Projector Sound System	੦
੪੫ Damage	੦
੪੬ ਖਾਲਸਾਈ ਬਾਣੇ	੦
੪੭ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੧੧੨੬੫੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੧੧੨੬੫੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਦਸਮੇਸ਼ ਸੀ.ਸੈ.ਸਕੂਲ, ਕਪਾਲ ਮੋਚਨ, ਜ਼ਿਲਾ: ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ (ਹਰਿਆਣਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਅਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੪੮੦੦੦੦੦
੨ ਐਡਮੀਸ਼ਨ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
੩ ਬੱਸ ਫੀਸ	੩੩੦੦੦੦੦
੪ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ	੧੩੬੦੦੦੦
੫ ਵਿਆਜ਼	੫੦੦੦੦

੬ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦੦
੭ ਫੁਟਕਲ	੧੨੦੦੦੦
੮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਾਪੀਆਂ	੨੨੦੦੦੦
੯ ਵਿਕਰੀ ਸਮਾਨ	੦
੧੦ ਵਿਕਰੀ ਦਰਖਤ	੦
ਜੋੜ	੧੦੫੦੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੪੧੫੦੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੬੧੩੮੨੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੫੩੬੧੮੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੪੬੫੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਸਟਾਫ਼ ਤਨਖਾਹ	੯੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੭੦੦੦੦
੩ ਟੀ.ਏ.	੮੫੦੦੦
੪ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦
੫ ਬੱਸ ਰਿਪੇਅਰ	੭੫੦੦੦੦
੬ ਡੀਜਲ	੧੮੦੦੦੦੦
੭ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ (ਬੱਸ)	੬੦੦੦੦੦
੮ ਦਫਤਰ, ਡਾਕ ਖਰਚ, ਫੋਟੋਸਟੇਟ ਆਦਿ	੯੦੦੦੦
੯ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ	੩੦੦੦੦੦
੧੨ ਖੇਡ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਬਿਲਡਿੰਗ	੧੫੦੦੦੦
੧੪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ	੫੦੦੦੦੦
੧੫ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦
੧੬ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੦
੧੭ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੧੦੦੦੦੦
੧੮ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੪੪੯੦੦
੧੯ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੨੦ ਫਰਨੀਚਰ	੪੦੦੦੦੦
੨੧ ਜਨਰੇਟਰ	੨੫੦੦੦
੨੨ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੨੩ ਲੀਜ ਡੀਡ	੫੧੦੦

੨੪ ਜਨਰਲ	੧੦੦੦੦੦
੨੫ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	੧੦੦੦੦੦
੨੬ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੪੬੫੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੧੪੬੫੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸੀ:ਸੰਕੈ:ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ,

ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਕੋਟਾਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਫੀਸ, ਸਲਾਨਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਫੀਸ	੫੭੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ capital infrastructure	੦
੪ ਆਮਦਨ ਹੋਰ ਵਸੀਲੇ	੧੮੦੦੦੦
੫ ਵਿਆਜ	੨੦੦੦੦
੬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੩੨੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੪੫੮੬੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੯੯੩੪੮੯
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੫੯੨੫੧੧
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੬੯੦੬੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤੇ	੪੯੦੦੦੦੦
੨ ਫੋਟੋਸਟੇਟ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ, ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਰਿਪੇਅਰ, ਰਿਪੇਅਰ ਲੇਬਰ	੩੫੦੦੦
੩ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਰਿਪੇਅਰ, ਲੇਬਰ	੧੫੦੦੦
੪ ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ	੩੫੦੦੦
੫ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ (PSEB) continuation	੧੦੦੦੦
੬ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੪੫੦੦੦
੭ ਫਰਨੀਚਰ, ਪੱਖੇ, ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ, ਫਰਿਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦
੮ ਕੰਪਿਊਟਰ	੧੦੦੦੦
੯ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੦੦੦੦
੧੦ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੩੦੦੦੦

੧੧ ਬੱਸ ਖਰਚੇ (Pvt bus Payment)	੧੬੦੦੦੦
੧੨ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲ	੨੫੦੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੧੪ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦
੧੫ ਸਫਰ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੧੬ ਡੀਜਲ (ਜਰਨੇਟਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ)	੪੫੦੦੦੦
੧੭ Capital infrastructure ਬਿਲਡਿੰਗ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੧੮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚਾ	੧੨੦੦੦
੧੯ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਮੈਗਜੀਨ	੭੦੦੦
੨੧ ਸਕੂਲ ਫੰਕਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ & ERP	੨੫੦੦੦
੨੩ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੨੪ ਰਿਪੇਅਰ	੪੦੦੦੦
੨੫ ਅਕਾਊਂਟ ਪੈਕੇਜ	੬੦੦੦
੨੬ Endowment fund	੦
੨੭ ਅੱਗ ਬਝਾਊ ਯੰਤਰ	੮੦੦੦
੨੮ ਬਾਗਬਾਨੀ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੨੯ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ	੪੦੦੦
੩੦ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ And BOOKS	੧੨੦੦੦੦
੩੧ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਖਰਚ	੮੦੦੦
੩੨ ਸੈਪਿਚਰੀ ਭੱਤਾ	੧੦੦੦੦
੩੩ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦
੩੪ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੯੦੬੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੯੦੬੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਾਤਾ ਦਮੋਦਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕੰਨਿਆਂ ਸੀਨੀ.ਸੈਕੰ. ਸਕੂਲ, ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ (ਮੋਗਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਫੀਸ ਫੰਡ	੨੦੧੩੭੦੦
੨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ	੦
੩ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ	੧੬੭੨੦੦੦

੪ ਵਿਆਜ	੧੫੦੦੦
੫ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟ ਸੇਲ	੪੦੦੦੦
੬ ਜਮੀਨ ਠੋਕਾ	੨੬੦੦੦
੭ ਠੋਕਾ ਸਕੂਲ ਕੰਟੀਨ	੦
੮ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੯ ਰੱਦੀ ਸੇਲ	੩੦੦੦
੧੦ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ	੦
੧੧ ਜੁਰਮਾਨਾ	੦
੧੨ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ / ਅਟੇਸਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੦
ਜੋੜ	੩੭੬੯੭੦੦
ਘਾਟਾ	੨੨੩੦੩੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੯੪੨੧੪੫
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੮੮੧੫੫
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੫੦੦੦
੨ ਤਨਖਾਹ	੩੭੦੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੫੦੦੦
੪ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੈਟੀਨੈਂਸ	੫੦੦੦੦
੫ ਬਿਜਲੀ / ਪਾਣੀ ਖਰਚ	੧੩੦੦੦੦
੬ ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦
੭ ਡੀਜਲ ਜਰਨੇਟਰ ਵਾਸਤੇ	੩੦੦੦੦
੮ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ	੧੦੦੦੦
੯ ਫੁਟਕਲ	੩੦੦੦੦
੧੦ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸ ਖਰਚ	੧੧੦੬੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਟੀ.ਏ.ਡੀ.ਏ. ਸਟਾਫ	੫੯੦੦੦
੧੩ ਡਾਕ ਟਿਕਟਾਂ	੦
੧੪ ਸਕੂਲ / ਕਾਲਜ ਬੱਸ ਡੀਜਲ	੨੮੦੦੦੦
੧੫ ਸਕੂਲ / ਕਾਲਜ ਬੱਸ ਬੀਮਾ ਤੇ ਤਨਖਾਹ	੩੦੦੦੦੦
੧੬ ਆਡਿਟ / ਲੀਗਲ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੧੭ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਬਣਵਾਈ	੦
੧੮ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾਂ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੧੯ ਏ. ਸੀ ਖ਼ੀਦ ਖਰਚ	੦

20 ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮਾਂ	24000
21 ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜੀ	90000
22 ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਸ	0
23 ਕੰਨਜਰਵੈਂਸੀ	0
24 ਸਕੂਲ ਬੱਸ ਖਰਚ	0
25 ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਖਰਚ	90000
26 ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ	24000
27 ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਫੀਸ	94000
28 ਲੀਗਲ ਖਰਚ	20000
29 ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	24000
30 ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	40000
31 ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਹੋਸਲਾ ਅਫਜਾਈ	0
32 ਬਰਤਨ (ਖਰਚ)	0
33 ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	8000000
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	8000000

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਬਾਬਾ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਨਾਭਾ, ਪਟਿਆਲਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
1 ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ,	
2 ਮਹੀਨਾ ਵਾਰ ਫੀਸ,	
3 ਬੱਸ ਫੀਸ।	3400000
4 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪਾਸੋਂ ਵਸਤੂਆਂ	0
5 ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ	0
6 ਸੂਦ ਬੈਂਕ	0
7 ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਏ	0
ਜੋੜ	3400000
ਘਾਟਾ	938800
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	998888
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	97332
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	8888800

ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੨੫੦੦੦੦੦
੨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੦
੩ ਫਰਨੀਚਰ	੨੫੦੦੦
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੫ ਲਾਇਬਰੇਰੀ	੨੦੦੦੦੦
੬ ਬੱਸ ਖਰਚ	੦
੭ ਬਿਜਲੀ	੬੦੦੦੦
੮ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੨੫੦੦੦
੯ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ	੫੦੦੦੦
੧੧ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਬਾਗਬਾਨੀ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ	੦
੧੪ ਮੈਡੀਕਲ	੦
੧੫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੧੫੦੦੦੦
੧੬ ਸਪੋਰਟਸ ਫੀਸ	੦
੧੭ ਸਿਲੇਬਸ ਆਈ ਕਾਰਡ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸ ਕਰਾਇਆ	੨੫੦੦੦੦
੧੯ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਬੈਂਡ	੦
੨੦ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੧੦੦੦੦੦
੨੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦੦
੨੩ ਗ੍ਰਾਊਂਡ	੦
੨੪ ਅਖਬਾਰ	੦
੨੫ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੪੯੮੦੦
੨੬ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਸ	੦
੨੭ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦੦
੨੮ ਜਰਨੇਟਰ ਖਰਚ	੦
੨੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੩੦ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ	੦
੩੧ ਵਾਈਟ ਬੋਰਡ	੨੫੦੦੦
੩੨ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ	੦
੩੩ ਏਸੀ/ ਸਮਾਰਟ ਬੋਰਡ	੧੦੦੦੦੦

੩੪ ਡੀਜਲ	੧੦੦੦੦੦
੩੫ ਸਕਿਊਰਟੀ ਖਰਚ	੧੮੦੦੦੦
੩੬ ਨਕਸ਼ੇ ਦਾ ਖਰਚਾ	੦
੩੭ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੪੮੬੪੮੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੮੬੪੮੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਕੈਡਮੀ ਬਟਾਲਾ, ਓਠੀਆਂ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ ਫੀਸ	੧੩੨੫੦੦੦
੩ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਫੀਸਾਂ	੩੫੦੦੦੦੦
੪ ਬੱਸ ਫੀਸਾਂ	੪੮੦੦੦੦
੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਵਿੱਕਰੀ	੧੮੦੦੦੦
੬ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ + ਪੇਪਰ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੭ ਸੂਦ	੧੮੦੦੦
੮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	੦
ਜੋੜ	੫੭੫੩੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੭੨੩੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੫੦੦੩੮੮
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੨੨੬੧੨
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੪੭੬੦੦੦

ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹਾਂ	੬੨੦੦੦੦੦
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੬੦੦੦੦
੩ ਬਿਜਲੀ	੮੨੦੦੦
੪ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੫੦੦੦
੫ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਬੀਮਾ	੨੫੦੦੦੦
੬ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮਟੀਰੀਅਲ/ਇਮਾਰਤ	੦
੭ ਡੀਜਲ	੨੦੦੦੦੦
੮ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਰਿਪੇਅਰ	੫੦੦੦੦

੯ ਅਨਾਊਸਮੈਂਟ	੨੫੦੦੦
੧੦ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿਖਿਆ ਬੋਰਡ	੧੫੦੦੦
੧੧ ਸਪੋਰਟਸ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸਾਂ	੫੦੦੦੦
੧੩ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੧੦੮੦੦੦
੧੫ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੧੬ ਇਮਾਰਤ ਬਾਥਰੂਮ	੦
੧੭ ਜਨਰੇਟਰ	੩੫੦੦੦
੧੮ ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ	੦
੧੯ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜ	੬੦੦੦
੨੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੨੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੪੭੬੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੪੭੬੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜੋੜੀਆਂ ਸਾਹਿਬ, ਪਿੰਡ ਮਾਣੂਕੇ, ਲੁਧਿਆਣਾ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਕੰਪਿ. ਫੀਸ	੨੪੪੧੯੦੦
੨ ੨੦੨੧-੨੨ ਦੀ ਪੈਡਿੰਗ ਫੀਸ ਜੋ ੨੦੨੨-੨੩ ਵਿੱਚ ਆਈ	
੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕ	੧੦੦੦੦
੪ ਬੱਸ ਫੀਸ	
੫ ਫੁਟਕਲ (ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ)	੧੦੦੦੦
੬ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੧੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੪੭੧੯੦੦
ਘਾਟਾ	੨੬੭੬੧੪੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੩੩੦੩੮੩
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੪੫੭੫੭
ਕੁਲ ਜੋੜ	੫੧੪੮੦੪੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤੇ	੩੮੫੦੦੦੦

੨ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੬੦੦੦੦
੩ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚ	੬੦੦੦
੪ ਬੱਸ ਖਰਚ	੭੬੫੦੦੦
੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੫੦੦੦
੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੫੦੦੦
੭ ਜਨਰੇਟਰ	੫੦੦੦
੮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚ	੮੦੦੦
੯ ਬੋਰਡ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦
੧੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੬੦੦੦
੧੧ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੭੦੦੦੦
੧੨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ	੩੫੦੦੦
੧੩ ਮੁਰੰਮਤ	੨੫੦੦੦
੧੪ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦
੧੫ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
੧੬ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੫੦੦੦੦
੧੭ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੨੩੦੪੦
੧੮ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੬੦੦੦੦
੧੯ ਸਾਇੰਸ ਮਟੀਰੀਅਲ	੫੦੦੦੦
੨੦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੫੧੪੮੦੪੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੫੧੪੮੦੪੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ,

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਫੀਸਾਂ (ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ+ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ)	੮੭੫੦੦੦੦
੨ ੯੫% ਗ੍ਰਾਂਟ	੨੫੦੦੦੦੦
੩ ਵਿਦਿਆ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰਾਂਟ ਇਨ-ਏਡ ੫%	੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦੦
੫ ਕੰਟੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਮਦਨ	੧੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੧੫੦੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੮੫੦੦੦੦੦

ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ
ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੭੪੦੧੮੦੦

੧੦੯੮੨੦੦

੨੦੦੦੦੦੦੦

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ,
ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੨੫੦੦੦੦੦
੨ ਫੁਟਕਲ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਖਰਚੇ ਸਰਕਾਰੀ/ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ	੨੩੦੦੦੦
੩ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ	੫੦੦੦੦
੪ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਨਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੧੬੩੨੮੦੦੦
੫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੨੫੦੦੦੦
੬ ਬਿੱਲ ਬਿੱਜਲੀ	੩੪੦੦੦੦
੭ ਬਿੱਲ ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੮ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੯ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੮੨੦੦੦
੧੦ ਜਨਰੇਟਰ ਦੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੧੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੩ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ ਦਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੪ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੨੦੦੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੦੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰਲਜ਼ ਸੀ. ਸਕੈਂ. ਸਕੂਲ, ਘਿਉ ਮੰਡੀ,
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ + ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ	੯੭੧੭੦੬੦
੨ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੮੫੦੦੦੦੦
੩ ਵਿਦਿਆ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ੫%	੪੨੫੨੫੦
੪ ਵਿਆਜ	੧੦੦੦੦੦
੫ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੩੦੫੦੪੦

ਜੋੜ	੧੯੦੪੭੩੫੦
ਘਾਟਾ	੮੫੪੨੬੫੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੭੪੩੮੯੪੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੧੦੩੭੧੦
ਬਜਟ ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੭੫੯੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੮੫੦੦੦੦੦
੨ ੫% ਹਿਸਾ	੪੨੫੨੫੦
੩ ਤਨਖਾਹ ਅਨਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੧੬੬੦੦੦੦੦
੪ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲੇਮ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੩੦੦੦੦੦
੫ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਦਿ	੩੮੦੦੦੦
੬ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ/ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਸਰਕਾਰੀ/ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ	੯੦੦੦੦੦
੭ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੮ ਜਰਨੇਟਰ ਦੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦਾ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੯ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੧੦ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੯੭੧੦
੧੧ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਗਟਿਓਰੀ ਦਾ ਖਰਚ	੪੫੦੪੦
੧੨ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦੦
੧੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੨੭੫੯੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੭੫੯੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀ: ਸੈ: ਸਕੂਲ, ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਐਡਹਾਕ ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%	੨੩੧੫੪੦੦
੨ ਫੀਸਾਂ	੧੦੯੦੦
੩ ਪੀ.ਟੀ.ਏ.ਫੰਡ	੧੯੫੦੦
੪ ਫੀਸ ਫੰਡ ਨਰਸਰੀ ਤੋਂ +੨	੫੮੯੭੦੦੦
੫ ਬੱਸਾਂ	੮੬੮੦੦੦
੬ ਅਮਲਗਾਮੈਟਿਡ ਫੰਡ	੨੭੦੦੦
੭ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਫੰਡ	੭੦੦੦

੮ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਸਰਕਾਰੀ)	੧੯੫੦੦
੯ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ	੯੧੮੪੩੦੦
ਘਾਟਾ	੩੧੬੫੭੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੭੫੬੬੯੨
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੦੯੦੦੮
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੩੫੦੦੦੦
ਖਰਚ ਭਾਗ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੨੩੮੭੦੦੦
੨ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ	੦
੩ ਤਨਖਾਹ ਅਨਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੮੫੦੦੦੦੦
੪ ਜਰਨੈਟਰ, ਸਮਾਨ ਫਰਨੀਚਰ	੦
੫ ਬਸ ਤੇਲ ਖਰਚ,	
੬ ਬੱਸਾਂ (ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ, ਹਾਈਡਰੋਲਿਕ ਬਾਰੀਆਂ, ਪਾਸਿੰਗ-ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਮੁਰਮਤ ਖਰਚ ਆਦਿ)।	੬੮੭੦੦੦
੭ ਪੀ.ਟੀ.ਏ.ਫੰਡ	੦
੮ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਸਰਕਾਰੀ)	੧੮੦੦੦
੯ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦
੧੦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਖਾਤਾ	
੧੧ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਬਿੱਲ	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਿਜ਼	੬੦੦੦
੧੪ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ, ਮੈਗਜੀਨ ਫੀਸ, ਨਿਊਜ਼ ਪੇਪਰ	੪੦੦੦੦
੧੫ ਬਿਲਡਿੰਗ ਮੁਰੰਮਤ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੧੬ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਐਂਡ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੭੪੦੦੦
੧੭ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ, ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਸਮਚੁਰੀ ਅਲਾਊਂਸ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਲਾਊਂਸ, ਸਫਰ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੧੯ ਮੈਡੀਕਲੇਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੨੦੦੦
੨੦ ੫% ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੧੧੦੦੦੦
੨੧ ਬੋਰਡ ਫੀਸਾਂ	੯੩੦੦੦
੨੨ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ	੧੪੮੦੦੦
੨੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੨੩੫੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੩੫੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਕੰਨਿਆ ਸੀ.ਸਕੈ. ਸਕੂਲ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ :	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਭਾਗ ਆਮਦਨ	ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24
੧	ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%		੮੦੦੦੦੦
੨	ਫੀਸਾਂ (ਨਰਸਰੀ ਤੋਂ ਬਾਰੂਵੀਂ)		੭੯੯੫੦੮੦
੩	ਸੂਦ (ਬੈਂਕਾਂ)		੨੯੦੦੦
੪	ਸਹਾਇਤਾ ੫% ਤਨਖਾਹ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)		੪੦੦੦੦
੫	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ (ਗੌਰਮਿੰਟ)		੨੭੩੬੦
੬	ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ		੩੬੪੮੦
੭	ਪੀ.ਟੀ.ਏ.		੨੭੩੬੦
੮	ਕਲਚਰ ਫੰਡ, ਸਰਵ ਸਿੱਖਿਆ ਅਭਿ:ਗ੍ਰਾਟ		੯੧੨੦
੧੦	ਸਕੂਲ ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਇਆ		੧੬੦੦੦੦੦
੧੧	ਸਹਾਇਤਾ ਬੱਸਾਂ ਲਈ		੦
੧੨	ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ		੧੫੫੦੦੦
	ਜੋੜ		੧੦੭੧੯੪੦੦
	ਘਾਟਾ		੭੬੨੦੬੦੦
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ		੬੬੩੬੦੧੮
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ		੯੮੪੫੮੨
	ਕੁਲ ਜੋੜ		੧੮੩੪੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੮੦੦੦੦੦
੨	ਕੰਟਨਜੈਨਸੀ (ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਖਰਚ, ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ)	੮੦੦੦
੩	ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ ੫% ਤਨਖਾਹ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੩੮੦੦੦
੪	ਤਨਖਾਹ ਅਨ-ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੧੫੧੮੦੦੦੦
੫	ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ	੧੫੦੦੦੦
੬	ਸਕੂਲ ਬੱਸਾਂ ਡੀਜ਼ਲ	੧੩੦੦੦੦੦
੭	ਟੈਕਸ, ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਬੱਸਾਂ	੨੫੦੦੦੦
੮	ਬੱਸਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ	੩੦੦੦੦
੯	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ ਗੌਰਮਿੰਟ	੧੫੦੦੦
੧੦	ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੧੧	ਪੀ.ਟੀ.ਏ. ਫੰਡ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੧੨	ਨਵੇਂ ਕਲਾਸ ਰੂਮ/ਬੱਸਾਂ	੦
੧੩	ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ)	੧੪੦੦੦੦

੧੪ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਿਜ਼	੪੨੦੦
੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੬੦੦੦
੧੬ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੯੦੦੦
੧੭ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੪੪੦੦੦
੧੮ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਫੀਸਾਂ	੧੦੦੦੦
੧੯ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੪੦੦੦੦
੨੦ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ	੧੫੦੦੦
੨੧ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ	੫੫੦੦੦
੨੨ ਬਾਗਬਾਨੀ	੮੦੦੦
੨੩ ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੨੪ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	੧੩੦੦੦੦
੨੫ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੨੬ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੫੦੦੦
੨੭ ਬੋਰਡ ਫੀਸ	੧੮੦੦
੨੮ ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਖਰਚ	੨੨੦੦੦
੨੯ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੩੦੦੦
੩੦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੮੩੪੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੮੩੪੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ :	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਭਾਗ ਆਮਦਨ	ਬਜਟ ਸਾਲ	੨੦੨੩-੨੪
੧	੯੫% ਗ੍ਰਾਂਟ+ਡੀ.ਏ ਏਰੀਅਰ			੨੫੫੦੦੦੦
੨	੫% ਹਿੱਸਾ ਸ੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰੰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ			੧੨੫੦੦੦
੩	ਲੀਜ ਡੀਡ ਮਨੀ			੦
੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ			੦
੫	ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ			੨੨੦੦੦
੬	ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ			੧੬੫੦੦
੭	ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ			੦
੮	ਸਕਾਊਟ ਫੰਡ			੦
੯	ਰੈਂਡ ਕਰਾਸ ਫੰਡ			੦
੧੦	ਪੀ.ਟੀ.ਏ ਫੰਡ			੧੬੫੦੦

੧੧ ਫੀਸਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਨੌਵੀਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ	੦
੧੨ ਗਿਆਰਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਦਾਖਲਾ, ਫੀਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਤੇ ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ	੧੮੦੦੦੦੦
੧੩ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸਾਂ	੦
੧੪ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਫੰਡ	੬੦੦੦
ਜੋੜ	੪੫੩੬੦੦੦
ਘਾਟਾ	੨੪੩੯੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੧੨੩੮੮੧
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੧੫੧੧੯
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੯੭੫੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ+ਏਗੀਅਰ ਤੇ ਡੀ.ਏ	੨੫੫੦੦੦੦
੨ ੫% ਹਿਸਾ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੧੨੫੦੦੦
੩ ਤਨਖਾਹ ਅਨਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੩੬੦੦੦੦੦
੪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ ਨੂੰ ਜਮੀਨ ਦਾ ਠੇਕਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੬ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਵਾਇਟ ਵਾਸ਼ ਆਦਿ	੧੭੦੦੦੦
੭ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੮ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ	੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਟਾਫ, ਫੁਟਕਲ, ਡਾਕ, ਫਰਨੀਚਰ ਰਿਪੇਅਰ, ਦਫਤਰੀ ਆਦਿ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੧੦ ਫੀਸਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਾਤੇ ਨੌਵੀਂ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ	੦
੧੧ ਆਡਿਟ ਫੀਸ, ਜਰਨੇਟਰ ਤੇਲ, ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਫੀ.ਫੀਸ ਆਦਿ ਖਰਚਾ,	੧੮੦੦੦੦
੧੨ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੮੦੦੦੦
੧੩ ਟੈਲੀਫੋਨ ਬਿਲ, ਕੰਪਿ. ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦
੧੪ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੯੭੫੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੯੭੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ,
ਠੱਠਾ (ਤਰਨ-ਤਾਰਨ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ
ਭਾਗ ਆਮਦਨ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

੧ ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%	੩੫੦੦੦੦੦
੨ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸਾਂ	੪੦੦੦
੩ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਫੰਡ	੯੨੩੭੭੦੦
੪ ਸਹਾਇਤਾ ਗੁ: ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ	੨੦੦੦੦੦੦
੫ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ (੫%)	੧੯੦੦੦੦
੬ ਸੂਦ (ਬੈਂਕਾਂ)	੬੬੦੦੦
੭ ਬਿਜਲੀ (ਕੰਪਿਊਟਰ) ਸਬ ਮੀਟਰ ਕੰਟੀਨ	੨੫੦੦
੮ ਕੰਨਟੀਨ ਕਿਰਾਇਆ	੧੧੪੦੦੦
੯ ਕਮੀਸ਼ਨ ਬੱਸਾ ੫%	੭੦੦੦੦
੧੦ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੦
੧੧ ਸਕੂਲ ਬੱਸਾਂ	੭੯੦੦੦੦
੧੨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੦
੧੩ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਜੁਰਮਾਨੇ	੩੦੦੦
੧੫ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦੀ	੨੫੦੦੦
੧੬ ਡਾਇਰੀ	੦
੧੭ ਕਮੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਾਪੀਆਂ	੦
੧੮ ਆਈ ਕਾਰਡ	੦
੧੯ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ	੨੩੨੫੦੦
੨੦ ਪੀ.ਟੀ.ਏ. ਫੰਡ	੧੮੨੬੦੦
੨੧ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੧੮੨੬੦੦
੨੨ ਸਭਿ: / ਗੱਤੀ: ਫੰਡ	੬੯੭੦੦
੨੩ ਸਾਇੰਸ ਫੰਡ	੨੩੫੦੦
੨੪ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ +੨	੦
੨੫ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ +੨	੦
੨੬ ਜਨਰਲ ਫੰਡ	੧੨੫੩੦੦
੨੭ ਫੀਸ ਅਕਾਊਂਟ	੦
੨੮ ਸਕੂਲ ਮੈਨਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ (ਸ:ਸ:ਏ.)	੫੦੦੦੦
੨੯ ਪੇਪਰ ਫੰਡ	੧੨੮੦੦੦
੩੦ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਡਾਇਰੀ, ਆਈ ਕਾਰਡ, ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਕਾਪੀ ਕਮੀਸ਼ਨ	੭੦੦੦੦
੩੧ ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ	੪੦੦੦
੩੨ ਕੰਡਮ ਬੱਸਾਂ ਵਿਕਰੀ	੦
੩੩ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੨੭੦੦੦੦
੩੪ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ)	੦

੩੫ ਕੰਟੀਨਿਊਸ਼ਨ/ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ (ਪ.ਸ.ਸ.ਬ.)

ਜੋੜ

ਘਾਟਾ

ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ

ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

0

੧੭੫੪੦੪੦੦

੨੧੬੨੮੦੦

੧੮੮੩੩੬੬

੨੭੯੪੩੪

੧੯੭੦੩੨੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼

੧੫੧੬੩੦੦੦

੨ ਇਮਾਰਤ

੫੦੦੦੦

੩ ਆਡਿਟ

੧੦੦੦੦

੪ ਫਰਨੀਚਰ

੨੦੦੦੦

੫ ਕੰਪਿਊਟਰ (ਨਵੇਂ ਖ਼ੀਦੇ) ਰਿਪੇਅਰ

੨੮੦੦੦

੬ ਫੁਟਕਲ

੧੨੦੦੦

੭ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜ

੨੩੦੦

੮ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ਼

੧੨੦੦੦੦

੯ ਡੋਨੇਸ਼ਨ

0

੧੦ ਡਾਇਰੀ

0

੧੧ ਨਵਾਂ ਬੋਰ (ਸਬਮਰਸੀਬਲ) (ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ)

੧੦੦੦੦

੧੨ ਸਕੂਲ ਬੱਸਾਂ

੫੦੦੦੦੦

੧੩ ਮੁਰੰਮਤ/ਰਿਪੇਅਰ ਬੱਸਾਂ

੧੦੦੦੦੦

੧੪ ਟੈਕਸ

੧੮੬੦੦੦

੧੫ ਅਮਲਾਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ

੧੫੧੦੦

੧੬ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ

੨੨੮੦੦੦

੧੭ ਸਮਾਨ ਜਨਰਲ

੫੦੦੦

੧੮ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਖਰਚ

੨੨੦੦੦

੧੯ ਫੁਟਕਲ

੬੦੦੦੦

੨੦ ਪੀ.ਟੀ.ਏ. ਫੰਡ

੧੬੫੦੦੦

੨੧ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ

੧੮੨੦੦੦

੨੨ ਸਭਿ:/ਗੱਤੀ: ਫੰਡ

੪੫੦੦੦

੨੩ ਸਾਇੰਸ ਫੰਡ

੨੫੦੦੦

੨੪ ਅਮਲਾਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ +੨

0

੨੫ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ+੨

0

੨੬ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਫੰਡ

0

੨੭ ਜਨਰਲ ਫੰਡ

੧੧੦੦੦੦

੨੮ ਸਕੂਲ ਮੈਨਜ਼ਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ (ਸ:ਸ:ਏ.)	੪੧੦੦੦
੨੯ ਪੇਪਰ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੩੦ ਫੀਸ ਅਕਾਊਂਟ ੯੨੪੦ (ਵਜ਼ੀਫਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ	੦
੩੧ ਕੋਰਟ ਫੀਸ	੦
੩੨ ਬਾਇਓਮੈਟ੍ਰਿਕ	੮੦੦੦
੩੩ ਗੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ)	੨੭੦੦੦੦
੩੪ ਕੰਟੀਨਿਊਸ਼ਨ/ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ (ਪ.ਸ.ਸ.ਬ.)	੦
੩੫ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਫੰਡ	੦
੩੬ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਸੈਲਫ ਸੈਂਟਰ ਫੀਸ ਬੋਰਡ)	੧੦੦੦੦
੩੭ ਕੈਸ਼ ਹੈਂਡ ਚਾਰਜਿਜ਼	੫੮੦੦
੩੮ ੫% ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੧੯੦੦੦੦
੩੯ ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਗਰਾਂਊਂਡਾਂ, ਗਲੋਬ ਪਾਰਕ, ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦੦
੪੦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੯੭੦੩੨੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੯੭੦੩੨੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਕੱਲਰ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੈਂਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਹਰਿਆਣਾ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
੧ ਏਡਿਡ ਫੀਸਾਂ	੮੫੦੦
੨ ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%	੧੯੦੦੦੦੦
੩ ੧੧ਵੀ ਅਤੇ ੧੨ਵੀ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੪ ੧੧ਵੀ ਅਤੇ ੧੨ਵੀ ਫੀਸ	੩੭੦੦੦੦
੫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦੦
੬ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਫੰਡ	੮੫੦੦
੭ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ+ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੫੧੦੦੦
੮ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਾਇਆ ਆਮਦਨ	੧੨੨੦੦੦
੯ ਪੀ.ਟੀ.ਏ.	੩੨੫੦੦੦
੧੦ ਦਾਨ	੧੦੨੦੦੦੦
੧੧ ਕਬਾੜ ਅਤੇ ਰੱਦੀ	੬੦੦੦
੧੨ ਰਿਕਵਰੀ	੨੫੦੦੦
੧੩ ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ	੩੦੦੦੦

੧੪ ਪਾਪੂਲਰ ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਤੇ ਦਾਲ ਵੇਚੀ	੦
੧੫ ਵਿਆਜ	੨੭੦੦੦
੧੬ ਬੱਸ ਫੀਸ	੧੫੭੦੦੦
੧੭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ੫%	
੧੮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਚਿਆ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ	੦
ਜੋੜ	੪੫੫੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੩੪੧੧੨੫੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੯੭੦੫੧੭
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੪੦੭੩੩
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੭੯੬੧੨੫੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੧੯੦੦੦੦੦
੨ ਕਮੇਟੀ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦
੩ ੧੦+੧ ਤੇ ੧੦+੨ ਫੰਡ	੩੨੨੦੦
੪ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ+ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੧੦੦੫੦੦
੫ ਕਲਚਰ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਫੰਡ	੧੬੫੫੦
੬ ਪੀ.ਟੀ.ਏ.	੫੦੫੫੦੦
੭ ਤਨਖਾਹ ਅਨ-ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੪੫੦੦੦੦੦
੮ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	੪੨੦੦੦
੯ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੧੦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਜੀਫਾ	੨੭੦੦੦
੧੧ ਧਾਰਮਿਕ ਚੇਤਨਾ ਮਾਰਚ ਤੇ	੯੫੦੦
੧੨ ਮੁਹੰਮਤਾ (ਕੱਚੇ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ)	੨੦੦੦੦੦
੧੩ ਫਰਨੀਚਰ / ਫਿਕਸਚਰ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦
੧੫ ਡੀਜਲ ਬੱਸ ਵਾਸਤੇ	੧੫੫੦੦੦
੧੬ ਜਨਰੇਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੫੦੦੦
੧੭ ਡੀਜਲ ਜਨਰੇਟਰ ਵਾਸਤੇ	੧੫੦੦੦
੧੮ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੧੯ ਫਾਇਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦
੨੦ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦
੨੧ ਬੱਸ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਖਰਚ	੨੧੦੦੦
੨੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੯੬੧੨੫੦

ਬੱਚਤ

ਕੁਲ ਜੋੜ

2੯੬੧੨੫੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਭੁਪਿੰਦਰਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਮੋਗਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ :	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਆਮਦਨ ਭਾਗ	ਬਜਟ ਸਾਲ	੨੦੨੩-੨੪
੧	ਫੀਸਾਂ			੦
੨	ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%			੪੩੦੪੭੭੦
੩	ਫੀਸਾਂ ੧੦+੨			੦
੪	ਫੀਸਾਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ			੩੩੫੬੯੦੦
੫	ਠੇਕਾ ਕੰਟੀਨ			੬੮੦੦੦
੬	ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ			੧੫੦੦੦੦
੭	ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਫੀਸ			੨੦੦੦੦
੮	ਦਾਨ ਖਾਤਾ			੩੦੦੦੦
੯	ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਰਿਕਵਰ ਕੀਤੀ ਰਕਮ			੦
੧੦	ਹੋਰ ਸਾਧਨਾ ਤੋਂ ਆਮਦਨ			੦
੧੧	ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ			੨੦੦੦੦
੧੨	ਲੋਕਲ ਮਾਪੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਘ ਖਾਤਾ			੬੦੦੦੦੦
੧੩	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ			੩੨੫੦੦੦
	ਜੋੜ			੮੮੭੪੬੭੦
	ਘਾਟਾ			੩੪੭੦੬੬੫
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ			੩੦੨੨੨੫੫
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ			੪੪੮੪੧੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ			੧੨੩੪੫੩੩੫

ਖਰਚ ਭਾਗ

੧	ਤਨਖਾਹ ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੪੫੩੧੩੩੭
੨	ਬੀ.ਟੀ. ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	
੩	ਤਨਖਾਹ ਅਣ-ਏਡਿਡ ਸਟਾਫ	੬੪੧੧੬੦੮
੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੫	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ ਖਰਚ	੨੦੫੩੩੫
੬	ਦਾਨ ਖਾਤਾ	
੭	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੬੫੦੦੦
੮	ਈ.ਪੀ.ਐਫ ਜਮਾਂ	
੯	ਹਿੱਸਾ ੫%	੨੨੬੫੬੭

੧੦ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੨ ਡੀਜ਼ਲ ਜੈਨੇਰੇਟਰ	੫੦੦੦
੧੩ ਲੋਕਲ ਮਾਪੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸੰਘ ਖਾਤਾ	੫੪੪੬੬੮
੧੪ ਸਕੂਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ	
੧੫ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੩੮੨੦
੧੬ ਬੋਰਡ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੧੭ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੨੩੪੫੩੩੫
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੩੪੫੩੩੫

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਸੀ.ਸਕੈਂ.ਸਕੂਲ, ਤਖਤੂਪੁਰਾ (ਮੋਗਾ)
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਗ੍ਰਾਂਟ ੯੫%	੪੨੦੦੦੦੦
੨ ਫੀਸਾਂ ਹਾਈ ਵਿਭਾਗ	੦
੩ ਫੀਸਾਂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਵਿਭਾਗ	੮੪੦੦੦੦
੪ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੧੪੦੦੦
੫ ਵਿਆਜ ਹਾਈ/ਸੈਕੰਡਰੀ ਖਾਤਾ	੬੨੨੦
੬ ਵਿਆਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ	੩੪੫੦
੭ ਚਕੋਤਾ ਜਮੀਨ	੨੫੦੦੦੦
੮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡ	੨੮੪੩੦
੯ ਹਿੱਸਾ ੫%	੨੧੫੦੦੦
੧੦ ਗ੍ਰਾਂਟ / ਕਮੇਟੀ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ	੦
੧੧ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ	੫੫੭੭੧੦੦
ਘਾਟਾ	੧੪੧੩੮੫੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੨੩੧੧੮੧
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੮੨੬੬੯
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੬੯੦੯੫੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਕਵਰਡ ਸਟਾਫ	੩੨੦੦੦੦੦

੨ ਬੀ.ਟੀ. ਕਵਰਡ ਸਟਾਫ਼	੦
੩ ਤਨਖਾਹਾ ਅਨਕਵਰਡ ਸਟਾਫ਼ (ਸੈਕ)	੨੫੦੦੦੦੦
੪ ਪੀ.ਐਫ. ਅਨਕਵਰਡ ਸਟਾਫ਼	੮੦੦੦੦੦
੫ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ ਸੈਕੰਡਰੀ	੨੦੦੦੦
੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੭ ਹਿੱਸਾ ੫%	੨੫੫੦੦੦
੮ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੯ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਮੁੰਰਮਤ ਤੇ ਖਰਚ	੦
੧੦ ਗ੍ਰਾਂਟ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ	੦
੧੧ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ (ਫੁਟਕਲ) ਤੇ ਖਰਚਾ/	੮੮੦੦
੧੨ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ	੧੫੦੦੦
੧੩ ਸਪੋਰਟਸ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ	
੧੪ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡਜ਼ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੧੫ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡਜ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਹਿੱਸਾ	੧੩੦੦੦
੧੬ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਜ਼	੧੫੦
੧੭ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਪਲੈਸਟੇਸ਼ਨ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਬਿਲ	੦
੧੯ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ NOC	੭੫੦੦
੨੦ ਫਾਇਰ ਸਿਲੰਡਰ ਰੀਫਿਲ	
੨੧ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ NOC	੧੦੦੦੦
੨੨ ਡੀਜਲ ਬਿਲ	੪੫੦੦
੨੩ ਇੰਟਰਨੈਟ ਬਿਲ	੧੧੦੦੦
੨੪ ਅਖਬਾਰਾਂ	੪੦੦੦
੨੫ ਰਲੀਫ ਫੰਡ SGPC	੦
੨੬ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੯੯੦੯੫੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੯੯੦੯੫੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਖੰਨਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਫੀਸਾਂ

੩੭੭੧੪੭੦

੨ ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	੧੯੦੦੦੦੦
੩ ਵਿਆਜ	੩੦੦੦੦
੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੫੦੦੦
੫ ਬੱਸ ਆਮਦਨ	੦
੬ ਵਿਆਜ	੧੯੦੫੬੦
ਜੋੜ	੫੯੬੭੦੩੦
ਘਾਟਾ	੭੪੪੮੭੬੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੬੨੩੪੬੫੪
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੨੧੪੧੦੬
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੩੪੧੫੭੯੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ / ਏਰੀਅਰ (ਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ)	੧੯੦੦੦੦੦
੨ ੫% ਕਮੇਟੀ ਹਿੱਸਾ	੯੫੦੦੦
੩ ਤਨਖਾਹ ਅਣਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੯੫੨੧੦੦੦
੪ ਪੀ.ਐਫ ਅਣਏਡਿਡ ਪੋਸਟਾਂ	੭੫੮੬੮੪
੫ ਈ.ਐਸ.ਆਈ	੮੮੦੩੧
੬ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੭ ਸਫਰ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੮ ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੯ ਮੁਰੰਮਤ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੧੦ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੧੧ ਬਿਜਲੀ ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਮੋਬਾਇਲ ਖਰਚ	੪੦੦੦
੧੩ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦
੧੪ ਬਾਇਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨ, ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ, ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ, ਕੰਪਿਊਟਰ	੨੫੦੦੦
੧੫ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦
੧੬ ਇਮਾਰਤੀ (ਬਾਥਰੂਮ ਅਤੇ ਰੰਗ ਰੋਗਨ), ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ	੧੨੦੦੦੦
੧੭ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਖਰਚ	੦
੧੮ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ	੨੫੦੦੦
੧੯ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲ	੧੫੦੦੦੦
੨੦ ਬੈਂਕ ਖਰਚਾ	੪੦੦੦
੨੧ ਬੱਸ ਟੈਕਸ/ਬੀਮਾ	੦
੨੨ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦

੨੩ ਸਰਕਾਰੀ ਫੀਸ	੫੭੬੦੦
੨੪ ਅਖਬਾਰ ਖਰਚ	੬੫੦੦
੨੫ ਨੈੱਟ/ਟੈਲੀਫੋਨ	੨੫੦੦੦
੨੬ ਰੀਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ ਖਰਚ	੭੫੦੦
੨੭ ਬਾਗਬਾਨੀ / ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ	੨੦੦੦੦
੨੮ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦਫਤਰ	੯੯੮੭੫
੨੯ ਜਨਰੇਟਰ ਡੀਜ਼ਲ	੬੦੦੦
੩੦ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ	੫੦੦੦
੩੧ ਵੈਬਸਾਈਟ	੨੬੦੦
੩੨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੫੦੦੦
੩੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੩੪੧੫੭੯੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੩੪੧੫੭੯੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਿੱਖ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਕਾਲਜ, ਨਾਰੰਗਪੁਰ, ਜੋਯਾ-ਅਮਰੋਹਾ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਫੀਸਾਂ	੩੨੦੦੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੬੦੦੦੦੦
੩ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ	੩੨੭੧੦੯੨੫
੪ ਫੰਡ ਟਰਾਸਟਰ	੦
੫ ਵਿਆਜ	੪੦੦੦੦
੬ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ	੦
ਜੋੜ	੩੩੬੭੦੯੨੫
ਬੱਚਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੩੩੬੭੦੯੨੫
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੩੨੭੧੦੯੨੫
੨ ਸਕੂਲ ਗੱਡੀਆਂ	੧੧੦੦੦
੩ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ	੧੦੦੦੦੦

੪ ਇਮਾਰਤ ਖਰਚਾ, ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ	੫੮੩੦੦੦
੫ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦
੬ ਫੁਟਕਲ	੧੧੦੦੦
੭ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	੧੦੦੦੦
੮ ਜਨਰੇਟਰ	੧੦੦੦੦
੯ ਸਪੋਰਟਸ	੩੫੦੦੦
੧੦ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੯੦੦੦੦
ਜੋੜ	੩੩੬੭੦੯੨੫
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੩੩੬੭੦੯੨੫

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਅਮਦਨ	
੧ ਐਡਮੀਸ਼ਨ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦੦੦
੨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦
੩ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੩੧੦੦੦੦੦੦
੪ ਪਿਛਲੀਆਂ ਬੱਚਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੦
੫ ਬੱਸ ਫੀਸ	੬੫੦੦੦੦੦
੬ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ	੩੦੦੦੦੦੦
੭ ਵਿਕਰੀ ਕੰਡਮ ਸਾਮਾਨ	੫੦੦੦੦
੮ ਡਾਇਰੀਆਂ	੪੫੦੦੦੦
੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਆਦਿ	੭੧੭੦੦੦
੧੦ ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ	੦
੧੧ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਫੁਟਕਲ-ਦਾਨ, ਕੰਟੀਨ ਕਿਰਾਇਆ	੨੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੪੬੧੧੭੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ	
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੬੧੧੭੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਸਪੋਰਟ ਫੰਡ	੨੦੦੦੦੦

੨ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਸੈਨੇਟਰੀ	੭੦੦੦੦੦
੩ ਫੈਸਟੀਵਲ ਫੰਕਸ਼ਨ	੮੦੦੦੦੦
੪ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੨੦੫੦੦੦੦੦
੫ ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੬ ਟੀ.ਏ. / ਡੀ.ਏ.	੮੦੦੦੦
੭ ਰਿਫ੍ਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੨੦੦੦੦੦
੮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੦੦੦੦੦
੯ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਡਾਇਰੀਆਂ	੧੫੦੦੦੦
੧੧ ਟੈਲੀਫੋਨ	੫੦੦੦੦
੧੨ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ	੦
੧੩ ਬੈਂਡ ਤੇ ਗਤਕਾ	੫੦੦੦੦
੧੪ ਮਿਊਜ਼ਿਕ	੫੦੦੦੦
੧੫ ਸਾਇੰਸ ਮੈਡੀਕਲ	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਬਾਗਬਾਨੀ	੧੩੦੦੦੦
੧੭ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ	੨੦੦੦੦੦
੧੮ ਸਟਾਫ ਬੀਮਾ	੫੦੦੦
੧੯ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੧੫੦੦੦੦
੨੦ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੭੦੦੦੦
੨੧ ਡੀਜਲ	੩੯੦੦੦੦੦
੨੨ ਮੁਰੰਮਤ ਗੱਡੀਆਂ	੮੦੦੦੦੦
੨੩ ਗੱਡੀਆਂ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ	੬੫੦੦੦੦
੨੪ ਗੱਡੀਆਂ ਟੈਕਸ ਪਰਮਿਟ	੫੦੦੦੦੦
੨੫ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	੪੦੦੦੦
੨੬ ਫਰਨੀਚਰ	੫੦੦੦੦੦
੨੭ ਵਰਦੀਆਂ ਡਰਾਈਵਰ ਕੰਡਕਟਰ	੨੫੦੦੦੦
੨੮ ਲੀਜ਼ ਮਨੀ ਜਾਇਦਾਦ	੮੧੦੦
੨੯ ਇਮਾਰਤ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਬੋਰਾਂ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦
੩੦ ਜਨਰਲ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦੦
੩੧ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਸਕੂਲ	੪੯੯੦੦
੩੨ ਨਵੀਂ ਮਸੀਨਰੀ	੫੧੨੦੦੦
੩੩ ਨਵੀਂ/ਰਿਪੇਅਰ ਉਸਾਰੀ ਇੰਟਰਲੋਕ ਟਾਇਲਾਂ	੦
੩੪ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਸਮਾਰਟ.ਕਲਾਸ	੨੦੦੦੦੦
੩੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦

੩੬ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ	੪੫੦੦੦
੩੭ ਫੁਟਕਲ	੨੦੦੦੦
੩੮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੈਟ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੩੯ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਅਦਾਇਗੀ	੦
੪੦ ਐਲ.ਈ.ਡੀ. ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦
੪੧ ਜਨਰੇਟਰ ਡੀਜਲ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ	੬੦੦੦੦
੪੨ ਏ.ਸੀ	੧੦੦੦੦੦
੪੩ ਬਾਈਓ-ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨ	੧੦੦੦੦
੪੪ ਪਰਦੇ	੩੦੦੦੦
੪੫ ਕੰਪਿਊਟਰ	੩੦੦੦੦੦
੪੬ ਵਾਟਰ-ਫਿਲਟਰ ਅਤੇ ਵਾਟਰ-ਕੂਲਰ	੫੦੦੦੦
੪੭ ਗਰੈਚੂਇਟੀ	੫੦੦੦੦੦
੪੮ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੪੯ ਨਵੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ	੧੩੧੨੦੦੦
੫੦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
੫੧ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਬਚਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ)	੧੦੨੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੪੬੧੧੨੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੬੧੧੨੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ, ਰਜਿ, ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੧੧੧੧੫੦੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ, ਸਪੋਰਟਸ, ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੰਡ ਆਦਿ	੧੫੦੦੦੦੦
੩ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ	੧੩੦੦੦੦੦
੪ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ	੮੦੦੦੦੦
੫ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੫੦੦੦੦
੬ ਠੇਕਾ ਕੰਟੀਨ	੧੪੦੦੦੦
੭ ਠੇਕਾ ਕਿਤਾਬਾਂ (ਕਮੀਸ਼ਨ)	੫੦੦੦੦੦
੮ ਸਹਾਇਤਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ, ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਖ਼ੀਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ	੦
੯ ਕਿਰਾਇਆ ਬੱਸਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦
੧੦ ਕੰਪਿ.ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦

੧੧ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ	੦
੧੨ ਰੱਦੀ, ਕੰਡਮ ਸਮਾਨ, ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੭੩੫੫੦੦੦
ਘਾਟਾ	੪੧੨੦੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੫੮੭੬੯੬
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੫੩੨੩੦੪
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੨੧੪੭੫੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤੇ	੧੯੨੦੦੦੦੦
੨ ਕੰਟਨੈਂਸੀ	੧੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੪ ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
੫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੧੦੦੦੦
੬ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ/ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੦
੭ ਐਫੀਲੀਏਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੮ ਇਮਤਿਹਾਨ	੫੦੦੦੦
੯ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦
੧੦ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ (ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ)	੨੦੦੦੦੦
੧੧ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
੧੨ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ	੧੨੦੦੦੦੦
੧੩ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਸਕੂਲ ਸਾਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੭ ਜਨਰੇਟਰ (ਡੀਜਲ ਤੇ ਸਰਵਿਸ)	੪੦੦੦੦
੧੮ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਮੋਬਾਇਲ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦
੧੯ ਸੀਵਰੇਜ	੫੦੦੦
੨੦ ਕੰਪਿਊਟਰ. ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
੨੧ ਬੀਮਾ ਸਟਾਫ	੦
੨੨ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਜੁਰਮਾਨਾ	੦
੨੩ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚ	੦
੨੪ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੮੦੦੦੦
੨੫ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੯੫੦੦੦
੨੬ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	

ਜੋੜ

੨੧੪੭੫੦੦੦

ਬੱਚਤ

੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੨੧੪੭੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਲੱਧੇਵਾਲ, ਮਾਹਿਲਪੁਰ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
੧ ਦਾਖਲਾ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ	੧੩੫੦੦੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਕਿਰਾਇਆ	੭੨੦੦੦੦੦
੩ ਕੰਪਿ: ਫੀਸਾਂ	੮੦੦੦੦੦
੪ ਦਾਨ	੧੦੦੦੦
੫ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੯੭੮੦੦੦
੬ ਪੇਪਰ ਫੰਡ	੩੫੦੦੦੦
੭ ਵਿਆਜ	੨੦੦੦੦੦
੮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਸ	੬੦੦੦੦
੯ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦
੧੦ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੩੩੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੩੫੭੮੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੨੩੫੭੮੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੧੨੪੫੦੦੦੦
੨ ਕਿਰਾਇਆ ਬੱਸਾਂ	੩੩੦੦੦੦੦
੩ ਬਿਜਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	੩੫੦੦੦੦
੪ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੮੦੦੦੦
੫ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੭ ਲੀਜ	੫੦੦
੮ ਫਰਨੀਚਰ	੩੦੦੦੦੦
੯ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ/ ਸਪੋਰਟਸ / ਐਕਟੀਵਿਟੀਆਂ	੧੦੦੦੦੦
੧੦ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੮੦੦੦੦
੧੧ ਨਵੇਂ ਪੱਖੇ	੩੦੦੦੦

੧੨ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੧੩ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ	੨੦੦੦੦੦
੧੪ ਸਮਾਨ ਬਿਜਲੀ	੬੫੦੦੦
੧੫ ਕੰਪਿਊਟਰ/ ਪ੍ਰਿੰਟਰ	੫੦੦੦੦
੧੬ ਮੁਰੰਮਤ / ਇਮਾਰਤ	੨੫੦੦੦੦
੧੭ ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੦੦
੧੮ ਖਰਚ ਗੱਡੀ	੪੦੦੦੦੦
੧੯ ਖਰਚ ਜਰਨੇਟਰ / ਡੀਜਲ	੫੦੦੦੦
੨੦ ਸਮਾਨ ਖੇਡਾਂ	੧੦੦੦੦੦
੨੧ ਡੀਜਲ ਬੱਸਾਂ	੧੬੦੦੦੦੦
੨੨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਬੁਕਸ / ਅਖਬਾਰ	੨੦੦੦੦
੨੩ ਬਾਗਬਾਨੀ	੩੦੦੦੦
੨੪ ਖਰਚ ਇਮਤਿਹਾਨ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਸਮਾਨ ਸੰਗੀਤ	੭੦੦੦੦
੨੬ ਕਲੰਡਰ, ਆਈ ਕਾਰਡ ਆਦਿ	੩੦੦੦੦
੨੭ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੮੦੦੦
੨੮ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੦
੨੯ ਫੁਟਕਲ + ਗੈਸ	੫੦੦੦੦
੩੦ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜਜ	੧੦੦੦
੩੧ ਏ.ਸੀ. / ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੩੫੦੦੦੦
੩੨ ਸਟਾਫ ਯੂਨੀਫਾਰਮ (ਦਰਜਾ - ੪)	੬੦੦੦੦
੩੩ ਸਮਰਸੀਬਲ ਮੋਟਰ+ਫਿਲਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੦
੩੪ ਪਲੇਅ ਸਟੇਸ਼ਨ / ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮਜ	੩੦੦੦੦੦
੩੫ ਮੈਡੀਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦
੩੬ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਗਡੀਆਂ	੩੫੦੦੦੦
੩੭ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਵੇ	੨੬੦੦੦੦
੩੮ ਬਾਇਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨ	੦
੩੯ ਸਟਾਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ	੨੦੦੦੦
੪੦ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੧੩੩੦੦੦
੪੧ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੩੩੦੦੦੦
੪੨ ਮਾਣ ਭੱਤਾ	੧੫੦੦੦੦
੪੩ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ	੫੦੦੦੦੦
੪੪ ਆਰ ਓ	੦
੪੫ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	੧੦੦੦੦
੪੬ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ	੩੦੦੦੦

੪੭ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ	੧੦੦੦੦੦੦
੪੮ ਬੱਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਪਰਮਿਟ	੧੮੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੩੫੭੮੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੩੫੭੮੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ	੧੭੦੦੦੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦੦੦
੩ ਜਨਰਲ ਆਮਦਨ	੧੩੦੦੦੦
੪ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਵਰਦੀਆਂ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦੦੦
੫ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੭੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੧੩੦੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੧੩੦੦੦੦੦
ਖਰਚ ਭਾਗ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤੇ	੧੪੦੦੦੦੦੦
੨ ਫੋਟੋਸਟੇਟ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੯੩੬੦੦੦
੩ ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ / ਬਾਇਓ ਲੈਬ	੧੦੦੦੦੦
੪ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ (ਮੁਰੰਮਤ ਇਮਾਰਤਾਂ)	੧੦੦੦੦੦੦
੫ ਰਿਪੇਅਰ/ਲੇਬਰ	੨੦੦੦੦੦
੬ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦੦
੭ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੩੦੦੦੦
੮ ਫਰਨੀਚਰ	੧੦੦੦੦੦
੯ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ (ਫੁਟਕਲ)	੧੨੦੦੦੦
੧੦ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ	੬੦੦੦੦੦
੧੨ ਬਿਜਲੀ	੩੦੦੦੦੦
੧੩ ਫੀਸ ਰਿਫੰਡ	੧੦੦੦੦

੧੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੮੦੦੦੦
੧੬ ਡੀਜਲ ਬੱਸਾਂ	੧੦੦੦੦੦੦
੧੭ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੧੮ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ੋ ਸਾਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੧੯ ਗਰਾਊਂਡ ਮੈਨੇਂਟਸ	੬੦੦੦੦
੨੦ ਅਖਬਾਰ	੨੦੦੦੦
੨੧ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੧੩੦੦੦੦
੨੩ ਡਾਕ ਖਰਚਾ	੪੦੦੦
੨੪ ਸਕੂਲ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੨੫ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੨੬ ਟੀਚਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	੨੦੦੦੦
੨੭ ਬਗੀਚਾ ਸਾਂਭ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੨੮ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਖਰਚ	੩੫੦੦੦
੨੯ ਫਾਇਰ ਸੈਫਟੀ	੩੦੦੦੦
੩੦ ਕਿਤਾਬਾਂ	੧੦੦੦੦੦
੩੧ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੩੨ ਸਮਾਨ ਖਰਚ ਕੰਪਿਊਟਰ	੫੦੦੦੦੦
੩੩ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਸਟਾਫ	੩੦੦੦੦
੩੪ ਖਰਚ ਖਿਡੌਣੇ	੨੦੦੦੦
੩੫ ਰਿਪੇਅਰ ਜਰਨੇਟਰ	੧੦੦੦੦੦
੩੬ ਖਰਚ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੭੦੦੦੦
੩੭ ਲੀਜ ਡੀਡ	੨੫੦੦੦
੩੮ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੫੦੦੦੦
੩੯ ਨਵੀਆਂ ਬੱਸਾਂ	
੪੦ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੪੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
੪੨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਬੱਚਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ)	੧੦੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੧੩੦੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੧੩੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਕੋਟ ਧਰਮੂ, (ਮਾਨਸਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24
ਭਾਗ ਅਮਦਨ	
੧ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ	300000
੨ ਵੈਨ ਫੀਸ	800000
੩ ਐਸ.ਐਲ.ਸੀ. ਫੀਸ	0
੪ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ	੯200000
੫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	੫00000
੬ ਜੁਰਮਾਨਾ	0
ਜੋੜ	੧0੪00000
ਘਾਟਾ	2੩੬3000
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	20੫੭੭00
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	30੫3000
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੧2੭੬3000
ਖਰਚ ਭਾਗ	
੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੧00000
੨ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੫0000
੩ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	3000
੪ ਬੱਸ ਰਿਪੋਅਰ, ਰੋਡ ਟੈਕਸ ਇਸ਼ੋਰੈਸ ਆਦਿ	੧੮0000
੫ ਸਫਾਈ ਖਰਚ	੧2000
੬ ਸਮਾਨ	0
੭ ਬੱਸ ਡੀਜਲ	200000
੮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੰਡ	੫੫000
੯ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੧੫0000
੧0 ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ	20000
੧੧ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ	੧੫000
੧2 ਸਮਾਗਮ	੧00000
੧3 ਬਗੀਚਾ	30000
੧੪ ਆਈ ਕਾਰਡ	20000
੧੫ ਇਨਸਪੈਕਸ਼ਨ ਖਰਚ	20000
੧੬ ਲੇਬਰ ਖਰਚ	੫0000
੧੭ ਮੈਨਟੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਖਰਚ	੧੮0000

੧੮ ਮੈਡੀਸਨ	੩੦੦੦
੧੯ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ ਐਡ ਜਨਰਲ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੨੦ ਅਖਬਾਰ	੮੦੦੦
੨੧ ਆਫਿਸ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੨੨ ਡਾਕ ਖਰਚ	੪੫੦੦
੨੩ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ	੩੦੦੦੦
੨੪ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੭੦੦੦੦
੨੬ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੩੦੦੦੦
੨੭ ਤਨਖਾਹ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨੮ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ	੧੨੦੦੦੦
੨੯ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚ	੮੫੦੦੦
੩੦ ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚ	੭੫੦੦
੩੧ ਟੀ.ਏ.	੬੫੦੦੦
੩੨ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	੧੦੦੦੦
੩੩ ਜਰਨੇਟਰ ਖਰਚ	੪੫੦੦੦
੩੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੩੫ ਰਿਪੋਅਰ (ਆਰ ਓ)	੪੦੦੦੦
੩੬ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੪੦੦੦੦
੩੭ Building paint A/c	੨੦੦੦੦
੩੮ ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਫੀਸ	੦
੩੯ ਲੈਬ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੪੦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ	੩੮੦੦੦੦
੪੧ ਸੀ. ਸੀ ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੩੦੦੦੦੦
੪੨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੪੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੨੭੬੩੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੭੬੩੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਫਫੜੇ ਭਾਈਕੋ, (ਮਾਨਸਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਅਮਦਨ

੧	ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ, ਰਜਿ. ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੭੩੦੦੦੦੦
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੦੦੦੦
੩	ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਏ	੪੧੦੦੦੦
੪	ਹੋਰ ਸਰੋਤਾ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੪੦੦੦੦੦
੫	ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਫੀਸ	੬੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੮੧੮੦੦੦੦
	ਘਾਟਾ	੬੧੧੬੪੪
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ	੫੩੨੬੨੦
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੭੯੦੨੪
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੮੭੯੧੬੪੪

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤੇ	੬੪੪੫੬੪੪
੨	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੦੦੦੦੦
੩	ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ	
੪	ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੬੦੦੦
੫	ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ	
੬	ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ	੨੦੦੦੦੦
੭	ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	
੮	ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ (ਫੁਟਕਲ)	੭੦੦੦੦
੧੦	ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੧੧	ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ (ਡੀਜ਼ਲ, ਟੈਕਸ, ਬੀਮਾ, ਪਾਸਿੰਗ, ਰਿਪੇਅਰ)	੨੭੦੦੦੦
੧੨	ਬਿਜਲੀ	੧੮੦੦੦੦
੧੩	ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੨੫੦੦੦੦
੧੪	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੨੦੦੦
੧੫	ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੪੦੦੦੦
੧੬	ਜਰਨੇਟਰ (ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਸਰਵਿਸ)	੬੫੦੦੦
੧੮	ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੨੦੦੦
੧੯	ਕੰਪਿਊਟਰ	੨੦੦੦੦
੨੦	ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾ	੭੦੦੦੦
੨੧	ਈ.ਪੀ.ਐਫ.	੧੦੦੦੦
੨੨	ਜਨਰਲ ਰਿਪੇਅਰ	੯੦੦੦੦
੨੩	ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੫੦੦
੨੪	ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸਿਜ	੨੦੦੦੦
੨੫	ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੧੨੫੦੦੦

੨੬ ਸਕਾਊਟ ਅਤੇ ਗਾਇਡ	
੨੭ ਟਰੇਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	੨੦੦੦੦
੨੮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੬੨੫੦੦
੨੯ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦
੩੦ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦
੩੧ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦
੩੨ ਸਕੂਲ ਫੰਕਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦
੩੩ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੫੦੦੦੦
੩੪ ਵੈਬਸਾਇਟ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦
੩੫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਖਰਚ	੩੨੦੦੦੦
੩੬ ਹੋਰ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦੦
੩੭ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੮੭੯੧੬੪੪
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੮੭੯੧੬੪੪

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੰਗਸਰ, ਜੈਤੋ, (ਫਰੀਦਕੋਟ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਦਾਖਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੧੧੯੫੩੦੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੀਸ	੦
੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦੦
੪ ਠੇਕਾ ਆਦਿ	੦
੫ ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਏ	੩੮੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੨੪੮੩੦੦੦
ਘਾਟਾ	੩੭੩੩੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੩੨੫੦੬੯੬
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੪੮੨੩੦੪
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੬੨੧੬੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤੇ	੯੮੦੦੦੦੦
੨ ਕੰਟਨਜੈਂਸੀ	੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੮੦੦੦੦

੪ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ	੧੨੦੦੦੦੦
੫ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	
੬ ਫਰਨੀਚਰ	੨੫੦੦੦੦
੭ ਅਮਲਗਾਮੈਟਿਡ (ਫੁਟਕਲ)	੨੫੦੦੦੦
੮ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੨੮੦੦੦੦
੯ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ	੩੩੦੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ	੩੫੦੦੦੦
੧੧ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੧੮੦੦੦੦
੧੩ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੧੪ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦੦
੧੫ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਰਕ	੮੦੦੦੦
੧੬ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚੇ	੪੫੦੦੦੦
੧੭ ਸਮਾਗਮ	੧੫੦੦੦੦
੧੮ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੧੯ ਫਾਇਰ ਸਿਲੰਡਰ ਖਰੀਦ	੮੦੦੦੦
੨੦ ਫੁਟਕਲ	੩੫੦੦੦੦
੨੧ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ	੧੫੦੦੦੦
੨੩ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੮੦੦੦੦
੨੪ ਈ.ਪੀ.ਐਫ.	੧੩੫੦੦੦੦
੨੫ ਈ.ਐਸ.ਆਈ.	੯੬੦੦੦
੨੬ ਹੋਰ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦੦
੨੮ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੬੦੦੦੦
੨੫ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੬੨੧੬੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੬੨੧੬੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬਜੀਦਪੁਰ, (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਜੁਰਮਾਨਾ,
ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ

੪੮੦੦੦੦੦

੨ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ	੨੮੦੦੦
੩ ਕਾਪੀਆਂ	
੪ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	
੬ ਬਿਲਡਿੰਗ ਫੰਡ	
੭ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਫੀਸ	
੮ ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਬੋਰਡ ਪੇਪਰ ਫੀਸ	੦
੯ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	
੧੦ ਕਿਤਾਬਾਂ	੧੨੫੦੦੦
੧੧ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਫੀਸ	
੧੨ ਹੋਸਟਲ ਕਿਰਾਏ	
ਜੋੜ	੪੯੫੩੦੦੦
ਘਾਟਾ	੨੯੮੬੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ	੨੬੦੦੨੦੯
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੮੫੭੯੧
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੭੯੩੯੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੭੨੦੦੦੦੦
੨ ਫਰਨੀਚਰ	੩੦੦੦੦
੩ ਮੈਡੀਕਲ	੫੦੦੦
੪ ਜਰਨਲ ਫੁਟਕਲ ਸਮਾਨ	੭੫੦੦੦
੫ ਸਪੋਰਟਸ	੧੫੦੦੦
੬ ਸਫਰ ਖਰਚਾ	੪੫੦੦੦
੭ ਫੰਕਸ਼ਨ	੧੫੦੦੦
੮ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੦੦੦੦
੯ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੧੨੦੦੦
੧੦ ਆਡਿਟ	੧੦੦੦੦
੧੧ ਰਿਪੇਅਰ	੩੫੦੦੦
੧੨ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸ	੧੫੦੦੦
੧੩ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ	੧੨੦੦੦੦
੧੪ ਬਾਗਬਾਨੀ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੦
੧੬ ਅੱਗ ਬੁਝਾਊ ਯੰਤਰ	੧੬੦੦੦
੧੭ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮਜ	੦
੧੮ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਹੋਰ ਚਾਰਜਜ	੫੦੦੦੦

੧੯ ਜਨਰੇਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੫੦੦੦
੨੦ ਡਾਇਰੀ ਆਈ ਕਾਰਡ	੧੫੦੦੦
੨੧ ਟਰਾਸਪੋਰੇਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੨੨ Private Fedraction Member Fees	੩੦੦੦
੨੩ ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.ਬੋਰਡ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੨੪ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾ	੦
੨੫ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੰਡ	੦
੨੬ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੮੦੦੦੦
੨੭ ਡੀਜਲ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੨੮ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੬੦੦੦੦
੨੯ ਫੋਨ ਖਰਚੇ	੧੨੦੦੦
੩੦ ਫੋਨ ਭੱਤਾ	
੩੧ ਸੰਮਚੂਰੀ ਅਲਾਊਂਸ	
੩੨ ਡਾਕ ਖਰਚ ਅਤੇ ਪਾਰਸਲ	੧੦੦੦
੩੩ ਕਿਤਾਬ ਖਰਚ	੦
੩੪ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੯੩੯੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੯੩੯੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਤਿਰਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਸਿਰਸਾ, (ਹਰਿਆਣਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ	੬੧੬੫੦੦੦
੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦
੩ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ (ਕਮਿਸ਼ਨ)	੭੫੦੦੦
੪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਚਿਆ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਸਾਲ	੯੮੦੦੦
੫ ਵੈਨ ਫੀਸ	੦
ਜੋੜ	੬੩੫੩੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੬੩੫੮੧੨
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੪੨੪੪੬੫
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੭੯੮੮੮੧੨

ਸੰਤ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਤਵਾਲਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਤਿਰਲੋਕੇਵਾਲਾ, ਸਿਰਸਾ, (ਹਰਿਆਣਾ)

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24
੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭਤੇ	੬੭੬੦੫੧੨
੨ ਸਲਾਨਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੩੩੬੦੦
੩ ਬੱਸ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੪ ਬੱਸ ਕੰਟਰੈਕਟਰ	੦
੫ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਖਰਚੇ	੧੧੦੦੦੦
੬ ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੭੮੯੦੦
੭ ਡੀਜਲ ਦੇ ਖਰਚੇ	੧੧੫੦੦੦
੮ ਡੀਜਲ ਖਰਚ (ਪੁਰਾਣੀ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਦਾਰੀ)	੦
੯ ਫਰਨੀਚਰ	੧੨੪੫੦੦
੧੦ ਡੋਲੀ ਵੇਜਸ	੨੫੦੦੦
੧੧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	੨੪੦੦੦
੧੨ ਭਾਤਾ	੩੫੦੦੦
੧੩ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੮੫੦੦੦
੧੪ ਫੰਕਸ਼ਨ	੫੦੦੦੦
੧੫ ਪਾਣੀ ਖੀਦ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ, ਡਾਕ, ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਆਈ ਕਾਰਡ	੬੦੫੦੦
੧੭ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੫੪੮੦੦
੧੮ ਇੰਪਰੈਸਟ ਖਰਚ	੦
੧੯ ਹੋਰ ਖਰਚੇ	੩੦੦੦੦੦
੨੦ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੭੨੦੦੦
੨੧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੯੮੮੮੧੨
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੯੮੮੮੧੨

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਨਡਾਲਾ, (ਕਪੂਰਥਲਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-2024

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-24
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਦਾਖਲਾ, ਟਿਊਸ਼ਨ, ਬੱਸ, ਲੇਟ, ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਫੀਸ	੮੧੨੦੦੦੦
੨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਫੀਸ	
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਵਿਕਰੀ	੧੦੨੫੦੦੦

੪ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ/ ਡੋਨੇਸ਼ਨ	੪੦੦੦੦
੫ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਫੀਸ	੪੦੧੪੦੦
੬ ਸਕਿਉਰਟੀ	੨੫੦੦੦
੭ ਵਿਆਜ਼ (ਬੈਂਕ + ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.)	੭੦੦੦੦
੮ ਵਿਕਰੀ ਆਈ ਕਾਰਡ	੩੫੦੦੦
ਜੋੜ	੯੭੧੬੪੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੯੭੧੬੪੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੨ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਖਰਚਾਂ (ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ.)	੭੦੦੦੦
੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੪ ਬੈਂਕ ਖਰਚਾ	੧੫੦੦੦
੫ ਡੀਜਲ ਖਰਚ (ਬੱਸ)	੨੭੦੦੦੦
੬ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੬੦੬੨੫
੭ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ (ਬਿੱਲ)	੨੫੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ ਰਿਪੇਅਰ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੯ ਫੰਕਸ਼ਨ ਖਰਚ	੪੫੦੦੦
੧੦ ਫਰਨੀਚਰ ਖਰੀਦ	੧੦੦੦੦੦
੧੧ ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ (ਰਿਪੇਅਰ ਅਤੇ ਡੀਜਲ)	੧੮੦੦੦੦
੧੨ ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦
੧੩ ੮੯ ਦਿਨਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ	੩੭੯੨੫
੧੪ ਆਈ ਕਾਰਡ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਟੈਕਸ ਇੰਨਸੋਰੈਂਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ (ਬੱਸ)	੧੯੦੦੦੦
੧੬ ਲੈਬ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੧੭ ਲੀਜ ਡੀਡ	੯੩੫੦
੧੮ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚ	੬੦੦੦
੧੯ ਹੋਰ ਖਰਚੇ (ਫੁਟਕਲ)	੫੦੦੦੦
੨੦ ਸਮਾਨ ਸਟਾਕ (ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ, ਏ.ਸੀ., ਟੈਂਕੀ, ਆਰ.ਓ., ਪਰਦੇ, ਬਾਈਓਮੈਟਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨ, ਫਾਇਰ ਖਰਚਾ ਆਦਿ	੧੬੦੦੦੦
੨੧ ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਆਦਿ ਖਰਚ	੭੦੦੦
੨੨ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦

੨੩ ਡਾਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੨੪ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੨੫ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੨੭ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਯੂਨੀਫਾਰਮ, ਡਾਇਰੀ, ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਆਦਿ ਖਰਚ	੦
੨੮ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਖਰਚਾ	੩੫੦੦੦
੨੯ ਰਿਪੇਅਰ ਖਰਚਾ	੧੫੦੦੦੦
੩੦ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੭੦੦੦੦੦੦
੩੧ ਸੈਨੀਟਰੀ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੩੨ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੨੫੦੦੦
੩੩ ਖੇਡਾਂ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚਾ	੬੦੦੦੦
੩੪ ਸਫਰ ਖਰਚ	੫੫੦੦੦
੩੫ ਟੈਲੀਫੋਨ ਖਰਚਾ	੮੫੦੦
੩੬ ਟਰਾਂਸਪੋਟੇਸ਼ਨ ਖਰਚਾ	੨੦੦੦੦
੩੭ ਸਟਾਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ	
੩੮ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ	੧੨੦੦੦੦
੩੯ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੫੦੦੦੦
੪੦ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚਾ	੪੦੦੦੦
੪੧ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਨਾਨ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ (ਖਰੀਦ)	੧੫੦੦੦
੪੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੯੭੧੬੪੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੯੭੧੬੪੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਬੱਲੋ-ਬਦਿਆਲਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ.ਦਾਖਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੀਸ	੪੫੦੦੦੦੦
੨ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦
੩ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦
੪ ਕਿਤਾਬਾ ਦੀ ਫੀਸ	੪੦੦੦੦
੫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ)	੦
ਜੋੜ	੪੫੮੫੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੫੫੦੦੦੦

ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੧੩੪੯੭੪੦

੨੦੦੨੬੦

੬੧੩੫੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਭੱਤੇ	੫੦੦੦੦੦੦
੨ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ	੧੩੦੦੦੦
੩ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ/ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੪੦੦੦੦
੪ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੮੦੦੦
੫ ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ (ਸਟੇਜ)	੦
੬ ਬਿਲਡਿੰਗ ਰਿਪੇਅਰ (ਰੰਗ-ਰੋਗਨ)	੨੦੦੦੦੦
੭ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੦
੮ ਇਮਤਿਹਾਨ	੦
੯ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ(ਫੁਟਕਲ)	੧੦੦੦੦
੧੦ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੧੧ ਖਰਚ ਬੱਸਾਂ	੦
੧੨ ਬਿਜਲੀ	੧੪੦੦੦੦
੧੩ ਸਕੂਲ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੪ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੧੫ ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦੦
੧੬ ਜਰਨੇਟਰ (ਡੀਜਲ ਤੇ ਸਰਵਿਸ)	੨੫੦੦੦
੧੭ ਟੈਲੀਫੋਨ	੩੦੦੦
੧੮ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਮੋਟਰ	੧੦੦੦੦
੧੯ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚੇ	੮੦੦੦
੨੦ ਖਾਲਸਾਈ ਖੇਡਾਂ	੪੨੦੦੦
੨੧ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚੇ	੦
੨੨ ਹੋਰ ਖਰਚੇ (ਬਾਇਓਮੈਟਰਿਕ ਮਸ਼ੀਨ) ਲੀਗਲ ਖਰਚੇ	੨੫੦੦੦
੨੩ ਫਾਇਰ ਅਤੇ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੇਫਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	੨੦੦੦੦
੨੪ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਕਲਚਰਲ ਫੈਸਟ	੧੦੦੦੦
੨੫ ਕੈਮਰੇ	੦
੨੬ ਸਟਾਫ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਰਿਫੰਡ	੦
੨੭ ਲੀਗਲ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦
੨੮ ਇੰਪਰੈਸਟ ਖਰਚਾ	੦
੨੯ ਸਕੂਲ ਵੈਬਸਾਇਟ	੪੦੦੦
੩੦ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੩੦੦੦੦

੩੧ ਗ੍ਰੈਚਿਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੨੫੦੦੦੦
੩੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੬੧੩੫੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੬੧੩੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਕੈਥਲ, ਹਰਿਆਣਾ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ Admission Fee A/c	੨੧੦੦੦੦੦
੨ Building Fee A/c	੦
੩ Furniture Fees	੦
੪ Interest	੬੫੦੦੦
੫ Books & Note Books	੮੫੦੦੦੦
੬ Uniform	
੭ Examination Fees	੦
੮ Transport Fees	੮੦੦੦੦੦
੯ Tuitions Fees	੭੫੫੦੦੦੦
੧੦ Misc. Receipts	੧੦੦੦੦੦
੧੧ Sports fund	੦
੧੨ Scholarship	੦
ਜੋੜ	੧੧੪੬੫੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੧੧੪੬੫੦੦੦

ਖਰਚ ਭਾਗ	
੧ Advertisement	੪੦੦੦੦
੨ Audit Fees	੨੨੦੦੦
੩ Bank Charges	੨੦੦੦
੪ Computer Expenditure	੩੦੦੦੦
੫ Cost of Books	੫੫੦੦੦੦
੬ Cost of Uniform	

੭ Diesel & Petrol Exp.	੯੦੦੦੦੦
੮ Electricity	੩੨੦੦੦੦
੯ Function	੧੦੦੦੦੦
੧੦ Gardning	੫੦੦੦੦
੧੧ Labour Charges	੭੦੦੦੦
੧੨ Office Exp.	੦
੧੩ Medical Exp.	੫੦੦੦
੧੪ Misc. Receipts	੧੬੮੫੦੦
੧੫ News paper exp	੬੦੦੦
੧੬ Photostate & Postage	੨੦੦੦੦
੧੭ Printing & Stationary	੭੦੦੦੦
੧੮ Repair & Maintance	੬੦੦੦੦੦
੧੯ Salary	੭੨੦੦੦੦੦
੨੦ Sports Exp.	੨੫੦੦੦
੨੧ Telephone Exp.	੦
੨੨ Travelling Exp.	੪੦੦੦੦
੨੩ New Bus Exp.	੦
੨੪ Affiliation Exp.	੨੫੦੦੦੦
੨੫ Refreshment / Entertainment	੩੫੦੦੦
੨੬ Generator Exp.	੬੦੦੦੦
੨੭ New Furniture Exp.	੨੫੦੦੦੦
੨੮ Renovation Exp.	੦
੨੯ Appear Fee Exp.	੦
੩੦ Fire Sefty Exp.	੧੫੦੦੦
੩੧ I Card Exp.	੩੦੦੦੦
੩੨ Internet Exp.	੯੦੦੦
੩੩ Educational Dov. Fund	੮੭੫੦੦
੩੪ Gereral Item	੦
੩੫ Sci. Lab Exp.	੩੦੦੦੦
੩੬ Cont. Bus Van	੩੧੨੦੦੦
੩੭ Dairy Exp.	੦
੩੮ Extramark Edu. Exp.	੦
੩੯ Gratuity Fund Payable to SGPC	੧੬੮੦੦੦
੪੦ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	

Total

੧੧੪੬੫੦੦੦

Income

੦

Net total

੧੧੪੬੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ, (ਬਠਿੰਡਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧	ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਫੀਸ, ਦਾਖਲਾ	੮੪੬੬੪੮੦
੨	ਬੱਸ ਫੀਸ	੩੬੬੮੫੦
੩	ਕਿਤਾਬਾਂ / ਵਰਦੀਆਂ	੫੦੦੦੦੦
੪	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ	੨੨੫੦੦੦
੫	ਵਿਆਜ	੫੦੦੦੦
੬	ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੫੦੦੦੦
	ਜੋੜ	੯੬੫੮੩੩੦
	ਘਾਟਾ	੨੬੧੮੦੪੩
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੨੭੯੭੯੨
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੩੮੨੫੧
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੨੭੬੩੭੩

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ	੧੦੬੫੩੫੯੩
੨	ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਕਿਤਾਬਾਂ	੧੫੦੦੦
੩	ਬੱਸਾਂ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੪	ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੧੫੦੦੦
੫	ਫਰਨੀਚਰ	੨੫੦੦੦
੬	ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੧੦੦੦
੭	ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ	੨੫੨੦੦੦
੮	ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੯	ਡੀਜਲ (ਬੱਸ, ਜੈਨਰੇਟਰ)	੨੮੦੦੦੦
੧੦	ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੦੦੦੦
੧੧	ਬੱਸਾਂ (ਖਰਚ, ਟੈਕਸ, ਪਰਮਿਟ)	੮੫੦੦੦
੧੨	ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੭੦੦੦੦
੧੩	ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ	੨੬੪੦੦
੧੪	ਬਰਤਨ	੧੦੦੦

੧੫ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲੇ	੮੦੦੦
੧੬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੦
੧੭ ਆਡਿਟ/c.b.s.e/legal	੧੩੫੦੦
੧੮ ਬਾਗਬਾਨੀ	੫੦੦੦
੧੯ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ)	੬੮੮੮੦
੨੦ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)	੧੫੦੦੦੦
੨੧ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੧੩੦੦੦
੨੨ ਕੰਪਿ: ਲੈਬ	੧੦੦੦੦
੨੩ ਆਰ ਓ, ਜਰਨੇਟਰ	੨੮੦੦੦
੨੪ ਲੇਬਰ	੨੦੦੦੦੦
੨੫ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ / ਬਿਲਡਿੰਗ	੨੦੦੦੦
੨੬ ਸਾਊਂਡ ਸਿਸਟਮ	੪੦੦੦
੨੭ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦
੨੮ ਫੰਕਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦
੨੯ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੦
੩੦ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਸਹਾਇਤਾ	੦
੩੧ ਨਵੇ ਬਾਥਰੂਮ	੦
੩੨ ਡੀਜਲ ਖਰਚ	੨੨੫੦੦੦
੩੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੧੨੨੭੬੩੭੩
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੧੨੨੭੬੩੭੩

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਮਲੂਕਾ (ਬਠਿੰਡਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਦਾਖਲੇ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਫੰਡਜ਼	੧੭੨੭੨੦੦੦
੨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ	੧੧੦੦੦੦੦
੩ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਨੋਟ ਬੁਕਸ ਅਦਿ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੭੫੦੦੦੦
੪ ਬੱਸਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੭੦੦੦੦੦੦
੫ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਤੋਂ ਆਮਦਨ	੨੦੦੦੦
ਜੋੜ	੨੬੧੪੨੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦

ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ

ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ

ਕੁੱਲ ਜੋੜ

੨੬੧੪੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਅਨ-ਕਵਰਡ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ	੧੪੧੦੦੦੦੦
੨	ਤਨਖਾਹ ਅਨ-ਕਵਰਡ ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ	
੩	EPF	
੪	ਦਫਤਰ ਦੇ ਖਰਚੇ (ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਮੈਨਟੀਨੈਂਸ, ਡਾਕਤਾਰ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚੇ)	੩੫੦੦੦੦
੫	ਯੂਨੀ: ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਜਿ: / ਕੰਟੀਨੁਏਸ਼ਨ ਫੀਸ (CBSE) ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੬	ਟੀ.ਏ. / ਡੀ.ਏ. ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦੦
੭	ਸਕੂਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ	੨੦੦੦੦੦
੮	ਡਿਵਲਪਮੈਂਟ ਫੰਡ	੧੩੧੨੫੦
੯	ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੨੫੨੦੦੦
੧੦	ਕਿਤਾਬਾਂ, ਡਾਇਰੀ, ਆਈ ਕਾਰਡ ਦੇ ਖਰਚ	
੧੧	ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ (ਡੀਜਲ, ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ)	੬੪੦੦੦੦੦
੧੨	ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕੰਨਟੀਨ, ਗਾਰਡ ਰੂਮ	੧੨੫੦੦੦੦
੧੩	ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ, ਸਪੋਰਟਸ, ਆਦਿ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦੦
੧੪	ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੩੦੦੦੦੦
੧੫	ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
੧੭	ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ (ਬੱਚਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ)	੨੨੦੮੭੫੦
	ਜੋੜ	੨੬੧੪੨੦੦੦
	ਬੱਚਤ	੦
	ਕੁਲ ਜੋੜ	੨੬੧੪੨੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗੋਂਵਾਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਸ਼ੇਰਪੁਰ, (ਸੰਗਰੂਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧	ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਫੀਸ, ਦਾਖਲਾ ਕਿਤਾਬਾਂ/ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ	੨੪੭੫੦੨੦
੨	ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਫੀਸ, ਦਾਖਲਾ ਬਕਾਇਆ	
੩	ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸ	

੪ ਬੱਸ ਫੀਸ	੭੬੮੬੪੪
੫ ਕਿਤਾਬਾ/ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ	
੬ ਵਿਆਜ	੨੦੦੦੦
੭ MISC INCOME(tc fee,fine,)	੫੦੦੦
ਜੋੜ	੩੨੬੮੬੬੪
ਘਾਟਾ	੧੪੫੦੭੫੬
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੨੬੩੩੧੮
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੮੭੪੩੮
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੪੭੧੯੪੨੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ	੩੦੦੦੦੦੦
੨ ਫੋਟੋਸਟੇਟ,ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੫੦੦੦
੩ ਕਾਪੀਆਂ	੦
੪ ਕਿਤਾਬਾਂ	੦
੬ ਬੱਸਾਂ ਖਰਚ (Repair & Service)	੪੩੦੦੦
੭ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੩੦੦੦੦
੮ ਫਰਨੀਚਰ	੭੮੫੦੦
੯ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲ	੧੫੦੦੦੦
੧੧ ਸਫਰ ਖਰਚ	੫੦੦੦੦
੧੨ ਡੀਜਲ (ਬੱਸ)	੫੦੦੦੦
੧੩ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੫੦੦੦
੧੪ ਬੱਸਾਂ (ਖਰਚ,ਟੈਕਸ,ਪਰਮਿਟ)	੩੫੦੦੦
੧੫ ਬੱਸਾਂ (ਬੀਮਾ)	੫੫੦੦੦
੧੬ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੧੭ ਓਵਨ, ਗੈਸ ਕਨੈਕਸ਼ਨ	੧੫੦੦੦
੧੮ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ	੧੫੦੦੦
੧੯ ਬਰਤਨ	੩੦੦੦
੨੦ ਅਖਬਾਰ/ਰਸਾਲੇ	੬੦੦੦
੨੧ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੩੦੦੦੦
੨੨ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੦੦੦
੨੩ ਬਾਗਬਾਨੀ	੩੦੦੦੦
੨੪ ਆਈ ਕਾਰਡ	੮੦੦੦
੨੫ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੩੨੦੦੦

੨੬ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ)	੩੨੦੦੦
੨੭ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੨੮ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ (Repair)	੫੦੦੦
੨੯ ਸਾਇੰਸ, ਮੈਥ ਅਤੇ ਐਸ ਐਸ ਲੈਬ ਲਈ ਸਮਾਨ	੨੦੦੦੦
੩੦ ਆਰ.ਓ, ਜਰਨੇਟਰ (Repair & Service)	੧੫੦੦੦
੩੧ ਪਲੇਅ ਸਟੇਸ਼ਨ	੦
੩੨ Ground maintance	੨੦੦੦੦
੩੩ ਲੇਬਰ	੨੦੦੦੦
੩੪ ਡੀਜਲ (ਜਰਨੇਟਰ)	੨੦੦੦੦
੩੫ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੨੦੦੦੦
੩੬ ਉਸਾਰੀ (ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ)	
੩੭ ਕਾਰਪੇਂਟਰ	
੩੮ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ	
੩੯ ਸਾਊਂਡ ਸਿਸਟਮ	੫੦੦੦
੪੦ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਖਰਚਾ	੮੦੦੦
੪੧ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ ਅੱਪ	੨੫੦੦੦
੪੨ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚਾ (ਸਮਾਨ & Repair)	੨੫੦੦੦
੪੩ ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦
੪੪ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਫੀਸ	੫੦੦੦੦
੪੫ ਉਸਾਰੀ (ਫੁਟਕਲ ਸਫੇਦੀ)	੧੦੦੦੦
੪੬ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੈਬ ਰਿਪੇਅਰ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੪੭ Mobile bill	੫੦੦੦
੪੮ Professional Services	੪੫੦੦੦
੪੯ Water Camper	੩੦੦੦
੫੦ Contract van exp.	੫੦੦੦੦੦
੫੧ All function & Athleteing exp.	੨੦੦੦੦
੫੨ Nursery LKG UKG IST Class room update with wallpaper	੫੧੯੨੦
੫੩ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੪੭੧੯੪੨੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੪੭੧੯੪੨੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਥੇੜੀ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਦੜਬਾਹਾ, (ਮੁਕਤਸਰ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ 2023-28

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧	ਟਿਊਸ਼ਨ, ਰਜਿ., ਦਾਖਲਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਫੀਸ	੪੭੨੨੮੬੨
੨	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੦੦੦੦
੩	ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੨੦੦੦੦੦
੪	ਵਰਦੀ	੦
੫	ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸ	੦
੬	ਵੈਨ ਫੀਸ	੧੭੦੦੦੦
੭	ਟਰਾਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ	੦
੮	ਜਮੀਨ ਦਾ ਠੇਕਾ	੨੦੦੦੦੦
੯	ਫੁਟਕਲ	੦
	ਜੋੜ	੫੩੦੨੮੬੨
	ਘਾਟਾ	੨੯੪੪੧੩੮
	ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੨੫੬੩੭੫੫
	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੩੮੦੩੮੩
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੮੨੪੭੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤੇ	੫੫੦੦੦੦੦
੨	ਸਲਾਨਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ	੧੧੦੦੦
੩	ਬੱਸ ਕੰਟਰੈਕਟਰ	੧੭੦੦੦੦੦
੪	ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਖਰਚੇ	੨੫੦੦੦੦
੫	ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੬	ਡੀਜਲ ਦੇ ਖਰਚੇ	੨੫੦੦੦
੭	ਡੇਲੀ ਵੇਜਸ	੧੫੦੦੦੦
੮	ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	੧੯੦੦੦੦
੯	ਭਾੜਾ	੯੦੦੦੦
੧੦	ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦
੧੧	ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ ਬੈਂਕ	੨੦੦੦੦
੧੨	ਫੋਟੋ ਸਟੇਟ ਡਾਕ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਆਈ ਕਾਰਡ	੩੫੦੦੦
੧੩	ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ	
੧੪	ਬਿਲਡਿੰਗ ਉਸਾਰੀ	੦
੧੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦੦
੧੬	ਫੰਕਸ਼ਨ	੦
੧੭	ਪਾਣੀ ਕੈਪਰ ਖ੍ਰੀਦ	੪੦੦੦

੧੮ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੦
੧੯ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੨੦ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਖਰਚੇ	੦
੨੧ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੭੨੦੦੦
੨੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੮੨੪੭੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੮੨੪੭੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਬਾਬਾ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ, (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿ. ਫੀਸ, ਸਲਾਨਾ ਸਪੋਰਟਸ ਫੰਡ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਫੀਸ	੫੪੭੦੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਫੀਸ	੫੩੦੦੦੦
੩ ਸਹਾਇਤਾ ਬੱਸ	
੪ ਆਮਦਨ ਹੋਰ ਵਸੀਲੇ	੨੫੦੦੦੦
੫ ਵਿਆਜ	੩੫੦੦੦
ਜੋੜ	੬੨੮੫੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੫੫੮੭੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੩੫੭੩੧੬
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੦੧੩੮੪
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੭੮੪੩੭੦੦

ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤੇ	੫੪੫੬੦੦੦
੨ ਫੋਟੋਸਟੇਟ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ, ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਰਿਪੇਅਰ, ਰਿਪੇਅਰ ਲੇਬਰ	੫੫੦੦੦
੨ ਅਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਰਿਪੇਅਰ, ਲੇਬਰ	੧੫੦੦੦੦
੩ ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦
੩ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੦੨੦੦੦
੪ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ/ ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਫੀਸ	
੪ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੬੫੦੦੦
੫ ਫਰਨੀਚਰ, ਪੱਖੇ, ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ, ਫਰਿਜ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੯੫੦੦੦
੫ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਏ.ਸੀ., ਆਰ.ਓ.	੬੦੦੦੦

੬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੨੦੦੦
੬ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੭ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੯੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲ	੯੫੦੦੦
੯ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੫੦੦੦
੧੦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੰਡ	੫੩੨੦੦
੧੧ ਬੱਸ ਖਰਚ / ਜਨਰੇਟਰ ਖਰਚ / ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ	੨੨੫੦੦੦
੧੨ ਡੀਜਲ (ਜਨਰੇਟਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ)	੯੫੦੦੦੦
੧੩ ਨਵੀਂ ਬੱਸ (ਖ਼ੀਦ) ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਸਹਾਇਤਾ	
੧੪ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚਾ	੩੫੦੦੦
੧੫ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ	੨੮੦੦੦
੧੬ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ੇ ਸਮਾਨ	
੧੭ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ	੯੫੦੦
੧੮ ਜਨਰੇਟਰ	
੧੯ ਇਨਟਰ ਸਕੂਲ ਕਲਚਰਲ ਫੈਸਟ	੫੦੦੦੦
੨੦ ਸਕੂਲ ਫੰਕਸ਼ਨ	੩੦੦੦੦
੨੧ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ	੨੫੦੦੦
੨੨ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੪੦੦੦
੨੩ ਟੀਚਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	
੨੪ ਜਮੀਨ ਦਾ ਠੇਕਾ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਰਿਪੇਅਰ	੫੦੦੦੦
੨੬ ਅਟੈਂਡੈਂਸ ਮਸ਼ੀਨ	
੨੭ ਗ੍ਰੇਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੮੫੦੦੦
੨੮ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੮੪੩੭੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੮੪੩੭੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਪੱਛਮੀ (ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਸਾਇੰਸ ਫੀਸ,
ਸਪੋਰਟਸ ਫੀਸ

੪੪੨੪੧੦੦

੨ ਬੱਸ ਫੀਸ	੧੦੧੭੦੦੦
੩ ਕਮੀਸ਼ਨ (ਕਿਤਾਬਾਂ, ਵਰਦੀ ਆਦਿ)	੮੦੦੦੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੦੦੦
੫ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੦
੬ ਡਾਇਰੀ / ਆਈ ਕਾਰਡ	੧੦੫੦੦੦
੭ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ	੧੩੦੦੦
੮ ਰੱਦੀ	੧੦੦੦
੯ ਕਿਤਾਬਾਂ	੪੦੦੦੦੦
ਜੋੜ	੬੦੫੫੧੦੦
ਘਾਟਾ	੧੭੬੭੯੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੫੩੯੪੮੮
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੨੮੪੧੨
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੭੮੨੩੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੪੯੪੦੦੦੦
੨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੩ ਫਰਨੀਚਰ	੪੦੦੦੦
੪ ਸਫਰ / ਡਾਕ ਖਰਚ	੬੦੦੦੦
੫ ਬੱਸ (ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਆਰ. ਸੀ., ਟੈਕਸ ਆਦਿ)	੩੦੦੦੦੦
੬ ਡੀਜਲ (ਜਨਰੇਟਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ)	੬੦੫੦੦੦
੭ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਕਿਰਾਇਆ	੮੫੦੦੦੦
੮ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੯ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੩੦੦੦੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ	੧੫੦੦੦੦
੧੧ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚੇ, ਸਾਉਂਡ, ਗਰੀਨ ਬੋਰਡ	੫੦੦੦੦
੧੨ ਬਾਗਬਾਨੀ	੧੫੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੧੪ ਮੈਡੀਕਲ	੫੦੦੦
੧੫ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਿਪੇਅਰ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਸਲੇਬਸ / ਡਾਇਰੀ/ ਆਈ ਕਾਰਡ	੬੦੦੦੦
੧੭ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ	੫੦੦੦੦
੧੮ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੧੯ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ	੫੦੦੦੦
੨੦ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜੀ	੩੦੦੦੦

੨੧ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉ ਯੰਤਰ	੧੦੦੦੦
੨੩ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੬੦੦੦
੨੪ ਗਰਾਂਊਡ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ	੭੦੦੦੦
੨੬ ਅਖਬਾਰ	੪੦੦੦
੨੭ ਯੂਨੀਫਾਰਮ	੧੦੦੦੦
੨੮ ਜਨਰਲ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੨੯ ਬੈਂਕ ਚਾਰਜ	੩੦੦੦
੩੦ ਮੁਰਮੰਤ ਸਮਾਨ	੩੦੦੦੦
੩੧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ	੨੦੦੦੦
੩੩ ਜਨਰੇਟਰ	੧੫੦੦੦
੩੪ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ, ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੫੦੦੦੦
੩੫ ਸੰਗੀਤ (Music)	੧੫੦੦੦
੩੬ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ	੫੦੦੦
੩੭ ਠੇਕਾ (ਜ਼ਮੀਨ)	੭੦੦੦੦
੩੮ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ ਖਰਚ	੭੮੨੩੦੦੦
ਜੋੜ ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੮੨੩੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ,

ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪

ਆਮਦਨ ਭਾਗ

੧ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾਖਲਾ, ਜੁਰਮਾਨਾ	੬੦੦੦੦੦੦
੨ ਬੱਸ ਫੀਸ	੧੫੦੦੦੦੦
੩ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਵਰਦੀਆਂ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦੦
੪ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੦੦੦੦
ਜੋੜ	੮੦੧੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੭੨੫੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੧੫੦੨੧੩੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੨੨੨੮੭੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੯੭੩੫੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਭੱਤੇ	੭੨੦੦੦੦੦
੨ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੩ ਸਾਇੰਸ ਖਰਚੇ	੧੦੦੦੦
੪ ਮੁਰੰਮਤਾਂ	੭੦੦੦੦
੫ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ	੧੦੦੦੦
੬ ਇਸਤਿਹਾਰ	੭੦੦੦੦
੭ ਫਰਨੀਚਰ	੦
੮ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚੇ	੪੦੦੦੦
੯ ਬੱਸ ਖਰੀਦ	੦
੧੦ ਬਿਜਲੀ	੧੨੦੦੦੦
੧੧ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੦੦੦੦
੧੨ ਸਫਰ ਖਰਚੇ	੪੦੦੦੦
੧੩ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਖਰਚ (ਜਨਰੇਟਰ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਅਦਿ)	੧੪੦੦੦੦੦
੧੪ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਆਦਿ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਾ ਬਿੱਲ	੧੫੦੦੦
੧੬ ਸੀਵਰੇਜ	੫੦੦੦
੧੭ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ	੦
੧੮ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਜ਼ੇ ਸਮਾਨ	੧੦੦੦੦
੧੯ ਗਰਾਂਊਂਡ ਮੈਨਟੈਨੈਂਸ	੧੦੦੦੦
੨੦ ਅਖਬਾਰ	੫੦੦੦
੨੧ ਦਫਤਰੀ ਖਰਚੇ	੫੦੦੦੦
੨੨ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਫੰਡ	੭੦੦੦੦
੨੩ ਬੋਰਡ ਫੀਸ	੧੦੦੦੦
੨੪ ਇੰਟਰ ਸਕੂਲ ਕਲਚਰਲ ਫੇਸਟ	੫੦੦੦੦
੨੫ ਡਾਕ ਖਰਚਾ	੫੦੦੦
੨੬ ਫੁਟਕਲ	੭੦੦੦੦
੨੭ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੧੦੦੦੦
੨੮ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੫੦੦੦
੨੯ ਇਮਤਿਹਾਨ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੩੦ ਟੀਚਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	੦
੩੧ ਆਰ.ਊ.	੨੦੦੦੦
੩੨ ਅਟੈਂਡੈਂਸ ਮਸ਼ੀਨ	੦
੩੩ ਬਗੀਚਾ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ	੬੦੦੦੦

੩੪ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੩੫ ਗੈਸ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ	੦
੩੬ ਫਾਇਰ ਸੇਫਟੀ	੩੦੦੦੦
੩੭ ਕਿਤਾਬਾਂ	੦
੩੮ ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ	੧੦੦੦੦੦
੩੯ ਵਾਟਰ ਕੂਲਰ ਮਾਇਕਰੋ ਵੇਵ	੦
੪੦ ਸੀ ਸੀ ਟੀ ਵੀ ਕੈਮਰੇ	੨੦੦੦੦
੪੧ ਇਮਾਰਤਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦੦
੪੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੯੭੩੫੦੦੦
ਬੱਚਤ	-
ਕੁਲ ਜੋੜ	੯੭੩੫੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਛਾਜਲੀ, ਸੰਗਰੂਰ
ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਆਮਦਨ ਭਾਗ	
੧ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਫੰਡ (ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਫੀਸ)	੪੪੮੬੦੦੦
੨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਕਰੀ	੩੦੦੦੦੦
੩ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ	੩੦੦੦੦
੪ ਕਾਪੀਆਂ	੦
੫ ਸਕੂਲ ਡਾਇਰੀ	੦
ਜੋੜ	੪੮੧੬੦੦੦
ਘਾਟਾ	੧੦੦੦੦੦੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੮੭੦੮੦੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੧੨੯੨੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੫੮੧੬੦੦੦
ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹਾਂ (ਟੀਚਿੰਗ),	
੨ ਤਨਖਾਹਾਂ (ਨਾਨ- ਟੀਚਿੰਗ)।	੩੫੫੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੫੦੦੦੦
੪ ਬਿਜਲੀ ਮੀਟਰ ਸਕਿਊਰਟੀ	੦
੫ ਬਿਜਲੀ ਮੀਟਰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦੦
੬ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚਾ	੨੫੦੦੦

੭ ਗੈਸ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ	੦
੮ ਗੈਸ ਖਰਚ	੦
੯ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬ ਦਾ ਸਮਾਨ	੧੫੦੦੦੦
੧੦ ਫਰਨੀਚਰ (ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ)	੫੦੦੦੦
੧੧ ਕੰਪਿ: (ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ)	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ	੮੦੦੦੦
੧੩ ਅਖਬਾਰ / ਰਸਾਲੇ	੧੦੦੦੦
੧੪ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ	੦
੧੫ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੭੫੦੦
੧੬ ਆਈ ਕਾਰਡ	੧੮੫੦੦
੧੭ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ)	੪੭੦੦੦
੧੮ ਬੈਂਕ ਖਰਚ	੨੦੦੦
੧੯ ਟੀਚਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪ	੧੦੦੦੦
੨੦ ਸਫਰ ਖਰਚ	੭੦੦੦੦
੨੧ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ	੮੦੦੦੦
੨੨ ਇੰਪਰੈਸਟ	੦
੨੩ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਖਰਚ	੨੫੦੦੦
੨੪ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ	੧੨੦੦੦੦
੨੫ ਬਾਗਬਾਨੀ	੨੦੦੦੦
੨੬ ਐਫੀਲੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਖਰਚੇ	੧੫੦੦੦੦
੨੭ ਕੰਪਿ: ਰਿਪੋਅਰ	੨੦੦੦੦
੨੮ ਬਿਜਲੀ ਖਰਚ (ਰਿਪੋਅਰ)	੪੦੦੦੦
੨੯ ਕਿਤਾਬਾਂ	੦
੩੦ ਸਹਿ ਅਕਾਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ	੫੦੦੦੦
੩੧ ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚ (ਗੱਡੀਆਂ)	੧੦੦੦੦੦
੩੨ ਸਫਾਈ ਖਰਚ/ਰਸੋਈ ਖਰਚ	੭੬੦੦੦
੩੩ ਕਾਪੀਆਂ	੦
੩੪ ਫੁਟਕਲ	੩੦੦੦੦
੩੫ ਕੈਮਰਾ ਖਰੀਦ/ਰਿਪੋਅਰ	੫੦੦੦੦
੩੬ ਬਿਜਲੀ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦ	੫੦੦੦੦
੩੭ ਜਰਨੇਟਰ/ ਇੰਨਵਟਰ	੪੦੦੦੦੦
੩੮ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੮੯੦੦੦
੩੯ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ	੫੦੦੦
੪੦ ਲੀਗਲ ਐਂਡ ਕਨਸਲਟੈਂਸੀ	੧੫੦੦੦

੪੧ ਸੰਗੀਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਜੋ ਸਮਾਨ	੧੨੬੦੦੦
੪੨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੫੮੧੬੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੫੮੧੬੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਗੁਰਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ ਊਨਾ (ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)

ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ : ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੪
ਭਾਗ ਆਮਦਨ	
੧ ਐਡਮੀਸ਼ਨ ਫੀਸ	੧੨੫੦੦੦
੨ ਸਲਾਨਾ ਫੰਡ	੧੫੦੦੦੦੦
੩ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ/ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੪੦੦੦੦੦੦
੪ ਬੱਸ ਚਾਰਜ	੧੫੦੦੦੦੦
੫ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ	੬੫੦੦੦
੬ ਕਮੀਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬਾਂ	੨੦੦੦੦੦
੭ ਸੇਲ ਯੂਨੀਫਾਰਮ/ਕਾਪੀਆਂ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦
੮ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੬੦੦੦੦
੯ ਦਾਨ/ਜੁਰਮਾਨਾ/ਨੋਟਿਸ ਤਨਖਾਹ	੧੦੦੦੦
੧੦ ਮਿਊਜ਼ਕ/ ਬੈਂਡ ਭੇਟਾ	
੧੧ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ/ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੨੦੦੦੦
੧੨ ਰੱਦੀ /ਸਕਰੈਪ/ਬੱਸ ਵਿਕਰੀ	੧੦੦੦੦
੧੩ ਪੇਸ਼ਗੀ/ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਜੀਫਾ	
੧੪ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਬੱਸ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ	
ਜੋੜ	੭੬੭੦੦੦੦
ਘਾਟਾ	੦
ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ	੦
ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਾਟਾ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੬੭੦੦੦੦
ਭਾਗ ਖਰਚ	
੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ	੫੫੦੦੦੦੦
੨ ਸਫਰ ਖਰਚ	੪੦੦੦੦
੩ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ/ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ	੪੮੦੦੦
੪ ਰਿਫਰੈਸ਼ਮੈਂਟ	੦

੫ ਬਿਜਲੀ/ਪਾਣੀ	੩੦੦੦੦
੬ ਬੱਸ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦੦੦
੭ ਡਾਕ ਖਰਚ / ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ / ਅਖਬਾਰ	੫੦੦੦
੮ ਟੈਲੀਫੋਨ/ਇੰਟਰਨੈਟ	੮੦੦੦
੯ ਐਫੀਲਿਏਸ਼ਨ ਫੀਸ	੨੦੦੦੦
੧੦ ਬੈਂਡ ਤੇ ਮਿਊਜ਼ਿਕ	੨੫੦੦੦
੧੧ ਮੁਰੰਮਤ ਸਾਮਾਨ, ਫੁਟਕਲ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਰਿਪੇਅਰ/ਦਫਤਰ	੧੦੦੦੦੦
੧੨ ਫਰਨੀਚਰ/ਫਿਕਸਚਰ ਐਸਟਸ	੫੦੦੦੦
੧੩ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੨੫੦੦੦
੧੪ ਬੀਮਾ ਖਰਚ	੨੦੦੦੦
੧੫ ਸਪੋਰਟਸ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੬ ਸਟਾਕ ਡਾਇਰੀਆਂ ਆਦਿ	੫੦੦੦੦
੧੭ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਖਰਚ	੧੦੦੦੦
੧੮ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ	੩੫੦੦੦
੧੯ ਸਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ/ਕੈਲੰਡਰ ਖਰਚ	੧੫੦੦੦
੨੦ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ	੩੯੦੦੦
੨੧ ਗ੍ਰੈਚੁਇਟੀ ਫੰਡ	੧੨੦੦੦੦
੨੨ ਮਾਨ ਭੱਤਾ	੨੦੦੦੦
੨੩ ਇਮਾਰਤੀ ਖਰਚ/ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਵਜੀਫਾ	
੨੪ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ	
ਜੋੜ	੭੬੭੦੦੦੦
ਬੱਚਤ	੦
ਕੁਲ ਜੋੜ	੭੬੭੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਦਫਾ ੮੫) ਦਾ

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।) ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੩-੨੦੨੪"

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ	੨੩੪੮੦੦੦੦੦
੨ ਵੱਟਕ ਕੜਾਹਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੬੭੪੭੦੦੦੦
੩ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੫੧੧੬੦੦੦੦
੪ ਚੜ੍ਹਤ ਜਿਣਸ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲੰਗਰ	੬੧੦੫੦੦੦੦
੫ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ	੩੫੯੦੦੦੦

੬ ਕਿਰਾਏ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ/ਮਕਾਨਾਂ	੧੬੯੧੦੧੦੦
੭ (ੳ) ਆਮਦਨ ਖੁਦਕਾਸ਼ਤ	੧੦੬੦੦੦੦੦੦
੮ (ਅ) ਆਮਦਨ ਠੇਕਾ ਜਮੀਨਾਂ	੧੬੩੦੦੦੦੦
੯ ਸੂਦ ਬੈਕਾਂ	੧੧੮੭੦੦੦੦
੧੦ ਆਨਲਾਇਨ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੧੯੪੯੯੦੦
ਜੋੜ ਆਮਦਨ “ਨੋਟ:-ਇਸ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਬਜਟ ਭਾਗ 'ੲ' ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ।”	੫੭੧੧੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ਼	੧੧੧੦੫੦੦੦੦
੨ ਖਰਚ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ	੩੦੨੦੦੦੦੦
੩ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ	੩੬੫੧੦੦੦੦
੪ ਖਰਚ ਲੰਗਰ	੭੦੬੦੦੦੦੦
੫ ਮੇਲੇ ਗੁਰਪੁਰਬ	੪੪੫੦੦੦੦
੬ ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜਨਰੇਟਰ	੨੦੯੭੦੦੦੦
੭ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਸਿਰੋਪਾਉ ਅਤੇ ਜਿਊਟ ਮੈਟ	੩੭੪੦੦੦੦
੮ ਬੰਧਾਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾਂ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੫੯੬੫੦੦੦
੯ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ	੪੨੫੫੦੦੦
੧੦ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ	੨੨੪੦੦੦੦
੧੧ ਖਰਚ ਨਿਵਾਸ	੧੧੩੫੦੦੦
੧੨ ਖਰਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੩੩੧੮੫੦੦੦
੧੩ ਤਨਖਾਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ	੧੫੬੦੦੦੦੦
੧੪ ਫੁਟਕਲ, ਵਰਦੀਆਂ ਸਟਾਫ਼, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਸਫਰ ਖਰਚ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਆਡਿਟ ਫੀਸ, ਡਾਕ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚ	੭੩੬੯੬੭੯
੧੫ ਸਹਾਇਤਾ, ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ	੮੦੦੦੦੦੦
੧੬ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ	੪੧੪੮੪੧੭੩

“ਜੋੜ ਰੁਟੀਨ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ:-

“ਨੋਟ:-ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾ ਦੀਆਂ ੧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ੧੬ ਤੱਕ
ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਦੇ ਖਰਚਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ
ਭਾਗ 'ੲ' ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ।”

੩੬੬੭੫੩੮੫੨

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ੮੫ (ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ) ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ
ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

੧੭ “(੧) ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

“ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੭
ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ।”

੫੫੯੯੭੫੭੪

- ੧੮ (੨) ਦਸਵੰਧ ਫੰਡ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੦੮
 ਸੀ: ਨੰ: ੦੧ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੩੭੩੩੧੭੧੫
- ੧੯ (੩) ਸਹਾਇਤ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਐਂਡ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ
 ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੦੮
 ਸੀ:ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੩੮੦੦੦੦੦੦
- ੨੦ (੪) ਸਹਾਇਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
 ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੮
 ਸੀ: ਨੰ: ੩ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੩੫੦੦੦੦੦
- ੨੧ (੫) ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੧
 ਸੀ:ਨੰ. ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ” ੧੪੪੦੦੦੦
- ੨੨ (੬) ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੨
 ਸੀ:ਨੰ. ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੧੮੭੩੦੦੦
- ੨੩ (੭) ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੨
 ਸੀ: ਨੰ:੩ ਤੇ ਵੇਖੋ” ੧੪੪੦੦੦੦
- ੨੪ (੮) ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੨
 ਸੀ: ਨੰ: ੪ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੫੩੨੦੦੦
- ੨੫ (੯) ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੩
 ਸੀ:ਨੰ: ੫ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੫੩੨੦੦੦
- ੨੬ (੧੦) ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪
 ਸੀ: ਨੰ: ੬ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੮੭੨੦੦੦
- ੨੭ (੧੧) ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)
 “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੫
 ਸੀ:ਨੰ: ੯ ਤੇ ਵੇਖੋ।” ੮੭੨੦੦੦
- ੨੮ (੧੨) ਗ੍ਰੈਚਿਊਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ
 (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ)

“ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੪ ਦੇ
ਸੀ:ਨੰ: ੮ ਤੇ ਵੇਖੋ।”

੧੨੨੯੦੦੦੦

੨੯ (੧੩) ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੬ ਸੀ: ਨੰ: ੧ ਤੇ ਵੇਖੋ।”

੧੮੬੬੫੮੫੯

੩੦ (੧੪) ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ
(ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ) “ਨੋਟ:-ਇਸ ਦੇ ਖਰਚ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ: ੧੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨ ਤੇ ਵੇਖੋ।”

੧੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਫੰਡਜ਼

੧੭੪੩੪੬੧੪੮

ਕੁਲ ਜੋੜ ਖਰਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ

੫੭੧੧੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਦਫਾ ੮੫) ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ
(ਬਜਟ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ) ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪
(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।)
ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੧" (ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੩-੨੦੨੪"

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਦਸਵੰਧ:-

“ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫ ਸੀ ਨੰ: ੧੮ ਤੋਂ
ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ
੩,੭੩,੩੧,੭੧੬/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੂ
ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਲਈ ੩,੦੦,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ
ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ
ਰੀਜਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

੩੦੦੦੦੦੦੦

੨ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ
ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ ਹਰਿਆਣਾ) ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ:-

“ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ
“ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫
ਸੀ: ਨੰ: ੧੯ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।”

੩੮੦੦੦੦੦੦

੩ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿੱਖ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
(ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ) ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ:-

“ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ
“ਨੋਟ:- ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫
ਸੀ:ਨੰ: ੨੦ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।”

੩੫੦੦੦੦੦

ਜੋੜ

੧੮੭੩੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ

੧੮੭੩੦੦੦

ਜੋੜ ਖਰਚ

੧੮੭੩੦੦੦

੩. ਧਰਮ ਅਰਥ ਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੩ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ :- "ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨੩ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

੧੪੪੦੦੦੦

੪ ੨ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਲਈ ਵਸੂਲੀ :- "ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨੪ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

੫੩੨੦੦੦

ਜੋੜ

੧੯੭੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਸਹਾਇਤਾ**

੧ ਧਰਮ ਅਰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ

੧੪੪੦੦੦੦

੨ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਾਇਤਾ

੫੩੨੦੦੦

ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ

੧੯੭੨੦੦੦

੪. ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੫ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ:- "ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨੫ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

੫੩੨੦੦੦

ਜੋੜ

੫੩੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ**ਸਹਾਇਤਾ**

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ

੫੩੨੦੦੦

ਕੁਲ ਜੋੜ

੫੩੨੦੦੦

੫. ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੬ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ:- "ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨੬ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।"

੮੭੨੦੦੦

ਜੋੜ

੮੭੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

ਜੋੜ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ

੭੧੫੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਸਹਾਇਤਾ

੧ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ੩੮੦੦੦੦੦੦

੨ ਸਹਾਇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ (ਬੈਂਕ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤਾਂ ਲਈ) ੩੫੦੦੦੦੦

੩ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ (ਮੁਰੰਮਤ ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਆਦਿ) ੧੦੦੦੦੦੦੦

੬ ਸਹਾਇਤਾ ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ। ੬੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਸਹਾਇਤਾ ੫੭੫੦੦੦੦੦

੪੦ (੬) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ

੧੩ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ੧੪੦੦੦੦੦੦

ਜੋੜ ਖਰਚ ੧੪੦੦੦੦੦੦

ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਖਰਚ ੭੧੫੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਦਫਾ ੮੫)

(ਬਜਟ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼) ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।)

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ੳ-੨" (ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ "ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੩-੨੦੨੪"

੧. ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੧ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ:-

“ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੫ ਸੀ: ਨੰ: ੨੧ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ” ੧੪੪੦੦੦੦

ਜੋੜ ੧੪੪੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ੧੪੪੦੦੦੦

ਜੋੜ ੧੪੪੦੦੦੦

੨. ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੨ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ:-

“ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੬ ਸੀ: ਨੰ: ੨੨ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।” ੧੮੭੩੦੦੦

੧ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੮੭੨੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ	੮੭੨੦੦੦
੬. ਗਰੈਚੂਇਟੀ ਅਤੇ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਫੰਡ (ਰੀਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਫਲ)	

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੭ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ :- “ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੭ ਸੀ: ਨੰ: ੨੮ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।“	੧੨੨੯੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੨੨੯੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ "ਗ੍ਰੈਚੂਇਟੀ ਫੰਡ :- “ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਜਮਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਫਲ"	੧੦੦੦੦੦੦੦
੨ "ਜਮਾਂ ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਦਲੇ ਤਨਖਾਹ :-“ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਮੁਲਜਮਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਫਲ"	੨੨੯੦੦੦੦
ਜੋੜ	੧੨੨੯੦੦੦੦

੭. ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੇ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

੮ ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ :- “ਇਹ ਆਮਦਨ ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੭ ਮੱਦ ਨੰ ੨੭ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।“	੮੭੨੦੦੦
ਜੋੜ	੮੭੨੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

੧ ਰਿਜਵਰ ਫੰਡ	੮੭੨੦੦੦
ਜੋੜ ਖਰਚ	੮੭੨੦੦੦
ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼	੧੯੮੫੧੦੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਖਰਚ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼	੧੯੮੫੧੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਦਫਾ ੮੫)

(ਬਜਟ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ) ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।)

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ਓ-੩" (ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ

"ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੩-੨੦੨੪"

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

- ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਸ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ:-
 “ਨੋਟ:-ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੦੭ ਸੀ: ਨੰ: ੨੯ ਤੋਂ
 ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ
 ੧,੮੦,੧੦,੦੩੨/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੂ ਇਸ ਦੀ
 ੧,੭੦,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ
 ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ੧੭੦੦੦੦੦੦
- ੨ "ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ:-
 (ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਲਈ) “ਨੋਟ:-
 ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੭ ਸੀ: ਨੰ: ੩੦ ਤੋਂ
 ਲਈ ਗਈ ਹੈ।" ੧੦੦੦੦੦੦
 ਜੋੜ ਆਮਦਨ ੧੮੦੦੦੦੦੦
- ਭਾਗ ਖਰਚ**
- ੧ ਸਹਾਇਤਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਕ ਅਦਾਰਿਆ ਲਈ ੧੮੦੦੦੦੦੦
 ਜੋੜ ਖਰਚ ੧੮੦੦੦੦੦੦

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ (ਦਫਾ ੮੫)

(ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ) ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪

(ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।)

ਮੁੱਖ ਬਜਟ ਦਾ ਭਾਗ "ਅ" (ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਸਾਲ ੨੦੨੩-੨੦੨੪)

ਨੰ: ਨਾਮ ਖਾਤਾ "ਬਜਟ ਸਾਲ "੨੦੨੩-੨੦੨੪"

ਭਾਗ ਆਮਦਨ

- ੧ "ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਸ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਦਫਾ-੮੫ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ:-
 “ਇਹ ਆਮਦਨ ਇਸ ਬਜਟ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ ੪ ਸੀ: ਨੰ: ੧੭ ਤੋਂ
 ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਸੋਂ
 ੫,੫੯,੯੭,੫੭੪/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਲੈਣਦਾਰੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੂ ਇਸ ਦੀ
 ੫,੦੦,੦੦,੦੦੦/- ਵਸੂਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਸੂਲੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ
 ਇਸ ਨੂੰ ਰੀਜਰਵ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ੫੦੦੦੦੦੦੦
 ਜੋੜ ਆਮਦਨ ੫੦੦੦੦੦੦੦

ਭਾਗ ਖਰਚ

- ੧ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ੫੦੦੦੦੦੦੦
 ਜੋੜ ਖਰਚ ੫੦੦੦੦੦੦੦

English Section

Editor : Manjit Singh

Associate Editor : Dr. Rajwinder Singh Joga

DAYS COMMEMORATING HISTORICAL EVENTS

(16th September to 15th October)

- 16 Sep. (a) Assassination of S. Ajit Singh and S. Lehna Singh Sandhawalia. (16-9-1843)
- (b) Raja Bhim Chand of Bilaspur died. Sri Guru Gobind Singh ji visited Bilaspur to attend his last prayers. (16-9-1692)
- (c) Students of Khalsa College Amritsar launched a protest to condemn police atrocities at Chando Kalan (Haryana). The Police entered the College campus and attacked on students, several students got injured and several got arrested by police. (16-9-1981)
- 17 Sep. Gureayi Diwas Sri Guru Arjan Dev Ji. (Bhadon Sudi 2, 1 Assu)
- 18 Sep. (a) Joti Jot Diwas Sri Guru Ramdas Ji. (Bhadon Sudi 3, 2 Assu)
- (b) Sri Guru Gobind Singh ji's first battle with the Hill King Fateh Shah took place at Bhangani, 7-8 miles from Paonta Sahib. In this battle Bhai Sangoshah Ji and Bhai Jeet Mall (sons of Bibi Viro Ji, daughter of Sri Guru Hargobind Sahib Ji), Bhai Hari Das (brother of Bhai Mani Singh Ji), Bhai Uda (son of Bhai Khema Chandania) etc. fought valiantly and got martyred. (18-9-1688)
- (c) Coronation of Maharaja Dalip Singh, the last ruler of the Sikh Empire. (18-9-1843)
- 20 Sep. Akali MLA's walked out of Punjab Assembly in protest of Police raid at Gurdwaras. (20-9-1961)
- 21 Sep. Kaka Inderjit Singh, a young Sikh boy, was killed and his dead body was thrown in the well by the Police because he had raised pro-'Punjabi Suba' slogans. (21-9-1960)
- 22 Sep. Marriage Purb Sri Guru Nanak Dev Ji. (Bhadon Sudi 7, 6 Assu)
- 23 Sep. The Government of India made a three-member Cabinet Committee of Indira Gandhi, Mahabir Tyagi and Y. B. Chavan. to discuss the Punjab issue. (23-9-1965)
- 24 Sep. The founder of the Singh Sabha Movement and a Sikh missionary Prof. Gurmukh Singh passed away. (24-9-1898)
- 25 Sep. (a) Government lifted Ban on wearing Kirpan (sword). (25-9-1935)

- (b) An all party conference was held in Chandigarh in which Chandigarh was demanded to be given to Punjab. (25-9-1969)
- 27 Sep. Gureayi Diwas Sri Guru Ramdas Ji. (Bhadon Sudi 13, 11 Assu)
- 28 Sep. Akali Dal condemned Gandhi's comments about Kirpan. (28-9-1940)
- 29 Sep. (a) Joti Jot Diwas Sri Guru Amardas Ji. (Jor Mela Goindwal Sahib) (13 Assu)
- (b) Several Sikh passengers of Komagata Maru Ship died in Police/army firing at Baz Baz Ghat Calcutta. (29-9-1914)
- (c) Army left Sri Darbar Sahib after operation Blue Star. (29-9-1984)
- 30 Sep. (a) Indian Government banned Sikh Kirpan in the domestic flights too. (30-9-1981)
- (b) Akali leaders talked with Lal Bahadur Shastri (Home Minister) on the issue of Punjabi Suba. (20-9-1961)
- 1 October Master Tara Singh called off his hunger strike on forming a high power commission on the issue of Punjabi state. (1-10-1961)
- 3 October (a) Gureayi Diwas Sri Guru Angad Dev Ji. (17 Assu, Assu Vadi 5)
- (b) The Sikhs won the town of Rahon under the command of Baba Banda Singh Bahadur. (3-10-1710)
- 5 October (a) Baba Banda Singh Bahadur left Nanded for Punjab. (5-10-1708)
- (b) The Sikhs took over the control of Gurdwara Babe-Di-Ber Sahib, Sialkot (Pakistan) from the Mahant. (5-10-1920)
- 7 October (a) Sri Guru Nanak Dev ji's wife Mata Sulakhni Ji passed away. (7-10-1539)
- (b) Jor Mela Bir Baba Budha Ji (Thatha, Tarn Taran) (21-22 Assu)
- 8 October After the death of Maharaja Ranjit Singh, the Dogras made a conspiracy against Chet Singh, a close associate of Maharaja Kharak Singh. Dhian Singh Dogra assassinated him in front of Maharaja Kharak Singh. (8-10-1839)
- 9 October (a) Joti Jot Diwas Sri Guru Nanak Dev Ji. (23 Assu, Assu Vadi 10)
- (b) Martyrdom Bhai Sukhdev Singh Sukha and Bhai Harjinder Singh Jinda. (9-10-1992)
- 10 October Birth Day of Bhai Taru Singh Ji. (24 Assu)
- 12 October Under the leadership of Jathedar Teja Singh 'Bhuchar', a group of 25 Singhs took over the first service of Sri Akal Takht Sahib. (12-10-1920) ■

SGPC NEWS

Ardas held at Sri Akal Takht Sahib to remember lakhs of Punjabis who lost lives during country's partition

Amritsar: Ardas (Sikh prayer) was held at Sri Akal Takht Sahib in memory of lakhs of Punjabis who lost their lives during the partition of India and Pakistan in 1947. As per the orders of Sri Akal Takht Sahib, a ceremony was held for the first time in this regard last year. In continuation, the bhog (concluding ceremony) of Sri Akhand Path Sahib was held at Sri Akal Takht Sahib today, after which the hazuri raagi jatha of Sachkhand Sri Harmandir Sahib performed Gurbani Kirtan. Bhai Baljit Singh offered Ardas for the departed souls and Giani Gurminder Singh recited the holy hukamnama (edict) from Guru Granth Sahib.

During the event, Jathedar of Takht Sri Kesgarh Sahib Giani Sultan Singh said that while thousands of Punjabis lost their lives during the partition of the country in 1947, people also had to leave their lands, properties, and businesses. During the partition of the country, the Sikh community also had to leave their holy Gurdhams (Sikh shrines). Many shrines, including Sri Nankana Sahib, the birthplace of Guru Nanak Dev, remained in Pakistan, and every Sikh wishes to pay obeisance there. He said that today the governments of both countries have completely forgotten the displaced Punjabis while celebrating independence.

Giani Sultan Singh said that in memory of these innocent people who were killed during the partition, it is a commendable step by the SGPC to pay tributes by holding a ceremony at Sri Akal Takht Sahib because the ruling class never remembered those who lost their lives in last 75 years.

Present on this occasion included, SGPC secretary Partap Singh, additional secretary Kulwinder Singh Ramdas, superintendent Malkeet Singh Beharwal, manager Satnam Singh Riar, additional manager Nishan Singh, Bikramjit Singh Jhangi, Nishan Singh Jafarwal, federation leader Gurminder Singh Chawla and the Sangat. August 16

Sangat should refrain from offering toys inside Gurdwara Sahibs: SGPC

Following order of Sri Akal Takht Sahib, SGPC issues circular to Gurdwara managers

Amritsar: Following an order of the Jathedar of Sri Akal Takht Sahib, regarding the ban on the offering of toys at Gurdwara Sahibs by the Sangat (devotees) in the name of devotion, the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) has issued circular to all the Gurdwara managers under its management.

In the circular issued by the SGPC secretary to the Gurdwara managers, they have been instructed to stop offering toys, which is Manmat (personal view), against the Gurmat (teachings of Sikh Gurus) and the Maryada (conduct) of the Guru's house.

Sharing information in this regard, the SGPC secretary Partap Singh said that at some Gurudwaras, the devotees offer toys (planes) in the name of devotion, which is not as per the Maryada. He said that an order had been issued by the Jathedar of Sri Akal Takht Sahib to stop such Manmat-related actions, following which; a letter has been issued to the managers of Gurdwara Sahibs under SGPC management.

Partap Singh appealed to the Sangat not to offer toys (planes) inside the Gurdwara Sahib keeping in mind the reverence of the Guru and Maryada of the Guru's house. He also appealed to the pracharak jathas (preacher groups) to vastly propagate this order of Sri Akal Takht Sahib to the masses. August 18

Attitude of Sikkim government is negative in case of Gurdwara Guru Dangmar Sahib: Advocate Sialka

Court will next hear case on September 1, 2023

Amritsar: The attitude of the Sikkim government is not positive in the case of Gurdwara Guru Dangmar Sahib associated with Sri Guru Nanak Dev. Despite the order of the honorable high court and the statement made by the advocate general of the Sikkim government in the court, the state government is running away from its due responsibility. This was expressed by Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) member Advocate Bhagwant Singh Sialka, who is also a

member of the sub-committee on the issue of Gurdwara Guru Dangmar Sahib, after the recent hearing in this case on August 18, 2023.

Advocate Sialka in the press statement issued from the SGPC office on Monday has said that the Sikkim High Court had ordered to resolve this matter out of court on April 27, 2023, after which the responsibility of the government was very important.

“The court made this order on the basis of the statement given in the court by the advocate general of the Sikkim government. In his statement by the advocate general of government, it was said that presently there is an agreement between the parties to work out modalities for an amicable out-of-court settlement. After this, the court fixed the next date of hearing on August 18, 2023”, said Advocate Sialka.

He said that in order to implement the order of the court, advocate Naveen Barik, who appeared on behalf of the Sikh community, wrote twice to the advocate general of the Sikkim government, but no reply was received in this regard.

Advocate Sialka said that now when the hearing was held in the court on August 18, the advocate general of the government did not submit any satisfactory answer and asked for more time. On the other hand, during this hearing, senior advocate APS Ahluwalia and Naveen Barik on behalf of Gurdwara Singh Sabha Siliguri and the SGPC presented the documents related to the history of this Sikh shrine and documents related to its authenticity through historical references. Along with this, information was also given to the court about the commemorative stones installed there by the Sikh and Punjab regiments of the Indian Army from time to time, which are still present there. The court has also been told that from time to time the representatives of the governments have also been recognizing this Sikh shrine, an example of which is the laying of the foundation stone of Deorhi (entrance gate) of Gurdwara Guru Dangmar Sahib by the local MLA in October 1983. He said that after this the court has scheduled the next hearing on September 1, 2023.

Advocate Sialka said that the Sikkim government should play its role and resolve the matter in an amicable environment as per its statement given in the court, and not unilaterally play an anti-Sikh role. August 21

SGPC President strongly condemns government's cane-charge on farmers

Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami has strongly condemned the cane charge by the

Aam Aadmi Party government of Punjab on the farmers at Longowal and expressed his condolences to the family of the farmer who lost his life. He said that this action is painful and against the responsibility of the government towards the people.

Harjinder Singh Dhama said that after the situation caused by the natural calamity flood in Punjab, farmers' bodies are continuously struggling for their rightful demands, and the SGPC also supports the same. He said that on the one side farmers are suffering heavy loss of crops due to flood and on the other hand the government is doing excesses on them. He said that the registration of cases under serious offenses against the struggling farmers at Longowal is condemnable action, which the government should withdraw immediately.

The SGPC President said that farmers provide food for the entire country and the farmers of Punjab have always served humanity generously even during natural calamities. He said that the government is committing excesses against the farmers instead of giving them their due rights. He said that Punjab is an agriculture-based state where large population is engaged in this occupation. The current Aam Aadmi Party government, which made many promises to the farmers during the elections, is now running away from fulfilling their rightful demands.

Harjinder Singh Dhama said that it is the responsibility of the government to work for the uplifting the agriculture that strengthens the economy of the state, but the government is suppressing the farmers by running away from its responsibility. The SGPC President expressed commitment that the Sikh organization will provide all possible support to the struggling farmers if needed. August 22

Quashing of Section 302 in Janakpuri-Vikaspuri case on Sajjan Kumar is unfortunate – Harjinder Singh Dhama

Amritsar- Quashing of Section 302 (punishment for murder) of the Indian Penal Code (IPC) is unfortunate in the ongoing Janakpuri and Vikaspuri case against Congress leader Sajjan Kumar, an accused of the 1984 Sikh Genocide in Delhi. The victims who have been demanding justice for the last 38 years have been traumatized by this. This has been expressed by the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhama in a statement issued today.

Harjinder Singh Dhama said that the Sikh Genocide of 1984 is marked as the peak of anti-human brutality in human history, the victims of which have been

struggling for justice for nearly four decades, but it is sad that justice is not being given to them.

He said that Congress leader Sajjan Kumar is clearly guilty of the Delhi Sikh Genocide, and is already serving a sentence in one case. Although the framing of charges by the court under several other Sections of the IPC is welcome in the Janakpuri and Vikaspuri case, it is not right to quash Section 302, because this case is related to the killing of Sikhs. He said that Sajjan Kumar should be punished severely in every case so that the victims of the Sikh Genocide can get justice. He said that it is the responsibility of the special investigation team of the government to make efforts to get this accused severely punished and to take action for the addition of Section 302 again, which was quashed by the Rouse Avenue court in Delhi in the case of Janakpuri and Vikaspuri cases. August 23

SGPC continues to provide relief services in flood-affected areas, reaching dozens of villages

Amritsar: The relief services are continuously being provided by the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) in the flood-affected areas in Punjab. Langar (food from the community kitchen) and other necessary items are being delivered to the needy from Gurdwara Sri Darbar Sahib Tarn Taran, Gurdwara Sri Bauli Sahib Goindwal Sahib, Gurdwara Sri Charan Kanwal Sahib Banga and Gurdwara Sahib Bajidpur Ferozepur.

The SGPC secretary Partap Singh said that in addition to providing langar prepared from Gurdwara Sahibs for the people trapped due to second-time floods in some areas of Punjab, special arrangement has also been made for fodder for livestock. He said that the relief teams are working under the instructions issued by the SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhani.

Partap Singh said that apart from langar for people, corn pickle and green fodder are arranged for livestock.

He said that with its relief services the SGPC reached Nagar Mandi Harike, Vairowal Banh, Rajewal, Dhunda Kave, Hussainpur, Mirzapur, Tendi Wala, Kalu Wala, Hazara Singh Wala, Gatti Rajoke, Ghajni Wala, Chak Hazare Wala, Hussainiwala, Muthean Wala, Bandala, Ashi Ke, Rode Wala, Gatta Badshah, Ale Wala, Fatewala, Mashu Ke, Sultan Wala, Nizam Wala, Chandi Wala, Bhanke, Bhakhra, Jhandian Wala, Khunder Gatti, Jalloke, Kalu Wala, Kilche, Kawan Wala Pattan, Hast Kalan, Bagge Wala, Bhange Wala, Basti Ram Lal.

He said that the SGPC considers it its duty to stand with humanity in times of difficulty and as per the path shown by the Gurus the Sikh organization is continuously working for the needy. He appealed to the Sangat that the needy should contact the nearby Gurdwara Sahibs managed by the SGPC so that langar and other necessary services can be provided to them. August 25

SGPC initiates legal action against Yaariyan-2 film for anti-Sikh scenes

Film hurting Sikh sentiments will not be allowed to release: Harjinder Singh Dhami

Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) has initiated strict legal action against the film 'Yaariyan-2' for objectionable scenes in its video song 'Saure Ghare' which hurt the Sikh sentiments. The SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhami has ordered the SGPC officials to take legal action in this regard.

When this matter came to light on Wednesday, the SGPC demanded an immediate ban on this film and its video song on the YouTube web platform from the Ministry of Information and Broadcasting, Ministry of Information Technology and Electronics, and Central Film Board of Certification. The SGPC has objected that a video song from the film released on the YouTube channel of the T-Series on August 27 shows a clean-shaven and non-Sikh actor wearing a Sikh kakaar (Gatra and Kirpan – a symbol of faith). This has hurt the sentiments of the Sikh community living across the globe.

The SGPC President Advocate Dhami has taken a strict stand on this matter and issued instructions for legal action. The SGPC secretary Partap Singh has also sent a complaint to the Police Commissioner of Amritsar, for hurting religious sentiments.

Harjinder Singh Dhami has clearly said that the insult to Sikh kakaars and Sikh principles cannot be tolerated in any film. He said that the producer, director, and actor of the film did not do it right by presenting Sikh Kakaar Kirpan against Sikh principles and maryada (conduct). Moreover, the T-series company has made a mistake by publishing anti-Sikh visuals on its YouTube channel. Appreciating the Sikh sentiments, the SGPC will not allow this film to be released at any cost.

Harjinder Singh Dhami said that such people deliberately inflame the religious

sentiments of Sikhs. He said that despite the fact that everyone knows about the Sikh lifestyle and living in the whole country, Sikhs are deliberately teased by such actions. The SGPC is serious about this film and orders have been issued to take legal action.

Meanwhile, the SGPC spokesman Harbhajan Singh Vakta said that the SGPC had also contacted the T-Series company regarding this matter, which has given information about the matter being considered. He said that an official of T-Series, Rahul Dubey, has spoken to the SGPC, who has been clearly told that this controversial video song should be removed from the YouTube channel immediately. He said that according to Rahul Dubey, T-Series might consider removing scenes that hurt Sikh sentiments from the entire film. August 29

Governments are not serious about stopping anti-Sikh characters in films: **Bhai Gurcharan Singh Grewal**

SGPC passed and sent several resolutions to government demanding Sikh representative in Censor Board

Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) general secretary Bhai Gurcharan Singh Grewal has raised questions to the governments about the filming and publishing of a video song against Sikh sentiments released by T-Series from Yaariyan 2 film. Bhai Grewal said that often acts of hurting Sikh maryada (conduct), principles, and lifestyle are done in films, but the Centre government is not serious about such serious matters. He said that films are never screened by the Central Board of Film Certification (CBFC) keeping religious sentiments in mind. That is why filmmakers, directors, and actors do such arbitrary acts in the name of freedom of expression. He said that the Central Censor Board has to ensure that there is no filming against the religious sentiments of any religion, but despite all the knowledge it continues. He said that the religious sentiments of the Sikhs were deliberately hurt in 'Saure Ghar' video song of Yaariyan 2 film and the governments are still silent.

The SGPC general secretary said that although legal action has been initiated against the anti-Sikh act in the film song on the instructions of the SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhama, at the same time, the Union Ministry of Information and Broadcasting should come into action to take strict action against the accused

persons. He said that it is the responsibility of the government to deal strictly with such matters. Bhai Grewal also said that a representative of every religion should be included in the Central Board of Film Certification so that no scene against the sentiments of any religion is made public. He said that in the past the SGPC has passed several resolutions on this matter during its General House meetings and sent them to the Government of India, but received no positive response.

He said that even though the representatives of the BJP are also opposing the film due to the anti-Sikh mischief in the film 'Yaariyan-2', it is sad that they are not putting pressure on their government to take action. He said that BJP's national spokesperson RP Singh has strongly objected to the anti-Sikh part of the movie 'Yaariyan-2', but he should also discuss with Prime Minister Narendra Modi, Home Minister Amit Shah, and the ministers of the concerned ministries regarding the action against the accused persons. He said that political statements just to show concern to the people cannot prove the seriousness of BJP leaders on this issue unless they make efforts to take action. Bhai Grewal said that the SGPC is taking action on this matter in a very serious manner and in addition to filing a complaint with the police; it is also taking the matter forward through its legal department. He said that the relevant ministries of the Government of India will also be approached to stop such activities in the future. August 30

Sikhs are sui generis, a distinct entity, their identity and culture are completely original: Harjinder Singh Dhami

Sri Guru Granth Sahib enshrined in new Darbar at Gurdwara Gurusar Sahib Kaunke

Amritsar: The Sikhs are sui generis, a distinct entity, which reflects its originality and uniqueness. These words were expressed by the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami while responding to the statement of Rashtriya Swayamsewak Sangh (RSS) Chief Mohan Bhagwat that 'all Indians are Hindus'.

The SGPC President had reached to participate in the inauguration ceremony of the new Darbar Hall at Gurdwara Gurusar Sahib Kaunke, Jagraon.

On this occasion, Harjinder Singh Dhami said that every day, RSS chief Mohan

Bhagwat gives a fatwa (decree) to every person living in India to be a Hindu to satisfy his mind. He said that these people who call India a Hindu nation should read the history of India and especially the Sikhs once.

The SGPC President said that not all people living in India are Hindus.

“The Sikhs are sui generis, a distinct entity, have their own unique character, and no one can amalgamate the same. India does not belong to any one religion. The Sikhs always stand for the country according to the traditions of their faith. The contribution of Sikhs in every crisis cannot be underestimated. I advise the RSS chief to refrain from making controversial statements”, said Harjinder Singh Dhami.

The SGPC President congratulated the Sangat about the newly built Darbar Hall at Gurdwara Gurusar Sahib Kaunke. He said that the SGPC continues to conduct work according to the sentiments of the Sangat in the Gurdwara Sahibs. Accordingly, a new Darbar of Gurdwara Gurusar Sahib Kaunke has been developed. He thanked Baba Narendra Singh and Baba Balwinder Singh Sri Hazur Sahib for performing the Kar Sewa (voluntary service) of developing the Darbar.

Meanwhile, SGPC General Secretary Bhai Gurcharan Singh Grewal said that today is a happy day when Sri Guru Granth Sahib has been enshrined in Darbar Sahib at Gurdwara Sahib after Kar Seva. He said that the Sangat has actively participated in this Sewa and in the future also the necessary services will continue as per the spirit of the Sangat. Bhai Grewal also thanked all the organizations and people who attended the congregation.

Meanwhile, in the newly built Darbar Sahib, the service of enshrining the holy saroop (scripture) of Sri Guru Granth Sahib was performed by the SGPC President Harjinder Singh Dhami and Baba Narinder Singh Hazur Sahib under the leadership of Panj Piaras (five beloved ones). Giani Gurminder Singh, granthi of Sachkhand Sri Harmandir Sahib recited the holy hukamnama (edict).

Also present on this occasion included Baba Avtar Singh Sursingh, Mahankaal Paramjit Singh Ludhiana on behalf of Baba Balbir Singh head of Buddha Dal 96 Crori, Baba Jagtar Singh Tarn Taran, Baba Sukhwinder Singh Bhuri Wale, Baba Gurpreet Singh of Kar Sewa Khadur Sahib, Baba Amir Singh Jawaddi Taksal, SGPC members Kewal Singh Badal, Jagjit Singh Talwandi, Harpal Singh Jallah, and large number of Panthic personalities. September 3

SGPC to establish a press in USA to publish holy saroops of Sri Guru Granth Sahib

Sri Guru Ramdas Library situated in Sri Darbar Sahib Complex to be digitized – Harjinder Singh Dhami

SGPC will run a campaign to make Guru's town Sri Amritsar clean and green

Portraits of Giani Jagtar Singh and Sikh historian Swaran Singh Chuslewarh to be installed in Central Sikh Museum

Several important decisions taken in SGPC's executive meeting

Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) has decided to establish its press in the United States of America (USA) and publish the holy saroops (scriptures) of Sri Guru Granth Sahib. This press will be established in Tracy city of California, where the Dharam Prachar Kendra (religious preaching center) of the SGPC will also be functioning. Moreover, a religious preaching center will also be set up in Yuba City in the USA. This decision has been taken in the SGPC's executive committee (EC) meeting held today under the chairmanship of SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhami at the Sikh body's office in Amritsar.

Speaking to the media after the EC meeting, SGPC President Harjinder Singh Dhami said that the late Didar Singh Bains gave 14.5 acres of land to the SGPC at Yuba City, where activities will be started by building a Dharma Prachar Kendra. Along with this, another center of SGPC will be established in Tracy city of California as per the offer made by non-resident Indian Sikh Gian Singh Sandhu of Canada and eminent businessman Karnail Singh Sandhu of USA. A press will also be set up at this center in Tracy to publish holy saroops of Sri Guru Granth Sahib in order to provide them as per the demand from the community in USA and Canada. He said that Gurdwaras will also be established in these two centers and the Sangat will also get religious literature there. He also informed that as per the demand of the Sangat in Australia, the SGPC will ship 220 holy saroops as per Maryada by the sea

in a special bus. The SGPC President said that these decisions have been taken in view of the huge demand for holy saroops from the Sikh community across the globe.

Giving information about other decisions of the EC, the SGPC President said that Sri Guru Ramdas Library situated in the complex of Sri Darbar Sahib Sri Amritsar will be digitized and a separate website of this library will be prepared and the titles and indexes of important books will be published on it. The purpose of this development is to familiarize the researchers with the literary treasures in this library so that they can use the books available here for their research work as per their needs. He said that this library was established in the year 1927 and at present it has a large number of important books.

Harjinder Singh Dhami said that the SGPC has also decided to launch a campaign to make Guru's city Sri Amritsar clean and green. He said that the present Punjab government has failed to keep the city clean and green by neglecting the religious importance of Sri Amritsar. Because of this, the SGPC will work to make the passages leading to Sri Darbar Sahib and its surroundings beautiful and green. For this, the support of Baba Kashmir Singh Bhuri Wale and Padma Shri Baba Sewa Singh Khadur Sahib will be taken.

He also said that keeping in view of the Panthic contribution of former head granthi of Sachkhand Sri Harmandir Sahib Giani Jagtar Singh and Sikh historian Swaran Singh Chuslewarh, their portraits will be installed in the Central Sikh Museum.

Apart from this, Kunwar Amritbir Singh, a 21-year-old Sikh youth from Umranangal village in Gurdaspur district, will be honoured with an amount of Rs 51,000 for making a world record of doing 86 pushups on fingers in one minute and breaking the record of Bruce Lee. As per the SGPC President, the book 'Truth About Nabha' will also be published after its Punjabi translation besides organising special congregation dedicated to the 100-year centenary of Nabha Day on September 9, 2023. He also informed that special attention will be given to the re-publishing of old important books, under which, a new edition of the book 'Sachi Sakhi' by Sirdar Kapur Sahib has been published and released. Along with this, the list of Punjabi books available in Sri Guru Ramdas Library has also been published.

The EC has also approved the 4% dearness allowance installments for the SGPC employees.

Present in the meeting included SGPC senior vice president Baldev Singh Qaimpur, junior vice president Avtar Singh Raya, general secretary Bhai Gurcharan

Singh Grewal, EC members Mohan Singh Bangi, Jarnail Singh Kartarpur, Surjit Singh Tughalwal, Bawa Singh Gumanpura, Bibi Gurinder Kaur Bholuwala, Gurnam Singh Jassal, Paramjit Singh Khalsa, Sher Singh Mandwala, Baba Gurpreet Singh Randhawa and Malkit Singh Changan, secretary Partap Singh, OSD Satbir Singh Dhimi, additional secretaries Sukhminder Singh, Kulwinder Singh Ramdas, Gurinder Singh Mathrewal, Simarjit Singh, assistant secretaries Gurdial Singh, Gurcharan Singh Kuhala, Shahbaz Singh, Paramjit Singh, Balwinder Singh, Gurnam Singh and others.

Defamation of community by HSGMC office-bearers condemned

The SGPC EC has also strongly condemned the act by the office-bearers of the Haryana Sikh Gurdwara Management Committee (HSGMC) (ad-hoc) nominated by the government for tarnishing the image of the Sikh community. Harjinder Singh Dhimi said that during a meeting of the HSGMC in Panjokhra Sahib on August 14, the abusive language used by office-bearers against each other has hurt the sentiments of the community across the world. With this act, it has been proved that these office-bearers of HSGMC have failed to run the management of Gurdwara Sahibs in a proper manner. He said that the action of HSGMC office-bearers is unforgivable, due to which they have no right to stay in the management of the Gurdwaras.

The SGPC president also severely criticized the voter forms printed in the Hindi language by the Haryana government for gurdwara elections in the state. He said that despite being the second language in Haryana, Punjabi is not being given due respect. Printing of forms in Hindi for HSGMC elections is an example of this discrimination. Harjinder Singh Dhimi demanded that this discrimination be stopped immediately and voter forms for Gurdwara elections should be printed in Punjabi as well. Along with this, proper place should be given to Punjabi language in the government offices in the state of Haryana. September 5

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਲਾਕ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਾਸਤੇ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਮੰਜਿਲ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜੂਨੀ:ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਭਰੇਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਕਾਰਜਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ। (5 ਸਤੰਬਰ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਉਂਕੇ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸੁਭੋਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ। (3 ਸਤੰਬਰ)

Regd. with the Registrar of Newspapers of India at No. 88/57.

Postal Registration No. L-I/PB-ASR/0323/2021-23

License No. PB/R-002/2021-23 Valid upto 31-12-2023 Licensed to post without prepayment

Monthly **GURDWARA GAZETTE** September 2023

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar.

Owner: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar. Publisher & Printer: Manjit Singh. Printed at Golden Offset Press, Gurdwara Ramsar Sahib, Sri Amritsar. Published from SGPC office, Teja Singh Samundri hall, Sri Amritsar. Editor: Manjit Singh.

Date: 15-09-2023